Karavanen

Eventyr 1

Wilhelm Hauff

Bibliotek 1800

Wilhelm Hauff

Karavanen

Eventyr 1

eBibliotek 1800

2026

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Wilhelm Hauff: *Karavanen* er baseret på originaler, som er public domain i hele verden.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of Wilhelm Hauff: *Karavanen* is based upon sources in the public domain worldwide.

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.*

Karavanen

En stor karavane drog en gang igennem ørkenen. På den umådelige slette, hvor man ikke ser andet end sand og himmel, kunne man allerede langt borte fra høre kamelernes klokker og hestenes sølvbjælder; en tæt støvsky meldte som forløber, at den nærmede sig, og når et vindstød splittede denne sky, blændede funklende våben og strålende klædebon øjet. Således viste karavanen sig for en mand, der kom ridende hen imod den fra siden af. Han red på en smuk arabisk hest med tigerskinds dækken; det højrøde seletøj var behængt med sølvklokker, og på hestens hoved vajede en prægtig busk hejrefjer. Rytteren var statelig at se til, og hans dragt svarede i henseende til pragt til hans hest; en hvid, rigt guldbroderet turban dækkede hans hoved, kjortlen og de vide bukser var højrøde, ved hans side hang en krum sabel med kostbart fæste. Han havde trukket turbanen langt ned over ansigtet; dette og de sorte øjne, der lynede under buskede bryn, samt det lange skæg under den krumme næse gav ham et kækt og vildt udseende. Da rytteren var et halvt hundrede skridt fra karavanens fortrav, satte han sin hest i galop, og et øjeblik efter var han henne ved spidsen af toget. Det var noget så usædvanligt at se en enkelt rytter drage igennem ørkenen, at togets vogtere var bange for, at det var et overfald, og fældede deres lanser imod ham.

"Hvad skal det sige?" råbte rytteren, da han så, hvilken krigerisk modtagelse han fik. "Tror I, en enkelt mand vil angribe jeres karavane?"

Skamfulde hævede vogterne atter deres lanser, men deres anfører red hen til den fremmede og spurgte, hvad han ville.

"Hvem er karavanens ejer?" spurgte rytteren.

"Den tilhører ikke én mand", svarede den adspurgte. "Det er flere købmænd, der kommer fra Mekka og skal hjem, og som vi ledsager igennem ørkenen, fordi her tit huserer alskens pak, som gør vejen usikker før de rejsende."

"Så før mig til købmændene," sagde den fremmede.

"Det lader sig ikke gøre nu, for vi må uopholdelig drage videre, og købmændene er mindst en fjerdingvej bag efter; men vil I ride videre med mig, til vi lejrer os for at holde middagshvil, så skal jeg opfylde jer begæring."

Den fremmede svarede ikke, men tog en lang pibe, der hang bundet ved sadlen, og begyndte at ryge i lange drag, medens han red videre ved siden af fortravets fører. Denne vidste ikke, hvad han skulle tro om den fremmede; han turde ikke ligefrem spørge om hans navn, og hvor sindrigt han end søgte at indlede en samtale – "Det er god tobak, I ryger" eller "Jer hest går godt" –, den fremmede svarede kun kort og godt Ja.

Endelig nåede de stedet, hvor de skulle holde middagsrast. Anføreren havde stillet sine folk på post, han selv holdt stille tillige med den fremmede for at lade karavanen komme forbi. Først kom der tredive svært læssede kameler, der blev trukket af væbnede førere. Efter dem kom de fem købmænd, der ejede karavanen, alle på prægtige heste. De fleste af dem var mænd i en fremrykket alder, alvorlige og satte at se til; kun én af dem lod til at være meget yngre end de andre og så også livligere og muntrere ud. En stor mængde kameler og pakheste sluttede toget.

Teltene var slået op, og kamelerne og hestene stod i en kreds omkring dem. I midten var der et stort telt af blåt silketøj; derhen førte vagtens anfører den fremmede. Da de var kommet inden for teltets forhæng, så de de fem købmænd sidde på guldindvirkede hynder; sorte slaver rakte dem mad og drikke.

"Hvem er det, I der kommer med?" råbte den unge købmand til føreren.

Inden denne havde fået tid til at svare, sagde den fremmede: "Jeg hedder Selim Baruch og er fra Bagdad. Jeg blev på en rejse til Mekka fanget af røvere, og for tre dage siden lykkedes det mig hemmeligt at undslippe af fangenskabet. Den store profet lod mig langt borte høre jeres karavanes klokker, og så tyede jeg til jer; det er ikke nogen uværdig, I yder beskyttelse, og når I kommer til Bagdad, skal jeg rigeligt lønne jer for jer godhed, for jeg er storvesirens søn."

"Vær velkommen i vor skygge, Selim Baruch," sagde den ældste af købmændene. "Det glæder os at kunne hjælpe dig; men frem for alt sæt dig nu, og spis og drik med os."

Selim Baruch satte sig ned hos købmændene og spiste og drak med dem. Da de havde spist, tog slaverne fadene bort og kom med lange piber og tyrkisk sorbet. Købmændene sad længe tavse og blæste de blålige røgskyer ud i luften og så på, hvorledes de dannede ringe og trak sig sammen, til de blev borte.

Omsider brød den unge købmand tavsheden. "Sådan har vi nu siddet i tre dage," sagde han, "til hest og til bords uden at forslå tiden med noget. Jeg keder mig svært, for jeg er vant til, når jeg har spist, at se på dansere eller at høre sang og musik. Ved I slet ingen ting, vi kunne fordrive tiden med, venner?"

De fire ældre købmænd røg videre og så ud til at overveje sagen grundigt, men den fremmede sagde: "Hvis det må være mig tilladt, vil jeg gøre jer et forslag. Jeg synes, at hver gang vi slår lejr, skulle en af os fortælle noget. På den måde kunne vi nok så tiden til at gå."

"Du har ret, Selim Baruch," sagde den ældste købmand. "Lad os gøre det."

"Det glæder mig, at I synes om mit forslag," sagde Selim, "og for at I kan se, at jeg ikke forlanger mere, end hvad billigt er, vil jeg selv gøre begyndelsen."

De fem købmænd rykkede fornøjede tættere sammen og lod den fremmede tage plads i midten. Slaverne fyldte atter bægrene, stoppede deres herrers piber på ny og kom med gloende kul til at tænde dem med.

Selim klarede sin stemme med en dygtig slurk sorbet, strøg det lange skæg fra munden og sagde: "Så vil jeg fortælle jer historien om *Kalif Stork*.

Historien om kalif Stork

I

Kaliffen Chasid i Bagdad sad en skønne eftermiddag på sin sofa og havde det rigtig rart; han havde fået sig en lille lur, for det var varmt, og nu så han rigtig kvik ud oven på det lille blund. Han røg på en lang pibe af rosentræ, drak sig af og til en slurk kaffe, som en slave skænkede til ham, og strøg sig fornøjet over skægget, hver gang det rigtig havde smagt ham. Kort sagt, man kunne se på kaliffen, at han var udmærket vel til pas. På den tid af dagen var han god at få i tale, for da var han altid mild og huldsalig, derfor kom også storvesiren Mansor til ham hver dag på den tid. Den eftermiddag kom han da også, men han så imod sædvane overmåde tankefuld ud. Kaliffen tog piben af munden et øjeblik og sagde: "Hvorfor sætter du sådan et dybsindigt ansigt op, storvesir?"

Storvesiren lagde armene over kors over brystet, bukkede for sin herre og svarede: "Herre, jeg ved ikke, om jeg ser dybsindig ud, men det ved jeg, at nede i slotsgården står der en bissekræmmer, der har så herlige ting at sælge, at det ærgrer mig, at jeg ikke har mange penge at undvære."

Kaliffen, som længe havde haft lyst til at gøre sin storvesir en glæde, sendte sin sorte slave ned at hente bissekræmmeren. Slaven kom snart igen med købmanden. Det var en lille, tyk mand, mørkebrun af lød og pjaltet klædt. Han bar på en kasse, i hvilken han havde allehånde varer, perler og ringe, rigt beslagne pistoler, bægre og kamme. Kaliffen og hans vesir mønstrede det alt sammen, og omsider købte kaliffen nogle smukke pistoler til

sig selv og Mansor og en kam til vesirens kone. Lige som bissekræmmeren ville lukke sin kasse, fik kaliffen øje på en lille skuffe, og så spurgte han, om der også var varer i den. Købmanden trak skuffen ud, og de så da, at der var en dåse i den med et sort pulver i og et papir, hvorpå der stod noget at læse med en sælsom skrift, som hverken kaliffen eller Mansor kunne tyde.

"Jeg fik en gang disse to ting af en købmand, der havde fundet dem på gaden i Mekka," sagde bissekræmmeren. "Jeg ved ikke, hvad de er til; I skal få dem for en billig penge."

Kaliffen, der holdt meget af at have gamle håndskrifter i sit bibliotek, selv om han ikke kunne læse dem, købte papiret og dåsen, og så lod han bissekræmmeren gå. Kaliffen syntes nu imidlertid, at han nok kunne have lyst til at vide, hvad der stod i det papir, og spurgte vesiren, om han ikke kendte nogen, der kunne tyde det.

"Nådigste herre og hersker," svarede denne, "henne ved den store moské bor der en mand, der hedder Selim den Lærde; han kan alle mulige sprog; lad ham komme; måske han kan læse den hemmelighedsfulde skrift."

Den lærde Selim var snart hentet.

"Selim," sagde kaliffen, "de siger, at du er meget lærd; se en gang på den skrift, om du kan læse den; kan du det, får du en ny højtidsdragt af mig, kan du det ikke, får du tolv kindheste og fem og tyve under fodsålerne, for så har det ingen ting at sige, at de kalder dig Selim den Lærde."

Selim bukkede og sagde: "Din vilje ske, herre." Han så længe på skriften, og så råbte han pludselig: "Jeg vil lade mig hænge, om det ikke er latin, herre."

"Så lad os høre, hvad der står, siden det er latin," sagde kaliffen.

Selim begyndte at oversætte: "Menneske, du, som finder dette, pris Allah for hans nåde. Hvo, som tager en pris af pulveret i denne dåse og siger *Mutabor*, han kan forvandle sig, til hvilket dyr han vil, og forstår desuden dyrenes sprog. Vil han atter påtage sig menneskelig skikkelse, så bøjer han sig tre gange imod øst og siger *Mutabor*. Men vogt dig, når du er forvandlet, for at komme til at le, thi så forsvinder trylleordet af din erindring, og du bliver ved at være et dyr."

Da Selim den Lærde havde læst dette, blev kaliffen overmåde fornøjet. Han lod den lærde sværge, at han ikke ville røbe nogen hemmeligheden, forærede ham en smuk klædning og lod ham gå.

"Det kan man kalde en god handel, Mansor," sagde kaliffen til sin storvesir. "Hvor jeg glæder mig til at blive et dyr! I morgen tidlig stiller du hos mig, og så går vi ud sammen, tager os en pris af min dåse og hører efter, hvad dyrene snakker om i mark og skov, i luften og i vandet."

II

Aldrig så snart havde kaliffen Chasid spist frokost og klædt sig på næste morgen, før storvesiren var på pletten. Kaliffen stak dåsen med tryllepulveret i bæltet, lod sit sædvanlige følge blive hjemme og gik ud, kun ledsaget af storvesiren. De gik først igennem kaliffens store haver, men spejdede forgæves efter dyr, de kunne prøve deres kunst over for. Så foreslog vesiren, at de skulle gå længere ud til en dam, hvor han jævnligt havde set mange dyr opholde sig, særlig storke, som stadig havde

tiltrukket sig hans opmærksomhed ved deres knebren og gravitetiske væsen.

Kaliffen gik ind på sin vesirs forslag og fulgte med ham hen til dammen. Da de kom der hen, så de en stork spankulere alvorlig op og ned; den ledte efter frøer og knebrede af og til, som om den snakkede med sig selv. Samtidig så de højt oppe en anden stork komme flyvende ad den kant til.

"Jeg tør sætte mit skæg i pant på, nådige herre," sagde storvesiren, "at de to langben skal til at have sig en ordentlig passiar. Hvad mener I, om vi forvandlede os til storke?"

"Vel talt," sagde kaliffen. "Men lad os først endnu en gang besinde os på, hvordan vi bliver til mennesker igen. – Jo, nu har jeg det. Vi bøjer os tre gange imod øst og siger *Mutabor*, så bliver jeg igen kalif, og du vesir. Men vi må for Gud i Himlens skyld ikke le, for så er vi færdige."

Medens kaliffen sagde dette, så han den anden stork svæve lige over hovedet på ham og derpå langsomt dale ned på jorden. Han fik i en fart dåsen frem, tog sig en dygtig pris og bød vesiren en med, og så råbte de begge to: *Mutabor*.

I det samme skrumpede deres ben ind og blev tynde og røde. Kaliffens og hans ledsagers smukke gule tøfler blev til uformelige storkefødder, armene blev til vinger, halsen skød sig op fra skuldrene og blev en alen lang, skægget var forsvundet, og kroppen dækket med bløde fjer.

"Det er et dejligt næb, I har, hr. storvesir," sagde kaliffen, da han langt om længe var kommet sig af sin forbavselse. "Dette hersens har jeg ved Profetens skæg aldrig i mine levedage set mage til."

"Takker underdanigt," svarede storvesiren med et buk; "men hvis jeg tør tage mig den frihed, vil jeg tillade mig at bemærke, at Deres Højhed næsten tager Dem endnu bedre ud som stork end som kalif. Men hvad mener I, om vi hørte efter, hvad vore kammerater dér siger, og prøve, om vi virkelig kan storkesproget?"

Den anden stork var nu kommet ned på jorden. Den pudsede sine fødder med næbbet, ordnede sine fjer og gik hen til den første stork. De to nye storke skyndte sig hen i nærheden af dem og hørte til deres forbavselse følgende samtale:

"God morgen, fru Langben; alt så tidligt ude?"

"God morgen, kære frøken Knebrenæb. Jeg har fået mig en smule frokost. Skulle I måske have lyst til en firbenfjerding eller et frølår?"

"Takker ærbødigst, men jeg har slet ingen appetit i dag. Jeg kommer også her ud for ganske andre årsagers skyld. Jeg skal danse for min faders gæster i dag, og så vil jeg øve mig en smule i enrum."

Samtidig spankulerede den unge storkefrøken om på den mærkeligste måde. Kaliffen og Mansor så forundrede efter den. Men da den så stod på et ben i malerisk stilling og baskede yndefuldt med vingerne, kunne de ikke bare sig længere; deres næb rystedes af en ustandselig latter, og det varede længe, før de kom til sig selv igen. Kaliffen var den første, der fattede sig.

"Det var da rent ubetalelige løjer!" råbte han. "Skade, at de dumme dyr lod sig skræmme af vor latter, ellers havde de vist også givet sig til at synge."

Men nu kom storvesiren i tanker om, at de ikke måtte le, så længe de var forvandlede. Han meddelte kaliffen sin

bekymring.

"Hille den," sagde denne, "det var ved Mekka og Medina en rar historie, om jeg skulle blive ved at være stork! Se at komme i tanker om det dumme ord; jeg kan ikke komme på det."

"Vi skal bøje os tre gange imod øst og sige Mu – Mu – Mu –"

De vendte sig imod øst og bøjede sig i ét væk så dybt, at de næsten rørte ved jorden med næbbene. Men o ve! Trylleordet havde de glemt, og hvor tit kaliffen end bøjede sig, hvor smægtende hans vesir end råbte Mu – Mu – det var dem ikke muligt at komme på det, og den stakkels Chasid og hans vesir var og blev storke.

III

Nedslåede vankede de to storke om på markerne; de vidste slet ikke, hvad de skulle gribe til i deres elendighed. Deres storkeham kunne de ikke slippe ud af, det kunne heller ikke nytte, at de gik til byen og gav sig til kende, for hvem ville vel have troet en stork, der fortalte, at han var kaliffen, og selv om man havde troet det, ville Bagdads indbyggere så have ladet sig regere af en stork?

Således vankede de omkring i flere dage og nærede sig kummerligt af sæden på markerne, som de imidlertid havde ondt ved at få ned på grund af deres lange næb. Firben og frøer havde de ingen lyst til at binde an med, for de var bange for, at de skulle spolere deres maver med sådanne lækkerbiskener. Deres eneste fornøjelse under disse bedrøvelige omstændigheder var, at de kunne flyve, og de fløj da også jævnligt hen over Bagdads tage for at se, hvad der gik for sig i byen.

I de første dage så de, at der herskede stor uro og bekymring i gaderne, men den fjerde dag, da de sad på kaliffens palads, så de et prægtigt optog drage gennem gaden; der lød trommer og piber, en mand i guldbaldyret skarlagenskåbe sad på en prægtig udstafferet hest, omgivet af et glimrende følge. Det halve Bagdad rendte efter ham, og alle råbte: "Leve Mirza, Bagdads hersker!" Da så de to storke på paladsets tag på hinanden, og kalif Chasid sagde: "Aner du nu, hvordan det hænger sammen med min fortryllelse, storvesir? Denne Mirza er en søn af min dødsfjende, den mægtige troldmand Kaschnur, der i en ulyksalig stund har svoret at hævne sig på mig. Men endnu opgiver jeg ikke håbet. Følg med mig, du min trofaste staldbroder i ulykken; vi vil vandre til Profetens grav; måske bliver trolddommen hævet på det hellige sted."

De fløj fra paladsets tag og ad Medina til.

Men det gik ikke synderlig udmærket for dem med at flyve, for de to storke havde ingen øvelse.

"Ak, herre," stønnede storvesiren efter et par timers forløb, "jeg kan med Deres tilladelse ikke mere. I flyver meget for rask. Det er desuden også allerede aften og vi gør bedst i at søge nattely."

Chasid gav efter for sin tjeners bønner, og da han nede i dalen fik øje på en ruin, hvor han mente, de kunne finde ly, fløj de der hen. Det sted, de havde slået sig ned på, så ud til i sin tid at have været et slot. Skønne søjler ragede op over grusbunkerne, og flere værelser, der endnu var temmelig vel bevarede, vidnede om, hvor prægtig bygningen havde været. Chasid og hans ledsager gik omkring i gangene for at søge sig et tørt sted, men så standsede storken Mansor pludselig. "Herre

og hersker," hviskede han, "jeg ved ikke, om det er tåbeligt for en storvesir og endnu mere for en stork at være bange for spøgelser, men jeg er ganske uhyggelig til mode, for jeg hørte ganske tydeligt nogen sukke og stønne lige ved siden af." Kaliffen standsede nu også og hørte ganske tydeligt en sagte gråd, der snarere syntes at hidrøre fra et menneske end fra et dyr. Nysgerrig ville han gå hen til stedet, hvorfra disse klagetoner kom, men vesiren greb ham med næbbet ved vingen og bad ham bønligt om ikke al styrte sig i nye, ukendte farer. Men forgæves; kaliffen, som havde bevaret sit modige hjerte under storkevingen, rev sig løs med tab af nogle fjer og ilede ind i en mørk gang. Han kom snart til en dør, der stod på klem, og hvorfra han tydeligt hørte suk og en sagte hylen. Han stødte døren op med næbbet og blev overrasket stående på tærsklen. I det forfaldne værelse, som kun sparsomt oplystes gennem et lille tilgitret vindue, så han en stor natugle sidde på gulvet. Stride tårer randt ned af dens store, runde øjne, og med hæs stemme udstødte den sine klager gennem det krumme næb. Men da den fik øje på kaliffen og hans vesir, der var listet efter ham, tørrede den sirligt tårerne af sine øjne med sine brunspættede vinger og råbte til deres store forbavselse på godt menneskeligt arabisk: "Velkommen, storke! I er mig et godt tegn på, at min frelse stunder til, for det er en gang blevet spået mig, at nogle storke skulle bringe mig stor lykke."

Da kaliffen var kommet sig af sin forbavselse, krummede han sin lange hals, satte sine tynde ben i en sirlig stilling og sagde: "Natugle, efter dine ord at dømme må jeg antage, at vi er lidelsesfæller, men dit håb om, at vi skulle kunne bringe dig

frelse, er desværre forfængeligt. Du vil selv indse, hvor hjælpeløse vi er, når du hører vor historie."

Natuglen bad ham fortælle, og kaliffen meddelte den da, hvad vi allerede ved.

IV

Da kaliffen havde fortalt uglen sin historie, takkede den ham og sagde: "Hør nu også min historie; jeg er ikke mindre ulykkelig end du. Min fader er konge af Indien, og jeg, hans ulykkelige eneste datter, hedder Lusa. Den samme troldmand Kaschnur, som har fortryllet jer, har også styrtet mig i ulykke. Han kom en gang til min fader og begærede mig til hustru for sin søn Mirza, men min fader, som er en hidsig mand, lod ham kaste ned ad trapperne. Så sneg den usling sig om i min nærhed i en anden skikkelse, og da jeg en gang ville nyde nogle forfriskninger i min have, bragte han mig, forklædt som slave, en drik, der forvandlede mig til den afskyelige ugle, jeg nu er. Jeg dånede af skræk, og så bragte han mig her hen og råbte med skrækkelig røst:

"Her skal du blive, hæslig at se til og skyet selv af dyrene, indtil din sidste stund, eller til én af fri vilje begærer dig til ægte til trods for din skrækkelige skikkelse. Således hævner jeg mig på dig og din stolte fader."

"Siden den tid er der gået mange måneder. Ensom og tungsindig lever jeg som en eneboerske inden for disse mure, afskyet af mennesker og en vederstyggelighed for selve dyrene; den herlige natur er som en lukket bog for mig, for jeg er blind om dagen, og kun når månen kaster sit blege lys over disse mure, falder det slør, der ellers skjuler alt for mine øjne."

Da uglen havde talt ud, tørrede den atter sine øjne med vingerne, for ved at fortælle om sine lidelser var den atter kommet til at græde.

Kaliffen var faldet i dybe tanker ved at høre prinsessens fortælling. "Jeg skulle tage meget fejl," sagde han, "om der ikke er en hemmelig sammenhæng imellem vore ulykker, men hvor finder jeg nøglen til denne gåde?"

"O, herre," svarede uglen, "det aner også mig, for der er en gang i min tidligste ungdom blevet spået mig af en klog kone, at en stork skulle bringe mig stor lykke, og måske ved jeg, hvorledes vi kan frelses."

Kaliffen blev meget overrasket og spurgte, hvorledes hun mente det skulle gå til.

"Troldmanden, der har gjort os begge ulykkelige," sagde hun, "kommer en gang om måneden hid til disse ruiner. Tæt ved dette værelse er der en sal, dér plejer han at svire med mange af sine fæller. Jeg har tit stået og luret udenfor og hørt dem fortælle hinanden, hvor skammeligt de har båret sig ad. Måske nævner han trylleordet, I har glemt."

"O, kæreste prinsesse," råbte kaliffen, "sig mig, hvornår han kommer, og hvor salen er."

Uglen tav et øjeblik og sagde derpå: "I må ikke tage mig det ilde op, men kun på én betingelse kan jeg opfylde Deres ønske."

"Tal," råbte Chasid, "jeg er rede, til hvad det skal være."

"Jeg ville nemlig også gerne være fri," sagde prinsessen, "og det kan kun ske, når én af jer ægter mig."

De to storke lod til at blive noget forbløffede over denne anmodning, og kaliffen gav sin tjener et vink, at han skulle følge lidt udenfor med ham.

"Storvesir," sagde kaliffen, da de var kommet uden for døren, "det er en kedelig historie, men De kan jo nok tage hende."

"Nåda," svarede vesiren, "det skulle da være, for at min kone skulle kradse øjnene ud på mig, når jeg kom hjem! Jeg er desuden en gammel mand, men De er ung og ugift, så det ligger meget nærmere, at De skænker en ung, smuk prinsesse Deres hånd."

"Ja, det er netop sagen," sagde kaliffen, idet han tungsindigt hang med vingerne. "Hvem siger, at hun er ung og smuk? Det er virkelig at købe katten i sækken."

Således underhandlede de længe med hinanden, men omsider, da kaliffen så, at hans vesir hellere ville blive ved at være stork end gifte sig med uglen, besluttede han selv at opfylde betingelsen. Uglen blev umådelig fornøjet. Den sagde, at han ikke havde kunnet komme på noget belejligere tidspunkt, for troldmændene ville rimeligvis holde møde endnu samme nat.

Hun gik ud af værelset med storkene for at føre dem hen til den omtalte sal; de gik længe i en mørk gang, men omsider strålede der dem et klart lysskær i møde fra en halvt forfalden mur. Da de var kommet der hen, rådede uglen dem til at holde sig ganske stille. Fra det sted, hvor de stod, kunne de overse en stor sal; den var rundt om prydet med søjler og i alle måder prægtigt udstyret; den var oplyst af mange kulørte lamper. Midt i salen stod et rundt bord, dækket med mange og udsøgte retter. Om bordet var der anbragt en sofa, på hvilken der sad otte mænd. I en af disse mænd genkendte storkene den bissekræmmer, der havde solgt dem tryllepulveret. Hans sidemand opfordrede ham til at fortælle dem sine nyeste

bedrifter, og så fortalte han da blandt andet også kaliffens og hans vesirs historie.

"Hvilket ord har du opgivet dem?" spurgte en anden troldmand.

"Et rigtig svært latinsk ord – *Mutabor*."

V

Da storkene hørte dette, var de lige ved at gå ud af deres gode skind af glæde. De løb på deres lange ben så hurtigt hen til ruinens port, at uglen knapt kunne følge dem, og dér sagde kaliffen rørt: "O, du mit og min vens livs frelserinde, tag mig til husbond til evig tak for, hvad du har gjort for os." Derpå vendte han sig imod øst. Tre gange bøjede storkene deres lange halse imod solen, der just hævede sig op over bjergene; de råbte *Mutabor*, i samme nu var de forvandlet, og herre og tjener faldt leende og grædende af glæde over det liv, der atter var blevet dem skænket, i hinandens arme. Men hvem skildrer deres forbavselse, da de så sig om – en skøn, prægtigt klædt dame stod for dem. Smilende rakte hun kaliffen hånden. "Kender De ikke længere Deres natugle?" sagde hun, for det var den. Kaliffen var så henrykt over hendes skønhed og ynde, at han råbte, at det var den største lykke, der nogen sinde var overgået ham, at han var blevet til en stork.

De drog nu sammen ad Bagdad til. Kaliffen fandt i sine lommer ikke blot dåsen med tryllepulveret, men også sin pengepung. Han købte derfor i den nærmeste landsby, hvad de havde brug for til rejsen, og det varede da ikke længe, før de nåede Bagdads porte. Kaliffens ankomst vakte stort røre i byen;

man havde udgivet ham for død, og hans folk blev derfor overmåde glade ved at få deres elskede hersker igen.

Men så meget blussede hadet op imod bedrageren Mirza, at folket brød ind i paladset og tog den gamle troldmand og hans søn til fange. Den gamle lod kaliffen hænge i det selv samme værelse i ruinen, som uglen havde opholdt sig i, men sønnen, der ikke forstod sig på sin faders kunster, gav kaliffen valget imellem, om han ville dø eller tage sig en pris af dåsen. Da han valgte det sidste, bød storvesiren ham en pris, og så forvandlede kaliffens trylleord ham til en stork. Kaliffen lod ham spærre inde i et jernbur, som han lod stille op i sin have.

Kaliffen levede længe i fryd og gammen med sin hustru prinsessen; hans fornøjeligste timer var altid om eftermiddagen, når storvesiren kom. De talte da tit om deres storkeeventyr, og når kaliffen var i rigtig godt humør, nedlod han sig til at efterligne storvesiren og vise, hvordan han havde taget sig ud som stork. Han spankulerede da alvorligt op og ned ad gulvet med stive ben, knebrede, viftede med armene som om det var vinger, og viste, hvordan vesiren forgæves havde bøjet sig imod øst og råbt Mu – Mu –. Denne forestilling var altid til stor morskab for fru kalifinden og hendes børn, men når kaliffen blev alt for længe ved med at knebre og nikke og sige Mu – Mu –, så truede vesiren ad ham og sagde, at nu fortalte han fru kalifinden, hvad der var blevet forhandlet uden for prinsesse Natugles dør. –

Da Selim Baruch havde endt sin historie, bevidnede købmændene ham deres tilfredshed. "Eftermiddagen er virkelig gået for os, uden at vi har mærket noget til, hvor den er blevet

af," sagde en af dem, idet han slog teltforhænget til side. "Aftenvinden lufter kølig; vi kan endnu tilbagelægge et godt stykke vej." Hans rejsefæller var enige med ham. Teltene blev taget ned, og karavanen begav sig på vej i samme orden, som Selim havde truffet den i.

De red næsten hele natten, for det var lummert om dagen, men natten var frisk og stjerneklar. Omsider nåede de en god lejrplads, slog teltene op og lagde sig til hvile. Den fremmede sørgede købmændene for som for en højt hædret gæsteven. En gav ham hynder, en anden tæpper, en tredje slaver, kort sagt, han blev så godt betjent, som om han var hjemme.

Den varme tid på dagen var allerede kommet, da de rejste sig, og de besluttede da enstemmigt at blive, hvor de var, til aftenen faldt på. Da de havde spist, rykkede de atter tættere sammen, og den unge købmand vendte sig til den ældste og sagde: "Selim Baruch skaffede os i går en fornøjelig eftermiddag; hvad mener De, Achmet, om De nu også fortalte os noget, hvad enten De nu ville vælge et eller andet fra Deres lange liv, som vist er rigt nok på mærkelige hændelser, eller De vil fortælle os et smukt eventyr?"

Achmet tav en stund, som om han var i tvivl om, hvad han skulle sige, men omsider tog han til orde:

"Kære venner, I har på denne rejse vist jer som tro staldbrødre, og også Selim fortjener min tillid; derfor vil jeg også fortælle jer noget, som jeg har oplevet, noget, som jeg ellers nødigt taler om og ikke til alle og enhver, nemlig:

Historien om spøgelsesskibet

Min fader havde en lille bod i Balsora. Han var hverken fattig eller rig og hørte til den slags mennesker, som ikke gerne sætter noget på spil for ikke at tabe det lidt, de har. Han opdrog mig i tugt og ære og bragte det snart så vidt, at jeg kunne gå ham til hånde. Lige som jeg var blevet atten år, og han havde indladt sig på sin første større spekulation, døde han, rimeligvis af bekymring over, at han havde betroet havet tusind guldstykker. Jeg måtte snart prise ham lykkelig, at han var død, for få uger efter kom der tidender om, at det skib, min fader havde sine varer om bord på, var gået under. Dette uheld formåede imidlertid ikke at knække mit ungdommelige mod. Jeg gjorde alt, hvad min fader havde efterladt sig, i penge, og drog ud i den vide verden for at prøve min lykke, kun ledsaget af en gammel tjener, der havde været min fader tro og hengiven og nu heller ikke ville skille sin skæbne fra min.

Vi indskibede os i Balsoras havn med gunstig bør. Skibet, jeg havde tinget mig plads i, var bestemt til Indien. Vi havde allerede sejlet i femten dage i det sædvanlige farvand, da kaptajnen lod os vide, at der var en storm i anmarch. Han satte et betænkeligt ansigt op, for det lod til, at han ikke var så fortrolig med det farvand, vi var i, at han med ro kunne tage imod en storm. Han lod alle sejlene stryge, og vi drev ganske langsomt. Natten var brudt frem; det var klart og koldt, og kaptajnen begyndte allerede at tro, at han havde taget fejl. Pludselig svævede et skib, som vi ikke før havde lagt mærke til, lige forbi os. Der lød skrål og vilde jubelråb over til os fra

dækket, hvilket ikke undrede mig lidet sådan lige før en storm, men kaptajnen, der stod ved siden af mig, blev bleg som et lig.

"Mit skib er fortabt," råbte han, "dér sejler døden!"

Inden jeg kunne få tid til at spørge ham, hvad han mente med dette sælsomme udråb, kom matroserne hylende og skrigende hen til ham.

"Så I ham?" skreg de. "Nu er det ude med os."

Kaptajnen lod trøsterige steder læse op for dem af Koranen og greb selv roret, men forgæves. Det var ikke til at tage fejl af, at stormen kulede op, og inden der var gået en time, knagede skibet i alle fuger og stod på grund. Bådene blev sat ud, og knapt havde den sidste matros reddet sig ned i dem, før skibet sank lige for vore øjne, og som en tigger roede jeg ud på havet. Men ulykken var ikke forbi med det. Vildere og vildere rasede stormen, båden var ikke mere til at styre. Jeg havde slynget armene om min gamle tjener, og vi lovede hinanden, at vi ville holde sammen til det sidste. Omsider brød dagen frem, men ved det første gry tog vinden fat i båden og kæntrede den, og jeg har aldrig siden set noget til nogen af skibsmandskabet. Faldet havde bedøvet mig, og da jeg kom til mig selv igen, hvilede jeg i armene på min gamle, tro tjener, der havde reddet sig op på den kæntrede båd og trukket mig med sig. Stormen havde lagt sig. Vort skib så vi ingen ting til, men ikke langt fra os opdagede vi et andet skib, som bølgerne drev os hen imod. Da vi kom nærmere hen til det, så jeg, at det var det skib, der var sejlet forbi os om natten, og som kaptajnen var blevet så forfærdet over. Jeg blev grebet af en sælsom rædsel for dette skib. Kaptajnens ord, der var blevet så frygteligt stadfæstede, og den omstændighed, at skibet så ud til at være ganske øde, og at

ingen viste sig på det, hvor nær vi end kom det, og hvor højt vi end råbte, gjorde mig angst. Det var imidlertid vor eneste udsigt til frelse, så vi lovede og priste Profeten, der havde frelst os på så vidunderlig en måde.

Der hang et langt tov ned fra skibets forende. Vi arbejdede os med hænder og fødder hen til det for at få fat i det. Omsider lykkedes det. Jeg hævede min stemme, men der var og blev stille på skibet. Så klavrede vi op ad tovet, jeg som den yngste først. Det var et rædselsfuldt syn, der viste sig for mig, da jeg kom op på dækket. Dette var rødt af blod; en tyve-tredive lig i tyrkiske dragter lå rundt om; ved den midterste mast stod en prægtigt klædt mand; han havde en sabel i hånden, men ansigtet var blegt og fortrukket; et stort søm gik igennem panden på ham og holdt ham fast ved masten; han var også død. Jeg var som lammet af skræk og turde knapt trække vejret. Omsider nåede min ledsager også op på dækket, hvor han blev lige så overrasket som jeg ved at se alle de skrækkelige lig, men ikke en levende sjæl. Endelig, efter at vi i vor sjæleangst havde bedt til Profeten, tog vi mod til os og gik videre. Vi så os om ved hvert skridt, om der ikke skulle vise sig noget nyt, noget endnu skrækkeligere, men alt blev, som det var; hvor vi så hen, var der intet levende væsen at se, kun vi og verdenshavet. Vi turde ikke engang tale højt af frygt for, at den til masten spiddede kaptajn skulle se efter os med sine stive øjne, eller en af de dræbte dreje hovedet. Omsider kom vi hen til en trappe, der førte ned i skibet. Vi standsede uvilkårligt og så på hinanden, for ingen af os turde give sine tanker ord.

"O, herre," sagde min tro tjener, "her er sket noget skrækkeligt. Men selv om skibet er fuldt af mordere

nedenunder, vil jeg dog hellere overgive mig på nåde og unåde til dem end blive længere imellem disse lig."

Jeg var af samme mening; vi tog mod til os og gik i spændt forventning nedenunder. Men her var der også dødstille, og kun vore skridt gav genlyd på trappen. Vi stod ved kahytsdøren. Jeg lagde øret til og lyttede, men der var ingen ting at høre. Jeg lukkede op. Der så højst uordentligt ud derinde. Klæder, våben og andre ting lå hulter til bulter imellem hinanden uden spor af orden. Det så ud til, at mandskabet eller i det mindste kaptajnen nylig måtte have sviret. Vi gik videre, fra værelse til værelse, fra rum til rum, alle vegne fandt vi kostelige forråd af silke, perler, sukker osv. Jeg var ude af mig selv af glæde over dette syn, for da der ingen levende mennesker var om bord, mente jeg, at jeg havde lov til at tilegne mig det alt sammen. Ibrahim gjorde mig imidlertid opmærksom på, at vi rimeligvis endnu var meget langt fra land og næppe kunne nå der hen uden hjælp.

Vi kvægede os med spise og drikke, som der var fuldt op af, og gik så atter op på dækket. Det gøs imidlertid stadig i os ved det skrækkelige syn af ligene. Vi besluttede at skaffe os af med dem ved at kaste dem over bord, men hvor gyselig blev vi ikke til mode, da vi mærkede, at intet af dem kunne rokkes ud af sin stilling; de lå som tryllet fast på dækket; vi havde måttet bryde plankerne op for at få dem bort, og det havde vi intet værktøj til. Heller ikke kaptajnen kunne vi få bort fra masten, ja ikke engang sablen kunne vi vriste ud af hans stive hånd. Vi tilbragte dagen med sørgelige betragtninger over vor stilling, og da natten begyndte at falde på, gav jeg den gamle Ibrahim lov til at lægge sig til at sove; selv ville jeg våge på dækket for at spejde

efter frelse. Men da månen kom op, og jeg af stjernernes stilling kunne slutte mig til, at klokken vel kunne være omkring elleve, overvældede søvnen mig så uimodståeligt, at jeg uvilkårligt faldt om bag en fustage, der stod på dækket. Det var imidlertid mere bedøvelse end søvn, for jeg hørte tydeligt bølgerne slå imod skibets sider og sejlene knage og pibe i vinden. Pludselig syntes jeg, at jeg hørte stemmer og fodtrin på dækket. Jeg ville rejse mig for at se, hvorledes det hang sammen, men en usynlig magt holdt mine lemmer bundet, jeg kunne ikke engang få øjnene op. Stemmerne blev imidlertid tydeligere og tydeligere, det lød, som om et lystigt skibsmandskab færdedes på dækket. Af og til mente jeg at høre en kommanderendes kraftige røst, og jeg hørte tydeligt, at der blev tumlet og manøvreret med tove og sejl. Lidt efter tabte jeg imidlertid bevidstheden; jeg faldt i en dybere søvn og havde kun et ubestemt indtryk af våbenklirren, og jeg vågnede først, da solen stod højt på himlen og brændte mig i ansigtet. Jeg så mig forundret om; stormen, skibet, ligene, og hvad jeg havde hørt om natten, stod for mig som en drøm, men da jeg så mig om, var alt som den foregående dag. Ubevægelige lå ligene på dækket, og ubevægelig stod kaptajnen naglet til masten. Jeg lo ad min drøm, rejste mig op og gik ned til min gamle tjener.

Denne sad nede i kahytten og så meget betænkelig ud.

"O, herre," råbte han, da jeg trådte ind til ham, "jeg ville hellere ligge på havsens bund end tilbringe endnu en nat i dette forheksede skib."

Jeg spurgte ham, hvad han var så bekymret over, og han svarede:

"Da jeg havde sovet nogle timer, vågnede jeg og hørte nogen løbe frem og tilbage over hovedet på mig. Jeg troede først, det var Dem, men der var mindst tyve; jeg hørte dem også råbe og skrige, og omsider kom der tunge trin ned ad trappen. Så tabte jeg bevidstheden, kun af og til fik jeg den igen et øjeblik, og så så jeg den mand, der står naglet til masten, sidde ved bordet der og synge og drikke, og han, der ligger tæt ved ham, i de røde skarlagens klæder, sad ved siden af og drak med ham."

I kan tro, mine venner, at jeg blev alt andet end vel til mode, for det var intet selvbedrag, jeg havde jo også hørt de døde husere. Det var grueligt at sejle i et sådant selskab. Min gamle Ibrahim hensank atter i dybe tanker.

"Nu har jeg det!" råbte han omsider. Han var nemlig kommet i tanker om et vers, som hans bedstefader, en erfaren og berejst mand, havde lært ham, og som skulle hjælpe imod alskens spøgeri; han påstod også, at han næste nat kunne forebygge den søvn, der havde overvældet os, vi skulle rigtig ivrigt sige skriftsprog af Koranen. Den gamle mands forslag huede mig vel. Fuld af bange forventninger så vi det lide ud ad natten. Ved siden af kahytten var der et lille lukaf, som vi besluttede at trække os tilbage til. Vi borede en del huller i døren, store nok til, at vi kunne overse hele kahytten igennem dem; derpå lukkede vi, så godt vi kunne, døren indvendig fra, og Ibrahim skrev Profetens navn i alle fire hjørner. Således ventede vi på nattens rædsler. Klokken kunne vel igen være henad elleve, da jeg begyndte at blive umådelig søvnig. Min staldbroder rådede mig derfor til at fremsige nogle skriftsprog, og det hjalp. Pludselig lod det til, at der blev røre på dækket; tovene knirkede, der lød skridt, og vi kunne tydeligt skelne flere

stemmer. Således havde vi siddet i flere minutter i spændt forventning, da vi hørte nogen komme ned ad kahytstrappen. Da den gamle hørte det, begyndte han at fremsige verset, hans bedstefader havde lært ham imod spøgeri og trolddom:

Kommer I fra luften ned
eller fra det dybe hav
eller fra den stille grav
eller svovelpølen hed,
Allahs bud I lyde må,
ånder ej hans magt modstå.

Jeg må tilstå, at jeg ikke havde synderlig tro til det vers, og hårene rejste sig på mit hoved, da døren sprang op. Den store, anselige mand, jeg havde set stå naglet til masten, trådte ind. Sømmet stod også nu igennem hovedet på ham, men sablen havde han stukket i skeden; bag efter ham kom en anden, mindre kostbart klædt; ham havde jeg set ligge på dækket. Kaptajnen – for det var ikke til at tage fejl af, at det var han – var bleg, havde et stort sort skæg og vilde, rullende øjne, med hvilke han så sig om i værelset. Jeg så ham ganske tydeligt, da han gik forbi den dør, vi stod bag ved, men han lod slet ikke til at ænse den. De satte sig begge to ved bordet midt i kahytten og talte højt, næsten skrigende i et fremmed sprog. De blev mere og mere højrøstede og ivrige, til kaptajnen omsider slog i bordet med knyttet næve, så det drønede i hele værelset. Med vild latter sprang den anden op og vinkede ad kaptajnen, at han skulle følge med. Han gjorde det, rev sin sabel ud af skeden, og de gik begge ud af værelset. Vi trak vejret lettere, da de var borte, men vor angst var langt fra overstået med det. Støjen på dækket blev stærkere og stærkere, vi hørte folk løbe hurtigt

frem og tilbage, skrige, le og hyle, og til sidst blev det til en sådan helvedeslarm, at vi troede, dækket var ved at styrte ned over os med sejl og det hele; der lød våbenklirren og vilde skrig, og så blev der på én gang ganske stille. Da vi efter adskillige timers forløb vovede øs op på dækket, var alt som før, ikke én havde skiftet stilling, og alle var så stive, som om de var af træ.

Således gik flere dage om bord på skibet. Det sejlede stadig imod øst, i hvilken retning der efter min beregning måtte være land, men selv om det i løbet af dagen havde tilbagelagt mange mil, lod det til, at det stadig sejlede tilbage igen om natten, for når solen stod op, var vi altid på samme plet. Vi kunne ikke forklare os dette på anden måde, end at de døde hver nat sejlede tilbage for fulde sejl. For nu at forpurre dette, tog vi, inden natten faldt på, alle sejlene ned og brugte det samme middel som ved kahytsdøren, skrev Profetens navn og bedstefaderens vers på pergament og bandt dette om de oprullede sejl. Så ventede vi ængstelige i vort lille lukaf på, hvad det ville blive til. Spøgeriet lod til at husere værre end nogen sinde før, men næste morgen var sejlene endnu stadig oprullede, som da vi gik fra dem om aftenen. Vi satte i løbet af dagen kun så mange sejl til, som der behøvedes for at få skibet til at skyde en jævn fart, og således nåede vi i fem dage et godt stykke frem.

Den sjette dag om morgenen opdagede vi omsider land tæt forude, og vi takkede Allah og hans profet for vor vidunderlige redning. Den dag og den følgende nat drev vi langs med en kyst, og den syvende morgen troede vi at se en by lige for os. Vi fik med stort besvær kastet anker, satte en lille båd ud, der stod på dækket, og roede af alle kræfter ind ad byen til. En halv time

efter løb vi ind i en flod, der faldt i havet, og gik i land. Ved byporten forhørte vi os om, hvad byen hed, og fik at vide, at det var en indisk by, der lå tæt ved den egn, det fra første færd af havde været min agt at sejle til. Bi gik ind i et karavanserai og vederkvægede os efter vor eventyrlige rejse. Jeg forhørte mig også dér, om der ikke skulle være en vis og kyndig mand, idet jeg gav værten at forstå, at jeg gerne ville have fat i én, der forstod sig lidt på trolddom. Han førte mig hen til et uanseligt hus i en afsides gade og bankede på, efter at have sagt mig, at jeg blot skulle spørge efter Muley.

En lille mandsling med gråt skæg og en lang næse kom mig i møde og spurgte, hvad jeg ønskede. Jeg sagde, at jeg gerne ville tale med den vise Muley, hvorpå han svarede, at det var ham. Jeg spurgte ham nu til råds, om hvad jeg skulle gøre med ligene, og hvordan jeg skulle bære mig ad med at få dem ud af skibet. Han svarede, at skibets besætning rimeligvis på grund af en eller anden forbrydelse var blevet fortryllet, så den var nødt til at blive på havet; fortryllelsen ville løses, når man fik dem i land, mente han, men det lod sig ikke gøre på anden måde end ved at løse plankerne, de lå på. Skibet og alt, hvad der var i det, havde jeg den fuldeste ret af verden til at tilegne mig, da jeg jo så at sige havde fundet det, men jeg burde holde alt, hvad der var sket, ganske hemmeligt og så give ham en lille gave af min overflod, så skulle han og hans slaver til gengæld hjælpe mig med at få ligene af vejen. Jeg lovede at lønne ham rigeligt, og så gav vi os på vej med fem slaver, der havde save og økser med. På vejen kunne troldmanden Muley ikke noksom rose det heldige indfald, vi havde haft, med at ombinde sejlene med skriftsprog fra Koranen. Det var det eneste, der kunne redde os, sagde han.

Det var endnu temmelig tidligt på dagen, da vi nåede ud til skibet. Vi tog alle sammen straks fat, og inden der var gået en time, havde vi allerede fire lig i båden. Nogle af slaverne måtte ro den i land og skulle begrave dem der, men da de kom tilbage, fortalte de, at de døde havde sparet dem ulejligheden, for så snart de havde lagt dem på jorden, var de blevet til støv. Vi blev ved at save ligene ud, og inden det blev aften, havde vi fået dem alle sammen i land, så der ikke var andre tilbage end ham, der var naglet til masten. Vi forsøgte forgæves at trække sømmet ud, det var ikke muligt at rokke det blot en hårsbred. Jeg vidste ikke, hvad jeg skulle gøre, vi kunne jo dog ikke hugge masten om og slæbe den i land. Men så hjalp Muley mig ud af forlegenheden. Han lod en slave ro i land og hente en krukke jord. Da han havde fået den, udtalte han nogle hemmelighedsfulde ord over den og rystede derpå jorden ud over den døde mands hoved. Manden slog straks øjnene op og trak vejret dybt, og såret i hans pande begyndte at bløde. Nu fik vi med lethed sømmet trukket ud, og den sårede faldt om i armene på en af slaverne.

"Hvem har ført mig hid?" sagde han efter at have sundet sig lidt. Muley pegede på mig, og jeg gik hen til ham. "Tak, ubekendte fremmede," sagde han derpå, "du har frelst mig fra langvarig kval. I halvtreds år har mit legeme nu sejlet om på dette hav, og min ånd var fordømt til hver nat at vende tilbage til det, men nu har mit hoved berørt jorden, min brøde er sonet, og jeg kan gå til mine fædre."

Jeg bad ham sige os, hvorledes han var kommet i denne skrækkelige forfatning, og så fortalte han:

"For halvtreds år siden var jeg en mægtig og anset mand og boede i Algier. Havesyge drev mig til at udruste et skib og drive sørøveri. Jeg havde allerede i nogen tid gjort det, da jeg en gang på Zante tog en dervish om bord, der ville have fri skibslejlighed. Jeg og mine staldbrødre var rå svende og brød os ikke om hans hellighed, men havde tvært imod vore løjer med ham; men en gang, da han i hellig nidkærhed havde bebrejdet mig mit syndige levned, blev jeg om natten, da jeg sad nede i kahytten og havde drukket tæt med min styrmand, overvældet af vrede. Rasende over, at en dervish havde vovet at sige til mig, hvad jeg ikke havde tålt af en sultan, styrtede jeg op på dækket og stødte ham min dolk i brystet. Døende forbandede han mig og mit mandskab og sagde, at vi hverken skulle kunne leve eller dø, før vore hoveder atter havde rørt ved landjorden. Dervishen døde; vi kastede ham over bord og lo ad hans trusler. Men endnu samme nat gik hans ord i opfyldelse. En del af mit mandskab gjorde mytteri. Der blev kæmpet med frygteligt raseri, til alle mine tilhængere var faldet, og jeg blev naglet til masten. Men også oprørerne døde af deres sår, og mit skib var forvandlet til en stor grav. Mine øjne brast. Vejret gik fra mig, og jeg troede, at jeg var ved at dø, men det var kun trolddom, der stivnede mine lemmer. Næste nat i den selv samme time, som vi havde kastet dervishen over bord i, vågnede jeg og alle mine staldbrødre; livet var vendt tilbage, men vi kunne ikke gøre eller sige andet, end hvad vi havde gjort og sagt den foregående nat. Således har vi sejlet i halvtreds år uden at kunne hverken leve eller dø, for hvorledes skulle vi kunne nå land? Hver gang, det blev storm, styrede vi rasende af glæde af sted for fulde sejl i håb om at få skibet splintret på en klippe og

lægge vore trætte hoveder til hvile på havsens bund. Det lykkedes os ikke, men nu kan jeg dø. Jeg takker dig endnu en gang, min ukendte redningsmand; ønsker du skatte til gengæld for, hvad du har gjort for mig, så tag mit skib som et vidnesbyrd om min taknemmelighed."

Med disse ord bøjede kaptajnen hovedet og opgav ånden. Ligesom sine staldbrødre blev han straks til støv. Vi samlede dette op, lagde det i et skrin og begravede det i land, og så hentede jeg folk inde fra byen og lod mit skib sætte i god stand. Efter med stor fordel at have tusket skibets ladning bort imod andre varer hyrede jeg matroser, gav min ven Muley rige gaver og lettede anker for at sejle hjem til mit fædreland. Jeg gjorde imidlertid en stor omvej, idet jeg gik i land på mange steder og solgte mine varer. Profeten velsignede mine foretagender. Efter tre fjerdingårs forløb styrede jeg ind i Balsoras havn, dobbelt så rig som den døende kaptajn havde gjort mig. Mine medborgere var forbavsede over min rigdom og mit held og troede, at jeg havde fundet den berømte rejsende Sindbads diamantdal. Jeg lod dem blive i den tro, men fra nu af måtte de unge mennesker i Balsora ud i verden, når de knapt var atten år, for at gøre deres lykke ligesom jeg.

Jeg levede imidlertid i fred og ro, og hvert femte år gjorde jeg en rejse til Mekka for på det hellige sted at takke Herren for hans velsignelse og bede for kaptajnen og hans folk, at de måtte blive optaget i hans paradis."

Karavanen fortsatte uhindret sin rejse næste dag, og da man havde udhvilet sig, sagde Selim, den fremmede, til Muley, den yngste af købmændene: "I er ganske vist den yngste af os, men I

er altid glad og fornøjet og kan vist fortælle os en morsom historie. Kom med den, at vi kan kvæge os med den efter dagens hede."

"Ja, jeg kunne nok fortælle noget, der ville more jer," svarede Muley, "men unge mennesker bør altid være beskedne, og derfor må mine ældre rejsefæller gå forud for mig. Zaleukos er altid så alvorlig og indesluttet. Skulle han ikke ville fortælle os, hvad der har gjort ham så alvorlig? Måske kan vi lindre hans kummer, i fald han har en sådan, for vi tjener gerne vor broder, om han end bekender sig til en anden tro end vi."

Den tiltalte var en græsk købmand, en midaldrende mand, smuk og kraftig, men meget alvorlig. Skønt han var en vantro – ikke muslim –, holdt hans rejsefæller meget af ham, for han havde indgydt dem agtelse og tillid ved hele sit væsen. Han havde for øvrigt kun én hånd, og nogle af hans rejsefæller mente, at hans alvor muligvis skrev sig der fra.

"Jeg føler mig højlig æret ved jeres tillid," svarede Zaleukos. "Sorger har jeg ingen af, i alt fald ingen, som I selv med den bedste vilje kan hjælpe mig for. Men siden Muley synes at bebrejde mig min alvor, så skal jeg fortælle jer noget, som kan tjene til undskyldning for, at jeg er alvorligere end andre mennesker. I ser, at jeg har mistet min venstre hånd. Jeg har ikke manglet den fra fødslen af, jeg har mistet den på den skrækkeligste dag i mit liv. Om jeg selv er skyld i det, om det er uret af mig, at jeg siden den tid er alvorligere, end mine kår ellers fører det med sig, kan I dømme om, når I har hørt

Historien om den afhuggede hånd

Jeg er født i Konstantinopel; min fader var dragoman ved det tyrkiske hof og drev ved siden af en temmelig indbringende handel med vellugtende essenser og silkestoffer. Han gav mig en god opdragelse, idet han dels selv underviste mig, dels lod mig undervise af en af vore præster. Det var fra først af hans mening, at jeg en gang skulle overtage hans bod, men da jeg viste mig i besiddelse af større evner, end han havde ventet, bestemte han efter sine venners råd, at jeg skulle være læge, fordi en læge kan gøre sin lykke i Konstantinopel, når han har lært noget mere end de sædvanlige markskrigere. Der kom mange frankere i vort hus, og en af dem overtalte min fader til at lade mig rejse til hans fædreland, til byen Paris, hvor man gratis og bedst kunne sætte sig ind i den slags ting; han ville selv tage mig gratis med, når han rejste hjem. Min fader, der også havde rejst i sine unge dage, slog til, og frankeren sagde, at jeg skulle gøre mig rejseklar til om tre måneder. Jeg var ude af mig selv af glæde over, at jeg skulle ud og se mig om i fremmede lande, og kunne næsten ikke holde ud at vente, til vi skulle gå om bord.

Omsider havde frankeren afgjort sine forretninger og gjort sig rede til at rejse. Aftenen før vi skulle bryde op, førte min fader mig ind i sit sovekammer. Der lå smukke klæder og våben; men hvad der endnu mere tiltrak sig min opmærksomhed, var en stor bunke guld, for så meget havde jeg endnu aldrig set på én gang. Min fader omfavnede mig og sagde:

"Se, min søn, jeg har sørget for klæder til dig til rejsen. Disse våben er nu dine; det er de samme, som din bedstefader gav

mig, da jeg drog ud i verden. Jeg ved, du forstår at bruge dem, men gør det aldrig, undtagen når du bliver angrebet, og slå så dygtigt fra dig. Min formue er ikke stor; jeg har delt den i tre dele; den ene tredjedel skal du have; den anden skal jeg have at leve af, og den tredje skal være som helligt, urørligt gods for mig, for den skal komme dig til gode i nødens stund." Således talte min gamle fader, og han havde tårer i øjnene; måske anede han, hvorledes det ville gå, for jeg så ham aldrig mere.

Rejsen løb heldigt af. Vi nåede snart frankernes land, og så var vi efter seks dagsrejser i den store stad Paris. Her lejede min frankiske ven et værelse til mig og rådede mig til at gøre fornuftig brug af mine penge, der i alt beløb sig til to tusind daler. Jeg opholdt mig tre år i den by og lærte, hvad en dygtig læge må vide, men jeg ville lyve, om jeg sagde, at jeg syntes godt om at være der, for folkets sæder huede mig ikke; jeg havde også kun få gode venner der i byen, men de var alle sammen ædle unge mænd.

Omsider blev jeg mægtigt grebet af hjemve. Jeg havde i al den lange tid ikke hørt fra min fader, og jeg greb derfor en gunstig lejlighed til at vende hjem.

Der afgik nemlig et gesandtskab fra Frankenland til den høje Port [Note 1)]. Jeg tog tjeneste som sårlæge i gesandtens følge, og således kom jeg lykkelig og vel igen hjem til Stambul. Jeg fandt min faders hus lukket, og naboerne blev overraskede ved at se mig og fortalte mig, at min fader var død for to måneder siden. Den præst, der havde været min lærer, bragte mig nøglerne, og ene og forladt drog jeg ind i det øde hus. Jeg fandt alt, som min fader havde forladt det, kun det guld, han havde lovet at

efterlade mig, manglede. Jeg spurgte præsten; han bukkede og sagde:

"Din fader er død som en hellig mand, for han har testamenteret sit guld til kirken."

Det var og blev mig ubegribeligt, men hvad skulle jeg gøre? Jeg havde ingen vidner mod præsten og måtte være glad over, at han ikke også havde tilegnet kirken min faders hus og varer. Det var den første ulykke, der ramte mig, men nu kom de slag i slag. Jeg kunne slet ikke komme ud af at skaffe mig ry som læge, fordi jeg skammede mig ved at optræde som markskriger, og jeg savnede stadig min faders anbefaling, der ville have skaffet mig adgang til de rigeste og fornemste folk, som nu ikke skænkede den fattige Zaleukos en tanke. Min faders varer fik heller ingen afsætning, for hans kunder havde søgt andetsteds hen, da han døde, og med at få nye går det kun langsomt. Da jeg en gang sad rent utrøstelig og overvejede min stilling, faldt det mig ind, at jeg i Frankenland tit havde set landsmænd af mig drage om i landet og falbyde deres varer på byernes torve; jeg mindedes, at man gerne handlede med dem, fordi de kom fra fremmed land, og at man ved sådan handel kunne tjene hundredfold. Jeg solgte mit fædrene hus, gav en prøvet ven en del af pengene, jeg fik for det, i forvaring og købte for resten sådanne ting, som man sjældent ser i Frankenland, såsom sjaler, silketøjer, salver og olier; jeg hyrede mig plads på et skib, og så gav jeg mig ud på min anden rejse.

Det lod til, at lykken atter var mig gunstig, så snart jeg havde Dardanellernes slotte bag mig. Vor sejlads varede kun kort og gik i alle måder godt. Jeg vandrede om til store og små byer i Frankenland, og over alt fandt jeg villige købere til mine varer.

Min ven i Stambul sendte mig stadig nye sager, og jeg blev mere og mere velhavende for hver dag, der gik. Da jeg omsider havde sparet så meget sammen, at jeg mente, at jeg turde indlade mig på et større foretagende, drog jeg med mine varer til Italien.

En ting må jeg imidlertid endnu omtale, som indbragte mig adskillige penge – jeg tog nemlig også min lægekunst til hjælp. Når jeg kom til en by, lod jeg opslå plakater om, at der var kommet en græsk læge, som allerede havde helbredet mange, og jeg tjente sandelig mange penge på min balsam og mine lægemidler.

Således nåede jeg omsider byen Florents i Italien. Jeg satte mig for at blive i længere tid i denne by, dels fordi jeg syntes godt om den, og dels fordi jeg ville udhvile mig efter min besværlige omflakken. Jeg lejede mig en bod i kvarteret St. Croce og ikke langt derfra i et værtshus et par smukke værelser, der vendte ud til en altan. Jeg lod straks mine plakater bære omkring og havde næppe åbnet min bod, før køberne strømmede til, og skønt mine priser var lidt høje, solgte jeg dog mere end andre, fordi jeg var venlig og imødekommende imod mine kunder.

Jeg havde allerede tilbragt fire dage meget fornøjet i Florents, da jeg en aften, som jeg ville lukke min bod og blot først, som jeg plejede, efterse mine salvekrukker, i en af dem fandt en seddel, som jeg ikke mindedes, at jeg havde lagt i den. Jeg lukkede sedlen op og fandt en opfordring til at indfinde mig præcis klokken tolv den samme nat på den bro, der hedder Ponte Vecchio. Jeg grublede længe over, hvem den opfordring vel kunne komme fra, men da jeg ikke kendte en sjæl i Florents, tænkte jeg, at man måske hemmeligt ville føre mig til en eller

anden syg, hvilket allerede flere gange tidligere var sket. Jeg besluttede altså at gå derhen, men spændte for en sikkerheds skyld sablen, jeg i sin tid havde fået af min fader, om livet.

Da det lakkede stærkt ad midnat, gav jeg mig på vej og stod snart på Ponte Vecchio. Broen var øde og forladt, men jeg besluttede at vente, til den, der ville tale med mig, kom. Natten var kold, månen skinnede klart, og jeg så ned i Arnoens bølger, der glitrede i månelyset. Urene på byens kirker slog nu tolv; jeg vendte mig om og stod ansigt til ansigt med en stor mand, der var helt indhyllet i en rød kappe, som han holdt en flig af for ansigtet.

Jeg blev først noget forskrækket over, at han sådan pludselig stod bag ved mig, men jeg tog mig straks sammen og sagde:

"Har I stævnet mig hid, så sig frem, hvad er til tjeneste?"

Rødkappen vendte sig langsomt om og sagde:

"Følg med."

Det fandt jeg nu dog var temmelig uhyggeligt, at jeg sådan skulle gå ganske alene med den fremmede; jeg blev stående og sagde:

"Nej, kære herre, vær så god først at sige mig, hvorhen. I kunne også gerne vise mig jert ansigt, for at jeg kan se, om I har godt eller ondt i sinde."

Det lod aldeles ikke til at anfægte rødkappen.

"Vil du ikke, Zaleukos, så lad være," sagde han, og så gik han videre.

Nu blussede vreden op i mig.

"Mener I," råbte jeg, "at en mand som jeg lader sig holde for nar af enhver tosse? Tror I, jeg vil finde mig i at have ventet her i den kolde nat for ingen ting?"

I tre spring havde jeg nået ham, greb ham i kappen og skreg endnu højere, idet jeg med den anden hånd greb om hæftet på min sabel, men jeg beholdt kappen i hånden, og den ubekendte var forsvundet omkring det nærmeste hjørne. Min vrede lagde sig lidt efter lidt; kappen havde jeg dog, og den, mente jeg, skulle nok bringe mig nøglen til dette mærkværdige eventyr. Jeg kastede den om mig og gik hjemad. Jeg havde imidlertid knapt gået et hundrede skridt, før en strøg tæt forbi mig og hviskede på fransk:

"Tag jer i agt, greve, i nat er der intet at gøre," men inden jeg fik set mig om, var personen forsvundet, og jeg så kun en skygge svæve hen ad husene. At denne hvisken gjaldt manden i kappen og ikke mig, indså jeg nok, men derfor var jeg lige klog. Næste morgen overvejede jeg, hvad der var at gøre. Jeg tænkte fra først af på at lade kappen fremlyse, som om jeg havde fundet den, men så kunne den ubekendte lade den hente af en anden, og så var jeg lige vidt.

Medens jeg således grundede over, hvad jeg skulle gøre, tog jeg kappen nærmere i øjesyn. Den var af svært genuesisk fløjl, purpurrød, bræmmet med astrakan og rigt broderet med guld. Ved at se, hvor pragtfuld den var, fik jeg en idé, som jeg besluttede at iværksætte. Jeg bar den hen i min bod og udstillede den til salg, men holdt den i så høj en pris, at jeg var sikker på, at den ikke ville finde nogen køber. Det var min agt nøje at iagttage enhver, der spurgte på kappen; jeg ville nemlig kunne kende dens ejer blandt tusinder, for hans skikkelse havde vist sig ganske bestemt, om end kun et øjeblik for mig, efter at han havde mistet kappen. Der meldte sig mange lysthavende til kappen, hvis overordentlige skønhed tiltrak sig alles

opmærksomhed, men ingen af dem lignede blot tilnærmelsesvis den ubekendte, og ingen ville betale den høje pris, jeg forlangte, to hundrede zecchiner. Det var mig påfaldende, at når jeg spurgte en og anden, om der da ikke fandtes mage til den kappe i Florents, svarede de stadig nej og forsikrede, at så kostbart og smagfuldt et arbejde havde de aldrig set.

Det lakkede allerede ad aften. Da kom der en ung mand, som tit havde været hos mig og også allerede havde budt mig meget for kappen. Han kastede en pung med zecchiner på bordet og sagde:

"Ved Gud, Zaleukos, jeg må have din kappe, om det så skal bringe mig til tiggerstaven."

Han begyndte straks at tælle guldstykkerne op til mig. Nu var jeg i stor forlegenhed; jeg havde kun hængt kappen til skue, for at min ubekendte skulle blive opmærksom på den, og nu kom der en ung tosse og ville betale den umådelige pris, jeg forlangte. Men hvad skulle jeg gøre? Jeg gav efter, for på den anden side tiltalte den tanke mig at blive holdt så udmærket skadesløs for mit natlige eventyr. Det unge menneske slog kappen om sig og gik, men inden han var kommet ud af døren, vendte han om, tog en seddel, der var gjort fast på den, af, kastede den hen til mig og sagde:

"Her hænger noget, Zaleukos, som vel ikke hører til kappen."

Jeg tog ligegyldig sedlen; der stod: "Bring kappen hen på Ponte Vecchio i nat til samme tid som i går. Du får fire hundrede zecchiner." Jeg stod som ramt af et tordenslag. Så havde jeg altså selv forspildt min lykke og ganske forfejlet mit mål. Jeg betænkte mig imidlertid ikke længe, samlede de to

hundrede zecchiner sammen, løb efter manden, der havde købt kappen, og sagde:

"Tag dine zecchiner tilbage, gode ven, og lad mig få kappen. Jeg kan ikke på nogen måde sælge den."

Den unge mand troede først, det var min spøg, men da han mærkede, at det var alvor, blev han vred over mit forlangende og skældte mig ud for en tosse, og til sidst kom det til håndgribeligheder. Jeg var imidlertid så heldig under slagsmålet at få kappen revet af ham og ville allerede løbe min vej med den, da den unge mand kaldte politiet til og lod mig føre for retten. Dommeren blev meget forbavset over anklagen og tilkendte min modpart kappen, men jeg bød det unge menneske tyve, halvtreds, firs, ja hundrede zecchiner, når han ville overlade mig den. Hvad mine bønner ikke kunne udvirke, udvirkede mit guld. Han tog mine gode zecchiner, og jeg gik triumferende min vej med kappen og måtte finde mig i, at alle mennesker i Florents troede, at jeg var gal. Det var mig imidlertid ligegyldigt, hvad folk troede; jeg vidste jo bedre end de, at jeg endda tjente på denne handel.

Utålmodig ventede jeg på, at natten skulle falde på. På samme tid som den foregående nat gik jeg hen på Ponte Vecchio med kappen under armen. Da midnatstimens sidste slag lød, trådte en skikkelse frem fra mørket og kom hen til mig. Det var ikke til at tage fejl af, at det var manden fra i går.

"Har du kappen?" spurgte han.

"Ja, herre," svarede jeg, "men den har kostet mig hundrede zecchiner."

"Det ved jeg," sagde han. "Se, her er de fire hundrede."

Han gik med mig hen ved broens brede brystning og talte guldstykkerne op. Der var fire hundrede; de blinkede prægtigt i månelyset, og deres glans frydede mit hjerte – ak, jeg anede ikke, at det skulle blive dets sidste glæde. Jeg puttede pengene i lommen og ville nu tage den rundhåndede fremmede rigtig i øjesyn, men hans ansigt var dækket af en maske, fra hvilken et par mørke øjne lynede mig frygteligt i møde.

"Jeg takker jer for jer godhed, herre," sagde jeg. "Hvad forlanger I nu af mig? Men det siger jeg jer forud, det må ikke være noget galt."

"Gør jer ingen unødige bekymringer," svarede han, idet han kastede kappen ørn sig. "Jeg har brug for jer hjælp som læge, dog ikke til en levende, men til en død."

"Hvad vil det sige?" råbte jeg forundret.

"Jeg er kommet hertil langvejs fra med min søster," fortalte han, idet han samtidig gav mig et vink, at jeg skulle følge med. "Jeg boede sammen med hende hos en ven af mit hus. I går døde hun pludselig, og vore pårørende vil begrave hende i morgen. Nu er det fra gammel tid af skik i vor familie, at alle skal hvile i vore fædres grav, og mange, som er døde i fremmed land, er derfor blevet balsameret og ført hjem. Vore pårørende må nu gerne tage hendes legeme, men jeg må i det mindste bringe min fader hans datters hoved, at han kan se hende endnu en gang." Jeg syntes ganske vist, at denne skik at skære hovedet af kære afdøde var temmelig skrækkelig, men jeg turde ingen indvendinger gøre af frygt for at fornærme den ubekendte. Jeg sagde derfor, at jeg godt kunne påtage mig at balsamere lig, og bad ham føre mig til den afdøde, men jeg kunne dog ikke lade være at spørge, hvorfor det skulle ske så

hemmelighedsfuldt ved nattetide. Han svarede, at hans pårørende anså hans forehavende for grusomt og om dagen ville afholde ham derfra, men når hovedet først var skilt fra kroppen, kunne de ikke sige noget til det; han havde ganske vist kunnet bringe mig hovedet, men en naturlig følelse havde afholdt ham fra selv at skære det af.

Imidlertid var vi kommet hen til et stort, pragtfuldt hus. Min ledsager sagde, at det var målet for vor natlige vandring. Vi gik forbi husets hovedport, trådte ind ad en lille låge, som den ubekendte omhyggeligt lukkede efter sig, og steg nu i mørke op ad en snæver vindeltrappe. Den førte op til en sparsomt oplyst gang, hvorfra vi kom ind i et værelse, hvor der hang en lampe i loftet.

I dette værelse stod der en seng, på hvilken liget lå. Den ubekendte vendte sit ansigt bort og så ud, som om han ville skjule sine tårer. Han pegede hen på sengen, pålagde mig at gøre mit arbejde godt og hurtigt, og gik så atter ud af døren.

Jeg pakkede mine knive ud, som jeg i min egenskab af læge altid havde hos mig, og gik hen til sengen. Det eneste af liget, der var synligt, var hovedet, men det var så smukt, at jeg uvilkårligt blev grebet af den inderligste medlidenhed. Det mørke hår hang ned i lange fletninger, ansigtet var blegt, øjnene lukkede. Jeg gjorde først et indsnit i huden, som lægerne plejer at gøre, når de skal sætte et lem af. Derpå tog jeg min skarpeste kniv og skar struben over med ét snit. Men så tænke man sig min rædsel – den døde slog øjnene op, men lukkede dem straks igen; nu først syntes hun at drage sit sidste suk, og i det samme vældede der mig en stråle varmt blod i møde fra såret. Jeg var vis på, at jeg havde dræbt det stakkels menneske,

for at hun var død, kunne der ingen tvivl være om, det sår var der ingen lægedom for. Jeg stod i nogle minutter betaget af angst og sorg over, hvad der var sket. Havde rødkappen bedraget mig, eller havde søsteren måske kun været skindød? Det sidste forekom mig rimeligst, men jeg turde ikke fortælle den afdødes broder, at et mindre raskt snit måske kunne have vakt hende uden at dræbe hende. Jeg ville derfor skille hovedet helt fra kroppen, men så stønnede den døende igen, rettede sig ud som i smerte og døde. Da overvældede rædslen mig, og jeg styrtede gysende ud af værelset. Ude i gangen var der nu imidlertid mørkt, min ledsager var der ikke spor at opdage af, og jeg måtte famle mig frem på lykke og fromme for at finde vindeltrappen. Omsider fandt jeg den, og halvt faldende, halvt glidende kom jeg ned ad den. Heller ikke neden under var der et eneste menneske at se; døren stod på klem, og jeg trak vejret lettere, da jeg nåede ud på gaden, for jeg var blevet ganske uhyggelig til mode inde i huset.

Jaget af rædsel løb jeg hjem og begravede mig i puderne på mit leje for at glemme det forfærdelige, jeg havde gjort, men søvnen flyede mine øjne, og først da morgenen brød frem, genvandt jeg så nogenlunde min fatning. Jeg anså det for givet, at den, der havde forført mig til den, som jeg nu mente, skændige handling, ikke ville røbe mig, og besluttede straks at gå til min forretning i min bod og om muligt lade som ingen ting. Men nu først blev jeg opmærksom på en omstændighed, som yderligere forøgede min bekymring. Jeg savnede min hue, mit bælte og min kniv og vidste ikke, om jeg havde ladet dem ligge i den dræbtes værelse, eller om jeg havde tabt dem på

flugten. Det første forekom mig desværre rimeligst, og jeg var altså udsat for at blive opdaget og grebet som morder.

Jeg åbnede min bod til sædvanlig tid. Min nabo kom hen til mig, som han hver morgen plejede, for han var en snaksom mand.

"Nå, hvad siger I til den skrækkelige historie, der er passeret i nat?" sagde han.

Jeg lod, som om jeg ingen ting vidste.

"Hvad for noget? Ved I ikke det, som hele byen taler om? Ved I ikke, at Florents' skønneste blomst, Bianca, guvernørens datter, er blevet myrdet i nat? Å Gud, jeg så hende endnu i går køre glad og fornøjet gennem gaderne med sin forlovede, og i dag skulle hun have haft bryllup."

Hvert af mandens ord var mig som et stik i hjertet, og denne pinsel blev gentaget atter og atter, for alle mine kunder fortalte mig historien, den ene skrækkeligere end den anden, og dog kunne ingen fortælle noget så skrækkeligt, som jeg selv havde set.

Ved middagstid trådte en politibetjent ind i min bod og bad, om han måtte tale med mig under fire øjne.

"Signore Zaleukos," sagde han, idet han tog de genstande, jeg savnede, frem, "tilhører disse ting jer?"

Jeg betænkte mig et øjeblik, om jeg ikke skulle nægte det, men da jeg igennem den halvt åbne dør fik øje på min vært og flere bekendte, der kunne vidne imod mig, besluttede jeg at tilstå, at de omhandlede genstande virkelig tilhørte mig, for ikke at gøre sagen endnu værre ved en løgn.

Politibetjenten bad mig følge med og førte mig til en stor bygning, som jeg snart var på det rene med måtte være

fængslet. Der blev jeg indtil videre anbragt i en celle.

Jeg følte, da jeg var blevet ene og rigtig kom til at tænke mig om, at min stilling var skrækkelig. Tanken om, at jeg, om end imod min vilje, havde begået et mord, vendte atter og atter tilbage. Jeg kunne heller ikke dølge for mig selv, at jeg havde ladet mig dåre af guldets glans, for ellers havde jeg ikke så blindt kunnet gå i fælden.

To timer efter, at jeg var blevet fængslet, blev jeg ført ud af min celle. Jeg kom ned ad flere trapper og derpå ind i en stor sal. Omkring et langt bord med sort tæppe på sad der tolv mænd, for største delen oldinge. Ved salens vægge var der anbragt bænke, der var optaget af de fornemste folk i Florents. Gallerierne var tæt besatte med tilskuere.

Da jeg var kommet hen til det sorte bord, rejste en mand med mørk, tungsindig mine sig op; det var guvernøren. Han meddelte forsamlingen, at han som den afdødes fader ikke kunne optræde som dommer i denne sag, hvorfor han for denne gang måtte overlade den ældste af senatorerne sin plads. Den ældste af senatorerne var en olding på mindst halvfems år. Han var krogrygget, og hans tindinger var omgivet af en krans af tynde hvide hår, men hans øjne var endnu ildfulde, og hans stemme var kraftig og sikker. Han begyndte med at spørge, om jeg tilstod mordet. Jeg bad ham om tilladelse til at gøre rede for, hvad der var sket, og fortalte uforfærdet og med tydelig røst, hvad jeg vidste. Jeg lagde mærke til, at guvernørens ansigt flere gange skiftede farve, imedens jeg talte, og da jeg var færdig, fo'r han rasende op og råbte:

"Hvad, din usling, vil du oven i købet vælte en forbrydelse, du har begået af havesyge, over på en anden?"

Senatoren irettesatte ham, fordi han således afbrød forhandlingerne, da han frivilligt havde givet afkald på sin ret; det var heller slet ikke afgjort, at jeg havde ladet mig drive af havesyge, sagde han, for efter hvad guvernøren selv havde sagt, var der jo intet stjålet fra den dræbte. Ja, han gik endnu videre. Han erklærede, at guvernøren måtte gøre regnskab for sin datters tidligere liv, for kun derved kunne man komme på det rene med, om det var sandt, hvad jeg sagde, eller ikke. Derpå hævede han retten for den dag for, som han sagde, at rådføre sig med den afdødes papirer, som guvernøren måtte give ham.

Jeg blev ført tilbage til mit fængsel, hvor jeg tilbragte en bedrøvelig dag, stadig opfyldt af det inderligste ønske om, at man måtte komme på spor efter en eller anden forbindelse imellem den afdøde og rødkappen.

Med det bedste håb trådte jeg dagen efter atter frem for retten. Der lå flere papirer på bordet. Den gamle senator spurgte, om det var min håndskrift. Jeg så på dem og skønnede, at de måtte hidrøre fra samme hånd som de to sedler, jeg havde fået. Det sagde jeg til senatorerne, men de lod ikke til at ænse det; den gamle sagde, at jeg kunne og måtte have skrevet begge dele, for navnetrækket under brevene var umiskendeligt et Z, begyndelsesbogstavet til mit navn. Brevene indeholdt trusler imod den afdøde og advarsler med hensyn til hendes forestående bryllup.

Det lod til, at guvernøren havde givet mærkelige oplysninger om mig, for jeg blev den dag behandlet med usædvanlig mistillid og strenghed. Jeg søgte at retfærdiggøre mig ved at henvise til mine papirer, som man måtte kunne finde i mit

værelse, men der blev svaret, at man havde søgt efter dem, men ingen fundet.

Da retsmødet var forbi, var alt håb ude, og da jeg den tredje dag atter blev ført ind i salen, blev min dom forkyndt mig; jeg var overbevist om overlagt mord og dømt til døden.

Så vidt var det altså kommet med mig. Forladt af alt, hvad jeg havde kært i denne verden, langt borte fra mit hjem, skulle jeg uskyldig dø for bødlens hånd i min ungdoms vår.

Jeg sad om aftenen på denne skrækkelige dag, da min skæbne var blevet afgjort, i mit ensomme fængsel. Mit håb var forsvundet, mine tanker dvælede ved døden. Da gik døren til mit fængsel op, en mand trådte ind og stod længe tavs og så på mig.

"Således skal jeg altså se dig igen, Zaleukos?" sagde han.

Jeg havde ikke kendt ham igen ved lampens svage lys, men hans stemmes klang vakte gamle minder. Det var Valletti, en af de få venner, jeg havde omgåedes med, da jeg studerede i Paris. Han sagde, at han tilfældigvis var kommet til Florents, hvor hans fader boede og var en anset mand. Han havde hørt, hvorledes det stod til med mig, og kom nu for at se mig en gang endnu og høre af min egen mund, hvorledes jeg havde kunnet begå en så forfærdelig forbrydelse. Jeg fortalte ham hele historien. Han lod til at blive meget forundret over den og bad mig om at sige ham, min eneste ven, den fulde sandhed og ikke forlade verden med en løgn på læberne. Jeg svor de dyreste eder på, at det var sandt, hvad jeg sagde, og at jeg ikke havde anden skyld end den, at jeg, blændet af guldets glans, ikke havde indset, hvor usandsynlig den ubekendtes historie var.

"Du har altså ikke kendt Bianca?" spurgte han.

Jeg forsikrede ham, at jeg aldrig havde set hende. Valletti fortalte mig nu, at der hvilede et tæt slør over den begåede forbrydelse, at guvernøren havde drevet meget ivrigt på for min domfældelse, og at der nu vat et rygte i omløb blandt folk, om at jeg havde kendt Bianca længe og havde myrdet hende for at hævne mig på hende, fordi hun stod i begreb med at gifte sig med en anden. Jeg gjorde ham opmærksom på, at dette alt sammen passede på rødkappen, men at det ikke havde været mig muligt at bevise, at han havde nogen del i forbrydelsen. Valletti omfavnede mig grædende og lovede at gøre alt for i det mindste at redde mit liv. Jeg gjorde mig ikke store forhåbninger, men jeg vidste dog, at Valletti var en klog dg lovkyndig mand, og at han ville gøre alt for at frelse mig.

I to lange dage svævede jeg i uvished, så kom Valletti.

"Jeg kan trøste dig, om det end kun er en bedrøvelig trøst, jeg bringer," sagde han. "Du beholder liv og frihed, men mister den ene hånd."

Jeg takkede rørt min ven, fordi han havde frelst mit liv. Han fortalte, at guvernøren ikke på nogen måde havde villet lade sagen undersøge igen, men at han omsider, for ikke at få udseende af at være uretfærdig, var gået ind på, at hvis der i Florents' historie kunne opvises et lignende tilfælde, skulle jeg få samme straf, som den pågældende den gang var blevet idømt. Han og hans fader havde nu dag og nat læst i de gamle bøger, og omsider var det lykkedes dem at finde et tilfælde, der ganske lignede mit. Dommen lød da på, at forbryderen skulle miste sin venstre hånd, hans formue konfiskeres, og han selv forvises for evigt. Således kom da også min dom til at lyde. Jeg vil ikke skildre jer det skrækkelige øjeblik, da jeg på torvet

måtte lægge min hånd på blokken, og mit eget blod oversprøjtede mig.

Valletti tog mig i sit hus, til jeg var kommet mig, og så forsynede han mig ædelmodigt med rejsepenge, for alt hvad jeg så møjsommeligt havde samlet mig, havde retten taget. Jeg rejste fra Florents til Sicilien og derfra med første skibslejlighed til Konstantinopel. Mit håb stod til den sum penge, jeg havde betroet min ven, og jeg bad ham desuden, om jeg måtte bo hos ham; men hvor forbavset blev jeg ikke, da han spurgte, hvorfor jeg ikke ville bo i mit eget hus. Han fortalte mig da, at en fremmed mand i mit navn havde købt et hus i grækernes kvarter; han havde også sagt til naboerne, at jeg snart kom hjem. Jeg gik straks der hen med min ven og blev glad modtaget af alle mine gamle bekendte. En gammel købmand leverede mig et brev, som manden, der havde købt huset, havde givet ham til mig.

Der stod: "Zaleukos! To hænder er rede til rastløst at arbejde for dig, for at du ikke skal savne den ene, du har mistet. Dette hus med alt, hvad der er i det, er dit, og du skal hvert år få så meget, at du vil være en af de rigeste blandt dine landsmænd. Gid du må kunne tilgive den, der er ulykkeligere end du."

Jeg anede jo nok, hvem der havde skrevet dette brev, og købmanden svarede mig på mit spørgsmål, at det var en mand, som han havde antaget for en franker, og som havde haft en rød kappe på. Jeg vidste nok til at måtte indrømme over for mig selv, at den fremmede dog ikke kunne være helt blottet for ædle følelser.

I mit nye hus fandt jeg alting indrettet på det bedste; der var også en bod med varer, skønnere, end jeg nogen sinde havde

haft dem.

Der er nu gået ti år siden den tid; jeg bliver ved at drage på handelsrejser, mere af gammel vane, end fordi jeg har det nødig, men det land, hvor jeg blev så ulykkelig, har jeg aldrig genset. Hvert år har jeg modtaget tusind guldstykker, men om det end glæder mig at vide, at hin ulykkelige mand har et ædelt sind, kan han dog ikke købe mig fri for min sjælekval, for den myrdede Biancas gruelige billede svæver bestandig for mig.

Zaleukos, den græske købmand, havde endt sin fortælling. Med stor deltagelse havde de andre hørt på ham, og særlig lod den fremmede til at være stærkt grebet; han havde nogle gange sukket dybt, og det forekom endog Muley, at han havde haft tårer i øjnene. De talte længe sammen om den historie.

"Hader De nu ikke den ubekendte, som så skammeligt skilte Dem ved et af Deres lemmer, ja endog satte Deres liv i fare?" spurgte den fremmede.

"Der har ganske vist været tider," svarede grækeren, "da jeg i mit hjerte anklagede ham over for Gud, fordi han havde bragt den ulykke over mig og forgiftet mit liv, men jeg fandt trøst i mine fædres tro, og den byder mig at elske mine fjender. Han er vel også ulykkeligere end jeg."

"De er en ædel mand!" råbte den fremmede og trykkede rørt grækerens hånd.

Men nu afbrød vagtens anfører deres samtale. Han trådte med bekymrede miner ind i teltet og sagde, at det ikke gik an, at de slog sig til ro, for det var her, karavanerne plejede at blive angrebet, og hans folk mente at se flere ryttere langt borte.

Købmændene blev meget urolige over denne tidende, hvilket undrede Selim, den fremmede, for de var så godt beskyttet, mente han, at de ikke havde nødig at være bange for en flok arabiske røvere.

"Ja, herre," svarede vagtens anfører, "var det kun den slags pak, kunne man ubekymret lægge sig til hvile, men i den sidste tid har den frygtelige Orbasan vist sig igen, og så gælder det om at være på sin post."

Den fremmede spurgte, hvem denne Orbasan da var, og Achmet, den gamle købmand, svarede:

"Folk fortæller allehånde om denne mærkværdige mand. Nogle anser ham for et overnaturligt væsen, fordi han tit kæmper med en fem-seks mand på én gang og kommer godt fra det; andre mener, at han er en tapper franker, som ulykken har kastet hen i disse egne, men så meget er vist, at han er en nederdrægtig røver og tyveknægt."

"Det kan man dog ikke sige," sagde Lezah, en af købmændene, "for om han end er en røver, er han dog en ædel mand, det har han vist over for min broder, hvilket jeg kunne fortælle jer en historie om. Han har gjort hele sin stamme til mennesker, der lyder lov og orden, og så længe han strejfer om i ørkenen, tør ingen anden stamme vove at vise sig. Han plyndrer heller ikke som andre, men hæver kun beskyttelsespenge af karavanerne; betaler man dem godvilligt, kan man drage videre uden at have nødig at være bange for noget, for Orbasan er ørkenens herre."

Således talte de rejsende i teltet sammen, men vogterne omkring lejrpladsen begyndte at blive urolige.

En temmelig stor skare væbnede ryttere viste sig i en halv mils afstand; det så ud til, at de red lige hen imod lejren. En af vogterne gik derfor ind i teltet for at melde, at de rimeligvis ville blive angrebet. Købmændene holdt råd om, hvad de skulle gøre, om de skulle rykke imod dem eller afvente angrebet. Achmet og de to ældre købmænd stemte for at vente, men den ivrige Muley og Zaleukos forlangte, at man skulle rykke mod fjenden, og spurgte den fremmede, om han ikke var af samme mening. Den fremmede tog ganske roligt et lille blåt tørklæde med røde stjerner op af sit bælte, bandt det til en lanse og bød en af slaverne at hejse denne fane på teltet; han indestod med sit liv for, sagde han, at når rytterne så dette tegn, ville de roligt drage forbi. Muley troede ikke, at det ville nytte noget, men slaven satte lansen op.

Imidlertid havde alle i lejren grebet til våben og stirrede i spændt forventning ud efter rytterne. Det lod imidlertid til, at disse havde opdaget tegnet på teltet, for de drejede pludselig af og red i en stor bue uden om lejren.

De rejsende stod nogle øjeblikke og stirrede forundrede snart på rytterne, snart på den fremmede. Denne stod ganske ligegyldig uden for teltet, som om der intet var hændet, og stirrede ud over sletten. Omsider brød Muley tavsheden:

"Hvem er du, mægtige fremmede," råbte han, "som tæmmer ørkenens vilde horder med et vink?"

"I gør mere væsen af min kunst, end den fortjener," svarede Selim Baruch. "Jeg tog dette tegn med, da jeg flygtede af mit fangenskab. Jeg ved ikke selv, hvad det betyder, kun så meget ved jeg, at den, som har dette tegn med, står under mægtig beskyttelse."

Købmændene takkede den fremmede og kaldte ham deres redningsmand. Rytternes tal var virkelig også så stort, at karavanen ikke havde kunnet gøre langvarig modstand.

Lettere om hjertet begav de sig nu til ro, og da solen var ved at gå ned, og aftenvinden strøg over sandsletten, brød de op og drog videre.

Næste dag, da de slog lejr, var de omtrent kun en dagsrejse fra ørkenens grænse. Da de rejsende atter var samlet i det store telt, tog købmanden Lezah ordet:

"Jeg sagde jer i går, at den frygtede Orbasan er en ædel mand. Tillad mig i dag at bevise det ved at fortælle jer, hvorledes det gik min broder. Min fader var kadi i Acara. Han havde tre børn. Jeg var ældst, og min broder og min søster var meget yngre end jeg. Da jeg var tyve år gammel, tog en farbroder mig til sig. Han testamenterede mig hele sin formue på den betingelse, at jeg skulle blive hos ham til hans dødsdag. Han blev så gammel, at jeg først for to år siden vendte tilbage til min hjemstavn og fik at vide, hvilken skrækkelig skæbne, der i mellemtiden havde ramt min slægt, og hvorledes Allah havde vendt alt til det gode.

Fatmes frelse

Min broder Mustafa og min søster Fatme var omtrent lige gamle; han var højst to år ældre end hun. De holdt overordentlig meget af hinanden og gjorde i forening alt, hvad de kunne, for at lette vor fader, som var sygelig, hans alderdoms byrde. På Fatmes fødselsdag, da hun fyldte sit sekstende år, gjorde min broder et gilde for hende. Han lod hende indbyde alle sine veninder, beværtede dem i haven med udsøgte retter, og om aftenen opfordrede han dem til at ro lidt ud på søen i en båd, han havde lejet og pyntet på det festligste. Fatme og hendes veninder gik med glæde ind på dette forslag, for det var en dejlig aften, og byen frembød, særlig om aftenen, et herligt skue set fra søen. Pigerne syntes så godt om sejlturen, at de fik min broder til at sejle længere og længere ud med dem, men Mustafa gjorde det egentlig nødig, thi for nogle dage siden havde der vist sig en korsar.

Ikke langt fra byen skyder der sig et forbjerg ud i havet. Der ville pigerne hen og se solnedgangen. Da de roede omkring forbjerget, så de et lille stykke derfra et fartøj fuldt af væbnede mænd. Min broder anede uråd og befalede rorkarlene at vende og styre til land. Det lod også virkelig til, at hans bekymring var grundet, for fartøjet satte hurtigt efter min broders båd, indhentede den, da den havde flere årer ude, og holdt sig derpå stadig imellem land og vor båd. Da pigerne, så, hvilken fare der truede dem, sprang de op og begyndte at skrige og jamre sig; forgæves søgte Mustafa at berolige dem, forgæves forestillede han dem, at de måtte være rolige, da de ellers udsatte båden for at kæntre. Det hjalp ikke, og da de omsider, idet den anden båd

nærmede sig, alle sammen styrtede ud i agterenden, kæntrede den.

Imidlertid havde man inde fra land lagt mærke til den fremmede båds bevægelser, og da man allerede i nogen tid havde frygtet for besøg af korsarer, havde denne båd vakt mistanke, og flere fartøjer stødte fra land for at komme vor til undsætning. De kom imidlertid blot tids nok til at tage de forulykkede op. I forvirringen var den fjendtlige båd undsluppen, men på de to både, der havde optaget de frelste, var man uvis om, hvorvidt alle var blevet bjærget. De roede hen til hinanden, og så viste det sig, at min søster og en af hendes veninder savnedes, og samtidig opdagede man i den ene af bådene en fremmed, som ingen kendte. Ved at true ham fik Mustafa ham til at tilstå, at han hørte til på det fjendtlige skib, der lå for anker to mil øst på. Og at hans kammerater under deres ilsomme flugt havde ladet ham i stikken, da han var i færd med at fiske pigerne op; han sagde også, at han havde set, at de havde trukket to af dem om bord.

Min gamle faders sorg kendte ingen grænser, og også Mustafa var forfærdelig bedrøvet, for ikke nok med, at han havde mistet sin elskede søster og gav sig selv skylden for ulykken, men den veninde, der havde delt skæbne med Fatme, var lovet ham til hustru af hendes forældre, han havde blot ikke endnu vovet at tilstå fader det, da hendes forældre var fattige og af lav herkomst. Min fader var en streng mand, og da hans sorg havde sat sig lidt, kaldte han Mustafa for sig og sagde til ham:

"Din dårskab har røvet mig min alderdoms trøst og mine øjnes lyst. Gå din vej, og kom aldrig mere for mit åsyn. Jeg

forbander dig og dine efterkommere, og kun hvis du bringer mig Fatme tilbage, skal forbandelsen tages fra dit hoved."

Det havde min stakkels broder ikke ventet. Han havde allerede forinden besluttet, at han ville opsøge sin søster og hendes veninde, og ville blot have bedt fader om at give ham sin velsignelse til det, og nu sendte han ham ud i verden tynget med hans forbandelse. Men havde hans sorg før bøjet ham, så stålsatte nu dette overmål af ulykke, som han ikke havde fortjent, hans mod.

Han gik til den fangne sørøver og spurgte ham, hvor hans skib skulle hen; manden svarede, at de drev slavehandel og plejede at holde stort marked i Balsora.

Da han kom hjem for at berede sig til rejsen, syntes faders vrede at have lagt sig lidt, for han sendte ham en pung med guldstykker til hjælp. Mustafa sagde grædende farvel til Zoraides forældre og gav sig på vej til Balsora.

Han rejste over land, for fra vor lille by var der ikke direkte skibslejlighed til Balsora. Han måtte derfor gøre meget lange dagsrejser for ikke at komme for længe bag efter sørøverne. Da han havde en god hest og ingen oppakning, kunne han håbe at nå Balsora den sjette dags aften. Men den fjerde dags aften, da han red ganske ene på vejen, blev han pludselig overfaldet af tre mænd. Da han mærkede, at de var godt væbnede og stærke, og at det mere var dem om hans penge og hest end om hans liv at gøre, råbte han til dem, at han overgav sig. De steg af hestene, bandt hans ben sammen under bugen på hans hest, tog ham imellem sig og travede uden at sige et ord hurtigt af sted med ham, idet den ene tog hans hests tømme.

Mustafa blev grebet af sløv fortvivlelse; det lod til, at hans faders forbandelse allerede var ved at gå i opfyldelse, og hvorledes kunne han håbe at redde sin søster og Zoraide, når han efter at have mistet alle sine midler ikke havde andet end sit stakkels liv at sætte ind på det.

Mustafa og hans tavse ledsagere havde vel redet en mils vej, da de drejede ind i en lille sidedal. Denne lille dal var omgivet af høje træer, et blødt, saftigt grønt græstæppe og en bæk, der hurtig rislede igennem den, indbød til hvile. Han så da også her en femten til tyve telte; ved teltpælene var kameler og smukke heste bundet, og fra et af teltene lød muntre toner fra en lut og to smukke mandsstemmer. Det bares min broder for, at folk, der havde valgt sig en så fornøjelig lejrplads, ikke kunne have ondt i sinde imod ham, og han adlød derfor uden frygt sine førere, som efter at have løst hans bånd gav ham et vink, at han skulle stå af hesten. Han blev ført ind i et telt, der var større end de andre og smukt, næsten pynteligt udstyret. Prægtige guldbroderede hynder, vævede tæpper og forgyldte ildbækkener ville andetsteds have tydet på rigdom og yppighed; her syntes de kun at være udbyttet af dristigt røveri. På en af hynderne sad en lille, gammel mand; hans ansigt var stygt, hans hud mørkebrun og blank, og et modbydeligt træk af lumskeri og snedighed gjorde ham endnu mere frastødende at se på. Uagtet denne mand søgte at gøre sig vigtig, var Mustafa dog snart på det rene med, at det ikke var for hans skyld, at teltet var så rigt smykket, og hans ledsageres ord syntes at stadfæste denne iagttagelse.

"Hvor er den stærke?" spurgte de den lille.

"Han er på den lille jagt," svarede denne, "men han har pålagt mig at være hans stedfortræder."

"Det har han ikke gjort vel i," sagde en af røverne, "for det må snart afgøres, om denne mand skal dø eller betale, og det ved den stærke bedre end du."

Den lille mand rejste sig i følelsen af sin værdighed og rettede sig for at nå sin modparts øre med fingerspidserne; det lod til at han havde lyst til at straffe ham med en ørefigen, men da han så, at hans bestræbelser var frugtesløse, begyndte han at skælde ud – og sandelig, de andre blev ham ikke svar skyldige –, så det rungede i teltet. Så blev forhænget pludselig slået til side, og ind trådte en høj, statelig mand, ung og smuk som en perserprins; hans klæder og våben var med undtagelse af en rigt udstyret dolk og en pragtfuld sabel simple og tarvelige, men hans alvorlige blik og hele hans holdning påbød agtelse uden at indgyde frygt.

"Hvem er det, der vover at yppe strid i mit telt?" råbte han til de forskrækkede mænd.

En stund herskede der dyb tavshed, men omsider fortalte en af dem, der havde ført mig der hen, hvorledes det var gået til. Da blev han, som de kaldte "den stærke," blussende rød, som det syntes, af harme. "Hvornår har jeg gjort dig til min stedfortræder, Hassan?" råbte han med frygtelig stemme til den lille. Denne krøb forfærdet ligesom ind i sig selv, så at han så endnu meget mindre ud end før, og luskede hen til teltets udgang; den stærke gav ham et ordentligt spark, så at han fløj ud af åbningen med et stort og mærkværdigt spring.

Da den lille var borte, førte de tre mænd Mustafa frem for teltets herre, som imidlertid havde lagt sig på hynderne.

"Her bringer vi dig ham, du har befalet os at fange."

Den stærke så længe på fangen og sagde derpå: "Bassa af Suleika, din egen samvittighed kan sige dig, hvorfor du står for Orbasan."

Da min broder hørte dette, kastede han sig ned for ham og sagde: "O, herre, du synes at være i en vildfarelse; jeg er et stakkels ulykkeligt menneske og ikke bassaen, som du søger."

Alle i teltet blev overraskede ved at høre disse ord, men teltets herre sagde:

"Det hjælper ikke, at du forstiller dig, for jeg skal føre folk frem, som kender dig."

Han befalede, at Zuleima skulle føres frem. En gammel kone kom ind i teltet, og da hun blev spurgt, om min broder ikke var bassaen af Suleika, svarede hun: "Ja, jeg sværger ved Profetens grav, han er bassaen og ingen anden."

"Der ser du, din usling, hvorledes din list bliver til vand," sagde den stærke opbragt. "Du er for stor en usling, til at jeg skulle besudle min gode dolk med dit blod, men jeg vil binde dig til halen af min hest i morgen, når solen står op, og jage gennem skovene med dig, til den går ned bag Suleikas høje."

Nu tabte min stakkels broder modet. "Det er min hårde faders forbandelse, der så forsmædeligt driver mig i døden," råbte han grædende, "og også du er fortabt, min elskede søster, og du, Zoraide."

"Du kommer ingen vegne med din forstillelse," sagde en af røverne, idet han bandt hænderne på ham, "se til, at du kommer ud af teltet, for den stærke bider sig i læberne og griber efter sin dolk. Vil du leve en nat endnu, så kom."

Lige som røverne ville føre min broder ud af teltet, mødte de tre andre, der drev en fange foran sig. De trådte ind med ham.

"Her bringer vi dig bassaen, som du har befalet," sagde de og førte fangen hen til hynden, den stærke lå på. Da fangen blev ført der hen, havde min broder lejlighed til at se på ham, og det var ham selv påfaldende, i hvor høj grad denne mand lignede ham, kun var hans ansigtsfarve mørkere, og hans skæg sortere. Den stærke lod til at blive meget forbavset ved synet af denne anden fange.

"Hvem af jer er den rette?" sagde han, idet han snart så på min broder, snart på den anden mand.

"Hvis det er bassaen af Suleika, du mener," svarede fangen i en stolt tone, "så er det mig."

Den stærke så længe på ham med sit alvorlige, frygtelige blik, derpå gav han stiltiende sine mænd et vink, at bassaen skulle føres ud. Da dette var sket, gik han hen til min broder, skar hans bånd over med sin dolk og gav ham et vink, at han skulle sætte sig på hynden hos ham.

"Det gør mig ondt, fremmede," sagde han, "at jeg har antaget dig for dette uhyre; men betragt det som en særlig Himlens styrelse, at du faldt i hænderne på mine brødre just på det tidspunkt, da denne niddings død var bestemt."

Min broder bad ham om blot at vise ham den gunst straks at lade ham rejse videre, da enhver opsættelse kunne styrte ham i ulykke. Den stærke spurgte, hvad det var, han havde sådant et hastværk med, og da Mustafa havde fortalt ham det hele, overtalte han ham til at blive natten over i hans telt, da han og hans hest måtte trænge til hvile, så skulle han næste dag vise ham en vej, ad hvilken han kunne nå Balsora på halvanden dag.

Min broder gik ind på det, blev udmærket beværtet og sov sødt i røverens telt til næste morgen.

Da han vågnede, var han ganske alene i teltet, men udenfor hørte han flere stemmer; teltets herre og den lille sortsmudsede mand talte sammen. Han lyttede og hørte til sin skræk, at den lille indtrængende opfordrede den anden til at dræbe den fremmede, da han, når han blev sluppet løs, kunne forråde dem alle.

Mustafa mærkede straks, at den lille var opbragt på ham, fordi han var skyld i, at han den foregående dag var blevet så hårdt behandlet. Den stærke syntes at betænke sig et øjeblik.

"Nej," sagde han, "han er min gæsteven, og gæstevenskabet er mig helligt; han ser heller ikke ud til, at han vil forråde os."

Efter at have sagt dette, slog han forhænget til side og trådte ind.

"Fred være med dig, Mustafa," sagde han; "lad os nyde vor morgendrik, og gør dig få rede til at bryde op."

Han rakte min broder et bæger sorbet, og da de havde drukket, sadlede de hestene, og lettere om hjertet, end da han kom, svang Mustafa sig i sadlen. De havde snart teltet langt bag ved sig og drejede derpå om ad en bred sti, der førte ind i skoven. Den stærke fortalte min broder, at den bassa, de havde fanget på jagten, havde lovet at tåle dem på sine enemærker uden at tilføje dem nogen overlast, men for nogle uger siden havde han ikke des mindre fanget en af deres tapreste mænd og ladet ham hænge efter at have pint ham på den skrækkeligste måde. Nu havde han længe ladet sine folk ligge på lur efter ham, og endnu samme dag skulle han dø.

Mustafa vovede ikke at gøre indvendinger, for han priste sin lykke, at han selv slap helskindet fra det.

Ved udkanten af skoven holdt den stærke sin hest an, viste min broder, hvad vej han skulle ride, rakte ham hånden til afsked og sagde:

"Mustafa, du er på en sælsom måde blevet røveren Orbasans gæsteven; jeg vil ikke opfordre dig til ikke at røbe, hvad du har set og hørt. Du har, uden at have fortjent det, lidt dødsangst, og jeg skylder dig oprejsning. Tag denne dolk til erindring om mig, og når du trænger til hjælp, så send mig den, så skal jeg hurtigt komme dig til undsætning, og her er en pung med penge, som du måske kan få brug for på din rejse."

Min broder takkede ham for hans ædelmodighed; dolken tog han imod, men pungen med pengene ville han ikke have. Orbasan trykkede imidlertid atter hans hånd, kastede pungen på jorden og sprængte ind i skoven i flyvende fart. Da Mustafa så, at han ikke ville kunne indhente ham, stod han af hesten for at tage pungen op, og han blev ganske forskrækket ved at se, hvor stor hans gæstevens gave var, for der var en mængde guldstykker i pungen. Han takkede Allah for sin redning, bad ham skænke den ædle røver sin nåde og drog så glad og fornøjet videre ad Balsora til. –

Lezah tav og så spørgende på den gamle købmand.

"Ja, når det forholder sig således," sagde denne, "så må jeg dømme Orbasan mildere, for din broder har han virkelig behandlet smukt."

"Han handlede som en brav muselmand," råbte Muley; "men jeg håber, at din historie ikke er ude endnu, for jeg skulle tage

meget fejl, om vi ikke alle er opsatte på at få at vide, hvorledes det fremdeles gik din broder, og om han fik befriet din søster Fatme og den smukke Zoraide."

"Hvis jeg ikke keder jer, skal jeg gerne fortælle videre," svarede Lezah, "for min broders historie er ganske bestemt eventyrlig og mærkværdig."

Om middagen den syvende dag efter, at han var rejst hjemme fra, drog Mustafa ind ad Balsoras port. Han tog ind i et karavanserai og spurgte straks, hvornår det årlige slavemarked begyndte. Til sin forfærdelse fik han imidlertid til svar, at han kom to dage for sent. Man beklagede ham og fortalte ham, at han var gået glip af meget, for på markedets allersidste dag var der kommet to slavinder, som var så dejlige, at de tiltrak sig alles opmærksomhed; køberne havde ligefrem kæmpet om dem, og de var da også blevet solgt for så høj en pris, at ingen andre end deres nuværende herre havde haft nødig at betænke sig på at give den. Han forhørte sig nærmere om disse to slavinder, og der kunne ingen tvivl være om, at det var de ulykkelige piger, han søgte. Han fik også at vide, at den, der havde købt dem, boede fyrre mil fra Balsora; han hed Thiuli-Kos og var en fornem, rig, men allerede noget aldrende mand, der havde været kapudan-pasha hos storherren og nu havde slået sig til ro med de skatte, han havde samlet sig.

Mustafa ville straks stige til hest igen og sætte efter Thiuli-Kos, som knapt kunne have en dags forspring, men da han kom i tanker om, at han, ene, som han var, ikke kunne udrette noget som helst over for den mægtige rejsende, end sige fratage ham hans bytte, søgte han at finde en anden udvej, og det varede

ikke længe, før han havde sundet den. Han faldt ved at tænke på, hvorledes han var blevet forvekslet med bassaen af Suleika, hvilket nær var kommet ham så dyrt at stå, på den idé at gå til Thiuli-Kos, udgive sig for bassaen og prøve på, om han ikke på den måde skulle kunne redde de ulykkelige piger. Han lejede til den ende nogle tjenere og heste – Orbasans penge kom ham nu i høj grad til nytte –, købte prægtige klæder til sig og tjenerne og gav sig på vej til Thiulis slot. Efter fem dages forløb havde han nået sit mål. Slottet lå på en smuk slette og var omgivet af høje mure, som bygningerne kun ragede ganske lidt op over. Da Mustafa var kommet så vidt, sværtede han sit skæg og hår og malede sit ansigt over med saften af en plante, der farvede det brunt som bassaens. Derpå sendte han en af sine tjenere op på slottet og lod ham i bassaen af Suleikas navn bede om nattely. Tjeneren kom straks tilbage ledsaget af fire prægtigt klædte slaver, der tog Mustafas hest ved tøjlen og førte ham ind i slotsgården. Der hjalp de ham af hesten, og fire andre slaver førte ham op ad en bred marmortrappe til Thiuli.

Denne, der var en gammel, lystig fyr, tog ærbødigt imod min broder og lod de bedste retter, hans kok kunne lave, sætte frem for ham. Da de havde spist, førte Mustafa lidt efter lidt talen hen på de nye slavinder; Thiuli roste dem for deres skønhed, men beklagede sig over, at de bestandig var så tungsindige; han håbede imidlertid, at det nok ville give sig. Min broder var meget glad over denne modtagelse og lagde sig til hvile opfyldt af de skønneste forhåbninger.

Han kunne vel have sovet en times tid, da han vågnede ved, at skæret fra en lampe faldt blændende lige i øjnene på ham. Han rejste sig over ende og troede, at han drømte endnu, for

ved siden af hans leje stod den lille sortsmudsede mand, han havde set i Orbasans telt, med en lampe i hånden og den brede mund fortrukket til et modbydeligt grin. Mustafa kneb sig i armen og trak sig i næsen for at forvisse sig om, at han virkelig var vågen, men den lille mand stod der stadig.

"Hvad vil du her ved min seng?" råbte Mustafa, da han var kommet sig af sin forbavselse.

"Gør jer ikke så meget besvær, herre," sagde den lille; "jeg kan nok tænke mig, hvad I vil her. Jeg huskede også nok jert ærede ansigt, men havde jeg ikke selv været med til at hænge bassaen, havde jeg måske endda ladet mig narre af jer. Men nu er jeg her og vil spørge jer om en ting."

"Men sig mig frem for alt, hvordan du kommer her," sagde Mustafa, rasende over, at han var opdaget.

"Det skal jeg sige jer," svarede manden; "jeg kunne ikke længere komme ud af det med den stærke, og så løb jeg min vej. Men det var egentlig dig, Mustafa, der var skyld i, at vi kom op at strides, og derfor kommer du til at give mig din søster til kone, så skal jeg hjælpe jer af sted, ellers går jeg til min nye herre og fortæller ham noget om den nye bassa."

Mustafa var ude af sig selv af skræk og forbitrelse; nu, da han mente at stå ved sine ønskers mål, kom denne usling og gjorde hans håb til skamme. Han havde kun ét middel til at redde sin plan: han måtte dræbe det lille utyske; i ét spring fo'r han derfor ud af sengen og ind på livet af den lille; denne, som vel må have haft en anelse om, at noget sådant ville ske, kastede lampen på gulvet, så at den gik ud, og så løb han sin vej i mørket, idet han skreg om hjælp i vilden sky.

Nu var gode råd dyre. Pigerne måtte han for øjeblikket opgive for blot at tænke på sin egen frelse. Han gik hen til vinduet for at se, om han ikke kunne springe ud ad det. Der var langt ned til jorden, og lige for var der en høj mur, som han måtte over. Han stod noget og betænkte sig, men så hørte han stemmer af mange mennesker, der kom hen imod hans værelse; de var allerede henne ved døren, da greb han fortvivlet sin dolk og sine klæder og svang sig ud ad vinduet. Han faldt hårdt, men han følte, at hans lemmer var hele; han sprang op og løb hen til muren, der omgav gården, klatrede til sine forfølgeres forbavselse over den og var snart ude i det fri.

Han løb, til han kom til en lille skov, hvor han udmattet kastede sig i græsset. Her overvejede han, hvad han skulle gøre. Sine heste og sine tjenere havde han måttet lade i stikken, men sine penge, som han bar i sit bælte, havde han reddet.

Hans snilde hoved fandt snart på en anden udvej. Han gik videre i skoven, til han kom til en landsby, hvor han for en billig penge købte en hest, der hurtigt førte ham til en by, hvor han forhørte sig om en læge. Man rådede ham til at henvende sig til en gammel, erfaren mand. Denne fik han ved hjælp af nogle guldstykker til at lave ham en drik, som bevirkede, at den, som drak den, faldt i en dødlignende søvn, som straks kunne hæves ved et andet middel. Derpå købte han sig et langt, falskt skæg, en sort talar og alle slags dåser og kolber, så at han kunne give sig ud for at være en rejsende læge, læssede sine sager på et æsel og red tilbage til Thiuli-Kos' slot. Han var ganske vis på, at denne gang skulle ingen kunne kende ham, for skægget forandrede i den grad hans ansigt, at han knapt selv kunne kende det.

Da han var kommet til Thiulis slot, lod han sig melde som lægen Chakamankabudibaba, og det gik, som han ventede, det prægtige navn var ham en udmærket anbefaling over for den gamle nar, som straks indbød ham til at spise med sig. Chakamankabudibaba efterkom opfordringen, og de havde knapt talt en time sammen, før den gamle besluttede, at ben vise læge skulle tage alle hans slavinder under behandling. Mustafa kunne knapt skjule sin glæde over, at han nu skulle se sin elskede søster igen, og fulgte med bankende hjerte med Thiuli ind i seraillet. De kom ind i et værelse, der var prægtigt udstyret, men hvor der ikke var et menneske.

"Chambaba, eller hvad det er, du hedder, kære læge," sagde Thiuli-Kos, "se en gang på det hul der i væggen; nu lader jeg alle mine slavinder stikke armen der igennem, så kan du føle dem på pulsen og undersøge, om de fejler noget."

Alt, hvad Mustafa indvendte, det hjalp ikke, han fik dem ikke at se, men Thiuli gik dog ind på at sige ham, hvordan hver især plejede at have det. Thiuli trak nu en lang seddel op af sit bælte og begyndte med høj røst at råbe navnene på sine slavinder op, og hver gang han råbte et navn, kom der en arm igennem hullet, og så følte lægen den på pulsen. Han havde allerede råbt seks op, som Mustafa alle sammen havde erklæret for raske, så råbte Thiuli "Fatme," og en lille hvid hånd smuttede ud gennem hullet. Skælvende af glæde greb Mustafa denne hånd og erklærede med en vigtig mine, at denne slavinde var meget dårlig. Thiuli blev meget bekymret og pålagde den vise Chakamankabudibaba hurtigt at lave et lægemiddel til hende.

Lægen gik ud og skrev på en lille seddel: "Fatme, jeg skal redde dig, hvis du kan beslutte dig til at tage en medicin, som

tager livet af dig i to dage; jeg har et middel til atter at kalde dig til live. Vil du, så sig blot, at denne drik ikke har hjulpet, så skal det være mig et tegn på, at du giver dit samtykke."

Han kom snart igen ind i værelset, hvor Thiuli ventede på ham. Han havde en uskadelig drik med, følte endnu en gang den syge Fatmes puls og stak med det samme sedlen ind under hendes armbånd, men drikken rakte han hende igennem hullet. Thiuli lod til at være meget bekymret for Fatme og opsatte undersøgelsen af de andre til en anden gang, når de havde bedre lejlighed.

Da han og Mustafa var gået ud af værelset, sagde han i en nedslået tone: "Sig mig oprigtigt, Chadibaba, hvad mener du om Fatmes sygdom?"

Chakamankabudibaba svarede med et dybt suk: "Ak, herre, Profeten trøste dig! Hun har en snigende feber, som nok kan gøre det af med hende."

Så blev Thiuli opbragt.

"Hvad siger du, din fordømte hund af en læge?" råbte han. "Skal hun, som jeg har givet to tusind guldstykker for, dø for mig som en hund? Redder du hende ikke, hugger jeg hovedet af dig."

Nu mærkede min broder, at han havde båret sig dumt ad, og gav atter Thiuli håb. Medens de endnu stod og talte sammen om dette, kom der en sort slave fra seraillet for at melde lægen, at drikken ikke havde hjulpet.

"Opbyd al din kunst, Chakamadabubelda, eller hvad det er, du hedder; du skal få alt, hvad du forlanger," skreg Thiuli-Kos næsten hylende af angst over udsigten til at tabe så mange penge.

"Jeg skal give hende en saft, som bøder al hendes brøst," svarede lægen.

"Ak, ja, giv hende den," hulkede den gamle Thiuli.

Glad var Mustafa, da han gik hen og tog sin sovedrik frem, og efter at have givet den sorte slave den og vist ham, hvor meget der skulle tages af den på én gang, gik han til Thiuli og sagde, at han måtte hente nogle lægeurter nede ved søen, og skyndte sig få ud af porten. Nede ved søen, der lå ikke langt fra slottet, klædte han sig om og kastede sin forklædning i vandet; og derpå skjulte han sig i krattet, ventede dér, til natten faldt på, og listede sig så hen til begravelsespladsen ved Thiulis slot.

Mustafa havde knapt været en time borte, da de kom og meldte Thiuli, at hans slavinde Fatme var ved at dø. Han sendte bud ned til søen for at få lægen hentet hjem, men hans bud kom kort efter alene tilbage og fortalte, at den stakkels læge var faldet i vandet og druknet; man kunne se hans sorte talar svømme omkring der ude, og af og til kom også hans smukke skæg op. Da Thiuli ingen redning øjnede mere, forbandede han sig selv og hele verden, rev sig i skægget og rendte panden imod væggen. Det hjalp imidlertid alt sammen slet ingen ting, for kort efter opgav Fatme ånden mellem hænderne på de andre kvinder. Da Thiuli fik bud om, at hun var død, befalede han, at der i en fart skulle laves en kiste til hende, for han holdt ikke af at have lig i huset, hvorfor Fatme hurtigst muligt blev båret hen i lighuset. Der blev så kisten sat hen, men så snart bærerne havde fat den på gulvet, tog de skyndsomst flugten, for de havde hørt suk og stønnen fra de kister, der stod der.

Mustafa, der havde skjult sig bag kisterne og jaget bærerne på flugt, kom nu frem og tændte en lampe, han havde med.

Derpå tog han et glas frem, som indeholdt det livsvækkende middel, og tog låget af Fatmes kiste, men hvor forfærdet blev han ikke, da han ved lyset fra lampen så et vildfremmed ansigt. Det var hverken min søster eller Zoraide, men en helt anden, der lå i kisten. Det varede længe, før han kom til sig selv efter dette nye slag, skæbnen gav ham, men omsider fik medlidenheden overtaget over hans vrede. Han lukkede op for glasset og gav hende medicinen.

Hun trak vejret, slog øjnene op og syntes at betænke sig længe, inden det gik op for hende, hvor hun var. Omsider mindedes hun, hvad der var sket, stod ud af kisten og kastede sig for Mustafas fødder.

"Hvordan skal jeg kunne takke dig, du gode mand," råbte hun, "fordi du har friet mig ud af mit skrækkelige fangenskab?"

Mustafa afbrød hendes taksigelser ved at spørge, hvordan det var gået til, at hun og ikke Fatme, hans søster, var blevet reddet. Hun så studsende på ham.

"Nu først forstår jeg sammenhængen, som var mig ganske ubegribelig," svarede hun. "De plejede der oppe på slottet at kalde mig Fatme, derfor fik jeg din seddel og det middel, der har frelst mig."

Min broder bad hende nu om at fortælle, hvad hun vidste, om hans søster og Zoraide, og han fik da at vide, at de begge to var på slottet, men at Thiuli, som han altid havde for skik havde givet dem andre navne – de hed nu Mirza og Nurmahal.

Da Fatme, den reddede slavinde, så, hvor nedslået min broder var over denne fejltagelse, søgte hun at sætte mod i ham og lovede at sige ham et middel, der endnu kunne hjælpe ham til at frelse de to piger. Opmuntret ved denne udsigt, fattede

Mustafa atter håb; han bad hende om at sige ham, hvori det middel bestod, og hun sagde:

"Jeg har rigtignok kun i fem måneder været Thiulis slavinde, men lige fra først af har jeg tænkt på, hvorledes jeg skulle slippe bort, jeg kunne blot ikke udføre min plan alene. Du har vist i den indre slotsgård lagt mærke til et springvand, der spruder vand af ti rør. Jeg blev straks opmærksom på det springvand og kom i tanker om, at jeg i min faders hus havde set et lignende, som fik sit vand gennem en stor vandledning. For nu at få at vide, om dette springvand var indrettet på samme måde, roste jeg det en gang for Thiuli, fordi det var så pragtfuldt, og spurgte, hvem der havde indrettet det. "Det har jeg selv," svarede han, "og det, du her ser, er endda det mindste af det; vandet kommer fra en bæk, der ligger mindst tusind skridt her fra, og går igennem en hvælvet vandledning, der er så høj, at en mand kan stå oprejst i den, og jeg har sagt, hvordan det hele skulle være." Da jeg havde hørt dette, ønskede jeg tit, at jeg havde en mands kræfter for at kunne tage en sten ud på siden af springvandet, for så kunne jeg flygte, hvorhen jeg ville. Nu skal jeg vise dig vandledningen; igennem den kan du ved nattetid komme ind på slottet og befri dem. Men du må mindst have to mænd med for at kunne overrumple slaverne, der bevogter seraillet om natten."

Således talte hun, men min broder Mustafa fattede atter mod, skønt han allerede to gange var blevet skuffet, og håbede med Allahs hjælp at kunne udføre slavindens plan. Han lovede at sørge for, at hun slap hjem til sine frænder og venner, når hun ville hjælpe ham ind på slottet. En ting var der imidlertid, som voldte ham bekymring, det var, hvor han skulle få en to-tre

hjælpere fra, som han kunne stole på. Så kom han i tanker om Orbasans dolk og om det løfte, røveren havde givet ham, at han ville komme ham til hjælp, når han trængte dertil, og han gik ud af lighuset tillige med Fatme for at opsøge røveren.

I den by, hvor han havde klædt sig ud som læge, købte han for sine sidste penge en hest og tingede Fatme i kost hos en fattig kone i forstaden. Derpå skyndte han sig ud i bjergene, hvor han første gang havde truffet Orbasan, og efter tre dages forløb nåede han hans lejr. Han fandt snart hans telt og trådte uventet ind til Orbasan, som tog venligt imod ham. Han fortalte ham om de mislykkede forsøg, han havde gjort, og den alvorlige Orbasan kunne ikke bare sig for nu og da at le lidt, især når han tænkte på lægen Chakamankabudibaba. Den lille mands forræderi var han rasende over; han svor, at han ville hænge ham med egen hånd, så snart han fik fat på ham, men min broder lovede han, at han straks skulle hjælpe ham, så snart han havde styrket sig til rejsen. Mustafa blev derfor atter den nat i Orbasans telt, men så snart dagen gryede, brød de op, og Orbasan tog tre af sine tapreste mænd med, alle vel rustede og godt ridende.

De red rask til og nåede efter to dages forløb den lille by, hvor Mustafa havde ladet den reddede slavinde blive tilbage. Derfra rejste de videre med hende til en lille skov, hvorfra man kunne se Thiulis slot, som lå ganske tæt derved; der lejrede de sig for at oppebie nattens frembrud. Så snart det var mørkt, listede de sig, ført af Fatme, ned til bækken, hvor vandledningen begyndte. De fandt snart stedet, og der lod de Fatme og en tjener blive tilbage med hestene og lavede sig til at gå ned i hvælvingen, efter at Fatme endnu en gang havde sagt dem

nøjagtig besked. Vandledningen ville føre dem ind i den indre slotsgård, hvor der var to tårne, et på hver side; den sjette dør fra tårnet til højre førte ind til det sted, hvor Fatme og Zoraide opholdt sig under bevogtning af to sorte slaver.

Vel forsynede med våben og brækjern steg Mustafa, Orbasan og to mænd til ned i vandledningen; de gik ganske vist i vand til bæltestedet, men ikke des mindre gik det rask fremad; en halv time efter var de ved springvandet og begyndte straks at bruge deres brækjern. Muren var tyk og fast, men de fire mænds forenede anstrengelser kunne den ikke modstå, de havde snart brudt et hul, der var stort nok til, at de mageligt kunne smutte igennem det. Orbasan krøb først igennem og hjalp derpå de andre. Da de alle var kommet ud i gården, undersøgte de den side af slottet, de havde for sig, for at opdage den omtalte dør, men de kunne ikke komme på det rene med, hvilken af dem det var, for da de talte fra det højre tårn til det venstre, traf de en, der var tilmuret, og nu vidste de ikke, om Fatme havde regnet den med eller ikke. Orbasan betænkte sig imidlertid ikke længe.

"Mit gode sværd åbner mig enhver dør," råbte han, idet han gik hen til den sjette, og de andre fulgte efter. De åbnede døren og så seks sorte slaver ligge og sove på gulvet; de ville allerede sagte trække sig tilbage, idet de indså, at de måtte være gået fejl, da en skikkelse rejste sig op fra en krog og med en velkendt stemme begyndte at råbe om hjælp. Det var den lille fra Orbasans lejr. Inden de sorte rigtig var på det rene med, hvad der var på færde, var Orbasan imidlertid styrtet ind på livet af ham, havde revet hans bælte i stykker, kneblet ham og bundet hans hænder på ryggen. Derpå vendte han sig til slaverne, af

hvilke Mustafa og de andre allerede havde bundet nogle, og nu hjalp han dem med resten.

De satte slaverne dolken for brystet og spurgte, hvor Nurmahal og Mirza var, og de tilstod, at de var i værelset ved siden af. Mustafa styrtede der ind og fandt Fatme og Zoraide, som var vågnet ved støjen. De samlede hurtigt deres klæder og smykker sammen og fulgte med Mustafa; de to røvere foreslog imidlertid Orbasan, at de skulle plyndre og tage, hvad de fandt, men det forbød deres høvedsmand dem. "Man skal ikke kunne sige om Orbasan," sagde han, "at han bryder ind i husene ved nattetid for at stjæle."

Mustafa og pigerne smuttede nu ned i vandledningen; Orbasan lovede straks at komme bag efter. Da de andre var gået ned i hvælvingen, tog Orbasan og en af røverne den lille og førte ham ud i gården; der bandt de en silkesnor, som de havde taget med til det brug, om halsen på ham og hængte ham på springvandets højeste tinde. Efter således at have straffet uslingen for hans forræderi steg de også ned i vandledningen og fulgte efter Mustafa.

De to piger takkede med tårer deres ædle redningsmand, men han skyndede på dem, for det var meget sandsynligt, at Thiuli-Kos ville sende folk ud efter dem i alle retninger.

Dybt rørte skiltes Mustafa og pigerne næste dag fra Orbasan, og de glemmer ham sandelig aldrig; Fatme, den befriede slavinde, drog forklædt til Balsora, hvorfra hun sejlede til sit hjem.

Efter en kort og fornøjelig rejse kom Mustafa og de to piger hjem. Gensynets glæde dræbte næsten min gamle fader. Dagen efter deres hjemkomst gjorde han en stor fest, som hele byen

deltog i. For en stor forsamling af venner og frænder måtte min broder fortælle sin historie, og alle priste ham og den ædle røver.

Men da min broder havde talt ud, rejste min fader sig og førte Zoraide hen til ham. "Nu tager jeg forbandelsen fra dit hoved," sagde han højtideligt. "Tag denne pige som løn for den utrættelige iver, hvormed du har stridt; min faderlige velsignelse følger med, og gid der aldrig i vor by må fattes mænd, som ligner dig i broderlig kærlighed, i klogskab og iver."

Karavanen havde nået ørkenens udkant, og glade hilste de rejsende de grønne enge og de løvrige træer, som de i så mange dage havde undværet synet af. I en smuk dal lå der et karavanserai, som de valgte til nattekvarter, og skønt det ikke var synderlig bekvemt indrettet, var hele selskabet dog gladere og tryggere end nogen sinde før, for tanken om, at man nu havde overstået de farer og besværligheder, en rejse igennem ørkenen fører med sig, havde åbnet alles hjerter og stemt sindene til skæmt og glæde. Muley, den unge, lystige købmand, dansede en komisk dans og sang viser til, som endog aflokkede den alvorlige græker Zaleukos et smil. Men ikke nok med, at han muntrede sine rejsefæller med dans og løjer, han gav også den historie til bedste, som han havde lovet dem, og begyndte, da han havde fået vejret igen efter sine luftspring, således:

Historien om den lille Muk

I min kære fødeby Nicæa boede der en mand, som folk kaldte den lille Muk. Skønt jeg den gang var ganske ung, husker jeg ham ganske tydeligt, særligt fordi min fader en gang pryglede mig halvt ihjel for hans skyld. Den lille Muk var nemlig, skønt han allerede var en gammel fyr, kun omkring en meter eller lidt mere høj, og så var han også i andre henseender en mærkværdig skikkelse at se på, for hans lille, sirlige krop måtte bære et hoved, der var meget større og tykkere end andre folks hoveder; han boede ganske alene i et stort hus og lavede endog selv sin mad. Folk i byen ville da heller aldrig have vidst, om han var levende eller død, hvis der ikke ved middagstid var steget en vældig røg op af skorstenen, for han gik kun ud en gang hver fjerde uge; dog så man ham tit om aftenen gå frem og tilbage på taget af sit hus, men når man så det nede fra gaden, kunne man fristes til at tro, at det blot var hans store hoved, der spadserede omkring der oppe.

Jeg og mine kammerater var nogle slemme drenge, som havde vor fornøjelse at af drille og le ad alle og enhver; når lille Muk gik ud, var det altid en ren festdag for os. Vi samledes den dag uden for hans hus og ventede, til han kom ud, og når så døren gik op, og først det store hoved med en endnu større turban på kiggede ud, og så den lille krop fulgte efter, med en lurvet kappe og vide bukser samt et bredt bælte, i hvilket der hang en dolk, som var så lang, at man ikke vidste, om det var Muk, der bar dolken, eller dolken, der bar Muk, når han sådan kom ud, genlød luften af vore glædesråb, vi kastede vore huer i vejret og dansede omkring ham, som om vi var gale. Men lille

Muk hilste på os med en alvorligt nik og gik langsomt ned ad gaden slæbende med fødderne, for han havde store, brede tøfler på, som jeg aldrig har set mage til. Vi drenge løb efter ham og råbte "Lille Muk, lille Muk!" Vi havde også lavet et vers, som vi sang til ære for ham:

Lille Muk, lille Muk
holder i det store hus
sig så stille som en mus;
rar lille bitte dværg
med et hoved som et bjerg.
Se dig om, kukkuk kukkuk,
kom og fang os, lille Muk.

Således havde vi allerede tit drevet vore løjer med ham, og jeg må til min skam tilstå, at jeg var den værste, for jeg trak ham tit i kappen, og en gang trådte jeg bag i de store tøfler, så han faldt. Det syntes jeg nu var umådelig morsomt, men min latter gik i stå, da jeg så lille Muk gå hen ad min faders hus til. Han gik ganske rigtigt der ind og blev der noget. Jeg skjulte mig bag døren og så lille Muk komme ud ledsaget af min fader, der ærbødigt holdt ham i hånden og bukkende sagde farvel til ham. Jeg var slet ikke vel til mode, så jeg blev længe i mit skjul, men omsider drev sulten, som jeg var mere bange for end for hug, mig ud af det, og ydmyg og med bøjet hoved trådte jeg frem for min fader.

"Jeg hører, at du har gjort nar af den brave Muk," sagde han i en alvorlig tone. "Jeg skal fortælle dig Muks historie, så gør du vist aldrig mere nar af ham; men først og bag efter skal du have det sædvanlige."

Det sædvanlige var fem og tyve slag, som han plejede at holde kun alt for nøjagtigt regnskab med. Han tog et langt piberør, skruede ravspidsen af og bankede mig værre end nogen sinde.

Da jeg havde fået de fem og tyve, befalede han mig at høre efter og fortalte så om lille Muk:

Lille Muks fader hed egentlig Mukrah; han var en anset, men fattig mand her i Nicæa. Han levede næsten lige så ene som nu hans søn. Han kunne ikke lide denne, fordi han skammede sig over hans dværgeskikkelse, og han lod ham derfor vokse op i uvidenhed. Den lille Muk var endnu i sit sekstende år et lystigt barn, og faderen, en alvorlig mand, skændte stadig på ham, fordi han, som dog for længst burde have trådt sine børnesko, vedblivende var så dum og tosset.

Den gamle faldt en gang og slog sig så slemt, at han døde af det og efterlod den lille Muk fattig og uvidende. De hårde pårørende, som den afdøde skyldte mere, end han kunne betale, jog den stakkels lille fyr ud af huset og rådede ham til at gå ud i verden og søge sin lykke. Lille Muk svarede, at han var rejseklar, men bad blot, om han måtte have sin faders klæder, og denne begæring blev tilstået ham. Hans fader havde været en stor, svær mand, så klæderne passede ikke, men Muk fandt på råd: han skar af, hvad der var for langt, og trak så i dem. Det lod imidlertid til, at han havde glemt, at der også skulle have været skåret af dem i vidden. Det er den løjerlige påklædning, han viser sig i den dag i dag: den store turban, det brede bælte, de vide bukser og den blå kappe, det er alt sammen arvegods efter hans fader, som han siden stadig har gået med. Faderens lange damascenerdolk stak han i bæltet, og så tog han en lille stok og vandrede ud af porten.

Han vandrede fornøjet af sted hele dagen, for han var jo draget ud for at søge sin lykke. Når han så et potteskår ligge og skinne på jorden, stak han det til sig i den tro, at det ville forvandle sig til den dejligste diamant; så han langt borte en moskés kupler stråle som ild, så han en sø blinke som et spejl, ilede han fuld af glæde der hen, for han troede, at det var et fortryllet land, der lå for ham. Men de skuffende syner forsvandt, når han kom nærmere, og kun alt for snart mindede hans træthed og hans af sult knurrende mave ham om, at han endnu var i de dødeliges land. Således havde han vandret i to dage og døjet sult og strabadser, og han begyndte at tvivle om, at han ville finde lykken; markens frugter var hans eneste føde, og den hårde jord hans natteleje. Den tredje dags morgen fik han fra toppen af en bakke øje på en stor by. Halvmånen skinnede på dens tinder, brogede faner vajede fra tagene og syntes at vinke ad lille Muk. Han blev overrasket stående og så på byen og omegnen.

"Ja, dér vil lille Muk gøre sin lykke," sagde han til sig selv og gjorde til trods for sin træthed et højt spring, "dér eller ingen steder."

Han samlede alle sine kræfter og gik ad byen til. Men skønt den syntes at være ganske nær, nåede han den dog først hen ad middag, for hans små ben nægtede ham næsten helt deres tjeneste, og han måtte tit sætte sig i skyggen af et palmetræ og hvile sig. Omsider nåede han porten. Han ordnede folderne i sin kappe, satte turbanen sirligere på hovedet, gjorde bæltet endnu bredere og satte den lange dolk endnu mere på skævs; derpå tørrede han støvet af sine sko og gik kækt ind ad porten.

Han var allerede kommet igennem nogle gader, men ingen steder åbnede man døren for ham, ingen steder råbte man, som han havde tænkt sig: "Kom indenfor, lille Muk, spis og drik og hvil dine trætte små ben."

Han så just længselsfuldt op ad et stort, smukt hus, da et vindue blev lukket op, og en gammel kone så ud og råbte i en syngende tone:

Kom hid, kom hid,
det er spisetid;
bordet er dækket med brød og med kage,
kom, gode venner, og lad jer det smage;
kom hid, kom hid,
det er spisetid!

Døren gik op, og Muk så en mængde hunde og katte gå ind i huset. Han stod nogle øjeblikke og betænkte sig på, om han skulle følge indbydelsen, men omsider tog han mod til sig og gik ind. Foran ham gik et par killinger, og han besluttede at følge efter dem, da de muligvis vidste bedre vej til køkkenet end han.

Da Muk var kommet op ad trappen, mødte han den gamle kone, der havde set ud ad vinduet. Hun så gnavent på ham og spurgte, hvad han ville.

"Du har jo indbudt alle og enhver til at spise din grød og din kage," svarede lille Muk, "og jeg er så sulten, derfor kommer jeg."

Den gamle lo og sagde: "Hvor kommer du fra, du løjerlige fyr? Alle folk i byen ved, at jeg kun laver mad til mine kære katte, og af og til inviterer jeg så, som du ser, dem fra nabolaget til at spise med."

Den lille Muk fortalte den gamle kone, hvor strengt han havde haft det efter faderens død, og bad hende om at lade ham spise med. Konen, som syntes godt om den lilles troskyldige fortælling, gav ham lov til at være hendes gæst og gav ham rigeligt at spise og drikke. Da han var blevet mæt og var kommet til kræfter, så konen længe på ham, og så sagde hun: "Lille Muk, bliv her, og tjen hos mig. Du skal ikke få strengt arbejde, og du skal blive godt behandlet."

Lille Muk, som fandt, at kattemaden smagte godt, slog til, og blev således fru Ahavzis tjener. Det var en let, men løjerlig tjeneste. Fru Ahavzi havde nemlig to hankatte og fire hunkatte, og dem måtte lille Muk hver morgen kæmme og gnide med kostelige salver; når fruen gik ud, måtte han passe på kattene; når de spiste, måtte han byde dem fadene, og om natten måtte han lægge dem på silkepuder og dække dem til med fløjlstæpper. Der var også nogle små hunde i huset, som han måtte varte op, men dem blev der ikke gjort så mange omstændigheder med som med kattene, som fru Ahavzi ligefrem behandlede, som om de var hendes egne børn. For øvrigt førte Muk et lige så ensomt liv som i sin faders hus, for med undtagelse af fruen så han hele dagen igennem kun hunde og katte.

En tid gik det den lille Muk ganske godt; han fik stadig nok at spise og havde kun lidt at bestille, og den gamle kone lod til at være ret tilfreds med ham, men efterhånden blev kattene uartige; når den gamle var ude, sprang de omkring i stuen som besatte, kastede alting hulter til bulter imellem hinanden og slog mange smukke ting af glas og porcelæn i stykker, når de var dem i vejen. Men så snart de hørte fruen komme op ad

trappen, krøb de hen på deres puder og logrede ad hende med halerne, som om der slet ingen ting var på færde. Så blev fru Ahavzi vred, når hun så, hvor uordentligt der var, og gav Muk skylden, hvor meget han så end forsikrede, at han var uskyldig; sine katte, der så så dydige ud, troede hun bedre end sin tjener.

Den lille Muk blev meget bedrøvet, da det gik op for ham, at han heller ikke her havde gjort sin lykke, og besluttede i sit stille sind, at han ville forlade fru Ahavzis tjeneste. Da han imidlertid på sin første rejse havde erfaret, hvor slemt det er at komme ud af det uden penge, besluttede han på en eller anden måde at skaffe sig den løn, som hans frue havde lovet ham, men som han aldrig havde fået. Der var i fru Ahavzis hus et værelse, som altid var lukket, og som han aldrig havde set ind i; han havde imidlertid tit hørt fruen rumstere der inde, og han havde tit følt den grueligste lyst til at vide, hvad hun havde gemt der. Da han nu tænkte på, hvor han skulle så rejsepenge fra, faldt det ham ind, at fruen måske havde sine skatte der inde. Døren var imidlertid altid lukket og låset, så han kunne ikke komme ind til skattene.

En morgen, da fru Ahavzi var gået ud, nappede en af de små hunde, som fruen stedse havde behandlet stedmoderligt, men hvis kærlighed han i høj grad havde vundet ved på alle måder at være god imod den, ham i hans vide bukser og bar sig i det hele taget således ad, at Muk kunne forstå, at den ville have ham til at følge med den. Muk, som gerne legede med den, fulgte med, og se, hunden førte ham ind i fru Ahavzis sovekammer og hen til en dør, han aldrig før havde lagt mærke til. Han lukkede den op, hunden gik der ind, og Muk bag efter, og han blev glad overrasket, da han så, at han nu stod i det værelse, der længe

havde været hans ønskers mål. Han spejdede alle vide vegne, om der ingen penge skulle være, men han kunne ingen opdage; der var ikke andet end gamle klæder og sælsomt formede kar. Et af disse tiltrak sig hans opmærksomhed; det var af krystal, og der var graveret smukke figurer i det. Han løftede det op og vendte og drejede det til alle sider. Men hvilken forskrækkelse fik han ikke, da låget, som sad ganske løst, faldt af og gik i tusind stykker.

Den lille Muk stod længe som lamslået af skræk og så på skårene. Nu var hans skæbne afgjort, nu måtte han flygte, ellers slog den gamle ham ihjel. Han tog da også straks sin beslutning, men ville blot endnu en gang se efter, om der ikke skulle være nogen af fru Ahavzis ejendele, han kunne have brug for på sin march. Så fik han øje på et par mægtige tøfler; de var ganske vist ikke smukke, men hans egne kunne ikke mer, og det tiltalte ham også, at fruens var så store, for når han havde dem på, kunne forhåbentlig alle og enhver se, at han havde trådt sine børnesko. Han skød altså i en fart sine små tøfler af fødderne og tog de store på. En lille stok med et smukt udskåret løvehoved syntes han ikke, der var nogen grund til at lade blive stående i krogen og drive, så den tog han med, og så skyndte han sig ud af værelset. Han gik op på sit kammer, kastede kappen om sig, satte sin faders gamle turban på sit hoved, stak dolken i bæltet og løb så hurtigt, som hans små ben kunne bære ham, ud af byen.

Da han var kommet uden for porten, blev han i sin angst for den gamle ved at løbe, til han var så træt, at han ikke kunne mere. Så hurtigt var han aldrig før kommet af sted, ja det var, ligesom han slet ikke kunne holde op med at løbe, for en usynlig

magt syntes at drive ham fremad. Til sidst gik det op for ham, at der måtte være noget mærkværdigt ved de tøfler, for de blev ved at fare af sted og trak ham med. Han søgte på alle mulige måder at komme til at stå stille, men han kunne ikke. Så råbte han i sin vånde, ligesom man råber til heste: "Prr, stop, prr!" Så standsede tøflerne, og Muk kastede sig udmattet på jorden.

Han var overmåde glad over de tøfler. Så havde hans tjeneste dog indbragt ham noget, som kunne hjælpe ham af sted på vejen til lykken. Hvor glad han nu end var, overvældede trætheden ham imidlertid, og han faldt i søvn, for den lille Muks krop, der måtte slæbe på sådant et stort hoved, kunne ikke tåle store strabadser. I drømme så han den lille hund, der havde hjulpet ham til tøflerne, og den sagde til ham:

"Kære Muk, du forstår endnu ikke rigtigt at bruge tøflerne. Når du drejer dig tre gange om på hælen, kan du flyve, hvor hen du vil, og ved hjælp af stokken kan du finde skatte, for hvor der ligger guld gemt, dunker den tre gange i jorden, og hvor der ligger sølv, dunker den to gange."

Det drømte den lille Muk. Men da han vågnede, tænkte han på den mærkværdige drøm og besluttede straks at gøre et forsøg. Han tog tøflerne på, løftede den ene fod og begyndte at dreje sig om på hælen. Ingen, der nogen sinde har prøvet at gøre dette kunststykke tre gange i træk med et par umådelig store tøfler på, vil imidlertid undre sig over, at det ikke straks lykkedes for lille Muk, især når man betænker, at hans store hoved snart trak ham til den ene og snart til den anden side.

Den stakkels lille fyr faldt adskillige gange på næsen, men han lod sig ikke skræmme fra at gentage forsøget, og endelig lykkedes det. Han drejede sig på hælen som et hjul, ønskede sig

hen til den nærmeste store by, og – tøflerne roede op i luften og fo'r med vindens hast igennem skyerne med ham, og inden den lille Muk kunne fatte, hvad der foregik med ham, stod han på et torv, hvor der var opslået mange boder, og en utallig mængde mennesker løb travlt frem og tilbage. Han gik omkring imellem dem, men anså det dog for rådeligst at gå hen i en gade, hvor der ikke var så mange mennesker, for på torvet var der snart en, der trådte ham på tøflerne, så han var lige ved at falde, og snart kom han til at støde en eller anden med sin dolk, så det var med nød og næppe, han undgik at få prygl.

Lille Muk overvejede nu alvorligt, hvordan han skulle bære sig ad med at tjene sig en skillings penge. Han havde ganske vist en stok, der gav anvisning på skjulte skatte, men hvor skulle han sådan på stående fod finde et sted, hvor der lå guld eller sølv gemt? Han havde også til nød kunnet lade sig vise frem for penge, men det var han dog for stolt til. Omsider kom han i tanker om, at han var så rask til bens. "Måske kan mine tøfler hjælpe mig til at tjene, hvad jeg behøver til livets ophold," tænkte han, og så besluttede han da al melde sig som hurtigløber. Da han antog, at kongen ville betale bedst for sådan tjeneste, forhørte han sig om, hvor paladset lå.

Uden for dettes port stod der en skildvagt, som spurgte, hvad han ville, og da han svarede, at han søgte tjeneste, viste han ham til opsynsmanden over slaverne. Han meddelte denne sit ønske og bad ham skaffe ham en plads blandt de kongelige bude. Opsynsmanden målte ham med øjnene fra hoved til fod og sagde:

"Hvad for noget? Vil du være kongelig hurtigløber? Dine ben er jo alt for små. Se til, du kommer af sted; jeg har ikke tid til at

gøre løjer med enhver nar."

Lille Muk forsikrede imidlertid, at det var hans ramme alvor, og at han ikke var bange for at kappes med den hurtigste løber. Opsynsmanden fandt hele historien meget latterlig; han pålagde ham at være rede til at løbe væddeløb om aftenen, tog ham med ned i køkkenet og sørgede for, at han fik ordentlig at spise og drikke, og så gik han til kongen og fortalte ham om den lille mand og hans tilbud.

Kongen var en lystig herre, så han syntes godt om, at opsynsmanden havde beholdt lille Muk, at de kunne have løjer med ham. Han befalede ham at sørge for, at han og hele hans hof i mag kunne overvære væddeløbet på en stor eng bag slottet, og pålagde ham endnu en gang at sørge omhyggeligt for dværgen. Kongen fortalte sine prinser og prinsesser om den forestilling, de skulle have at se om aftenen, de fortalte det igen til deres tjenere, og da aftenen kom, var forventningerne spændte, og alt, hvad der havde fødder at gå på, strømmede ud på engen, hvor der var rejst en tribune, for at se den stortalende dværg løbe.

Da kongen havde taget plads på tribunen med sine sønner og døtre, trådte den lille Muk frem på engen og bukkede overordentlig sirligt for de høje herskaber. Der lød et almindeligt jubelråb, da man fik den lille at se; sådan en figur havde man endnu aldrig set. Den lille med det vældige hoved, kappen og de vide bukser, den lange dolk i det brede bælte og de små fødder i de store tøfler – nej, det var alt for latterligt, det var ikke muligt at lade være at skoggerle. Lille Muk lod sig ikke forbløffe af latteren. Han støttede sig stolt til sin stok og ventede på sin modstander. Slavernes opsynsmand havde efter

Muks eget ønske valgt den bedste løber. Denne trådte nu frem, stillede sig ved siden af den lille, og begge ventede nu på, at tegnet skulle blive givet. Så vinkede prinsesse Amarza, som aftalt var, med sit slør, og som pile, der afskydes mod det samme mål, fløj de to væddeløbere over engen.

I begyndelsen havde Muks modstander et betydeligt forspring, men den lille jog af sted efter ham på sin tøffelbefordring, indhentede ham, fløj forbi ham og stod ved målet længe før end den anden snappende efter vejret nåede det. Tilskuerne var et øjeblik overvældede af forbavselse, men da kongen klappede i hænderne, brød hele forsamlingen ud i jubelråb, og alle råbte: "Længe leve den lille Muk! Han har sejret i væddeløbet!"

Imidlertid var den lille Muk blevet ført hen til kongen; han kastede sig ned for ham og sagde: "Stormægtigste konge, jeg har blot givet dig en lille prøve på min kunst; vær nu så god at give mig en plads blandt dine løbere."

"Nej," svarede kongen, "du skal være min livløber, kære Muk, og stadig være om mig. Du skal have hundrede guldstykker i løn om året, og du skal spise ved mine første tjeneres bord."

Nu troede Muk da, at han omsider havde fundet lykken, som han så længe havde søgt, og han var glad og vel til møde i sit hjerte. Han kunne også glæde sig ved kongens særlige nåde, for Hans Majestæt brugte ham altid, når han havde noget meget hemmeligt, der skulle besørges i en fart, og Muk besørgede alle sine ærinder med den største nøjagtighed og ubegribelig hurtigt.

Men kongens andre tjenere blev snart ilde sindede imod ham, for det ærgrede dem, at en dværg, der ikke forstod sig på

andet end på at løbe hurtigt, skulle stå højere i deres herres gunst end de. De stiftede derfor den ene sammensværgelse imod ham efter den anden for at styrte ham, men de strandede alle på den store tillid kongen nærede til sin gehejme-liv-overløber – for så højt på strå var han kommet på så kort tid.

Muk, som godt mærkede, hvorledes man var sindet imod ham, tænkte ikke på hævn, det var han alt for godhjertet til, nej, han tænkte på, hvordan han skulle bære sig ad med at gøre sig uundværlig for sine fjender og afholdt af dem. Så kom han til at huske på sin stok, som han i sin lykke slet ikke havde tænkt på; når han fandt skatte, ville de nok blive venligere sindede imod ham, tænkte han. Han havde tit hørt tale om, at kongens fader havde ladet mange af sine skatte grave ned, da fjenden faldt ind i landet, og det hed sig også, at han var død uden at have fået sagt sin søn besked om det.

Fra nu af tog Muk stadig sin stok med, når han gik ud, i håb om, at han en gang måtte komme forbi et sted, hvor den gamle konge havde ladet nogle af sine penge grave ned.

En aften kom han tilfældigvis hen i en afsides del af slotshaven, som han sjældent kom i, og pludselig følte han stokken rykke i hånden på ham og dunke tre gange i jorden. Nu vidste han jo, hvad det havde at betyde. Han trak derpå sin dolk, skar nogle mærker i de nærmeste træer og listede sig atter op på slottet. Der fik han fat på en spade og ventede så, til natten faldt på, og så tog han fat på sit arbejde som skattegraver.

Det var nu for øvrigt ikke så let, som lille Muk havde troet. Hans arme var for svage, og hans spade for stor og tung, og han havde allerede arbejdet et par timer, før han var nået en halv meter ned. Omsider stødte han på noget hårdt, der gav en

klang, som om det var jern. Han gravede nu ivrigere, og det varede ikke længe, før han havde blottet et stort jernlåg. Han gik nu selv ned i hullet for at se, hvad der vel kunne være under dette låg, og fandt ganske rigtigt en stor krukke fuld af guldstykker. Han havde imidlertid ikke nær kræfter nok til at tage krukken op; han stak derfor så meget i sine lommer og i sit bælte, som han kunne bære, og kappen fyldte han også og tog den så på nakken, efter at han omhyggeligt havde dækket resten til. Men det er sikkert og vist, at havde han ikke haft tøflerne på fødderne, var han ikke kommet af stedet, sådan tyngede guldet. Han slap imidlertid ubemærket op på sit værelse og gemte sit guld under hynderne i sin sofa.

Da lille Muk så sig i besiddelse af så meget guld, mente han, at nu ville bladet vende sig, og at mange af hans fjender ved hove ville blive hans velyndere og varme forsvarere. Men allerede heraf kunne man mærke, at den brave Muk ikke havde fået nogen synderlig omhyggelig opdragelse, for ellers havde han vel ikke kunnet bilde sig ind, at man kan vinde sig sande venner ved guld. Ak, havde han blot den gang smurt sine tøfler og løbet sin vej med det guld, han havde i kappen!

Det guld, som lille Muk nu rundhåndet uddelte, vakte de andre hofsinders misundelse.

Køgemesteren Ahuli sagde: "Han er falskmøntner."

Slavernes opsynsmand Achmet sagde: "Han har dåret kongen med snak."

Men Archaz, skatmesteren, der var hans værste fjende, og som selv havde lyst til en gang imellem at gøre et greb i kongens kasse, sagde rent ud: "Han har stjålet det."

De aftalte nu, hvad de ville gøre for at blive sikre i deres sag, og overmundskænken Korchuz indfandt sig en dag meget tungsindig og nedslået hos kongen. Han lagde sin bedrøvelse så påfaldende for dagen, at kongen spurgte, hvad han fejlede.

"Ak," svarede han, "jeg er så bedrøvet over, at jeg er faldet i unåde."

"Hvad er det for noget snak, min ven?" svarede kongen; "hvornår er jeg hørt op med at lade min sol lyse over dig?"

Overmundskænken svarede, at han overøste sin gehejme-over-liv-løber med guld, men hans fattige, tro tjenere fik ingen ting.

Kongen blev meget forbavset over den oplysning; overmundskænken måtte give ham fuld besked om, hvorledes lille Muk delte guld ud, og de sammensvorne fik ham til at fatte mistanke om, at Muk på en eller anden måde havde stjålet guldet i hans skatkammer. At sagen fik den vending, var meget behageligt for skatmesteren, for han holdt slet ikke af at gøre regnskab.

Kongen gav nu ordre til, at der hemmeligt skulle holdes øje med alt, hvad Muk foretog sig, for at han muligvis kunne blive grebet på fersk gerning.

Da lille Muk nu natten efter denne ulykkesvangre dag tog sin spade og listede sig ned i slotshaven for at hente forstærkning fra sit hemmelige skatkammer, da hans rundhåndethed havde taget stærkt på hans kassebeholdning, fulgte vagten efter ham anført af køgemester Ahuli og skatmester Archaz, og lige som han skulle til at lægge guldstykkerne fra krukken over i sin kappe, faldt de over ham, bandt ham og førte ham for kongen. Denne, som i og for sig var gnaven over at blive vakt af sin søde

søvn, tog meget unådigt imod sin stakkels overlivløber og holdt straks forhør over ham. De havde gravet lerkrukken op og stillet den ved kongens fødder tillige med spaden og kappen med guldstykkerne i. Skatmesteren sagde, at han og vagten havde overrasket Muk, lige som han havde gravet krukken ned i jorden.

Kongen spurgte derpå den anklagede, om det var sandt, og hvor han havde fået det guld fra, han havde gravet ned.

Lille Muk, der var sig sin uskyldighed bevidst, sagde at han havde fundet krukken i haven, og at han ikke havde været i færd med at grave ned, men op.

Alle de tilstedeværende lo ad den forklaring, og kongen råbte i højeste grad opbragt over den lilles formentlige frækhed:

"Hvad for noget, din usling! Lyver du så dumt og skammeligt for din konge, efter at du har bestjålet ham. Skatmester Archaz, mener du, at det er den sum guldstykker, der mangler i mit skatkammer?"

Skatmesteren svarede, at han var ganske vis i sin sag; den sum og mere endnu havde i nogen tid manglet i det kongelige skatkammer, og han turde gøre sin ed på, at det var de stjålne guldstykker, der var i krukken.

Så bød kongen, at lille Muk skulle lægges i lænker og sættes i tårnet, men guldet gav han skatmesteren, for at det kunne komme på sin plads i skatkammeret. Glad over, at sagen var løbet så heldigt af, gik skatmesteren hjem og talte de blinkende guldstykker, men det slette menneske talte aldrig om, at der på bunden af krukken lå en seddel, hvorpå der stod: "Fjenden har oversvømmet mit land, derfor skjuler jeg en del af mine skatte

her. Hvo, som finder dette guld, bringe det straks til min søn, ellers skal kongens forbandelse ramme ham. – Kong Sadi."

Lille Muk hengav sig til sørgelige betragtninger i sit fængsel; han vidste, at der var sat dødsstraf for at stjæle noget af, hvad kongens var, og dog havde han ikke lyst til at fortælle kongen, hvorledes det hang sammen med stokken, for han frygtede med rette for, at man ville tage den og tøflerne fra ham, når man fik hemmeligheden at vide. Tøflerne kunne desværre ikke hjælpe ham, for da han var lænket tæt op til muren, kunne han, hvor meget han end anstrengte sig, ikke dreje sig om på hælen.

Da hans dødsdom imidlertid dagen efter blev ham forkyndt, syntes han dog, at det var bedre at leve uden tryllestok end at dø med den, og han bad derfor, om han måtte få kongen hemmeligt i tale, og fortalte ham så, hvordan det hang sammen. Kongen ville først ikke tro ham, men lille Muk tilbød at vise ham en prøve på sin kunst, når kongen ville love ham, at han ikke skulle blive dræbt. Det gav kongen ham sit ord på, og så lod han noget guld grave ned i jorden og befalede Muk at finde det ved hjælp af sin stok. Få øjeblikke efter havde Muk fundet det, for stokken dunkede tydeligt tre gange i jorden. Nu indså kongen, at hans skatmester havde bedraget ham, og sendte ham, som skik og brug er i Østerland, en silkesnor, som han skulle kvæle sig med; men til lille Muk sagde han:

"Jeg har ganske vist lovet at skænke dig livet, men det lader til, at du ikke alene er i besiddelse af den hemmelighed med stokken; derfor skal du holdes i evigt fangenskab, hvis du ikke vil tilstå, hvordan det hænger sammen med din evne til at løbe."

Lille Muk, som efter at have siddet den ene nat i tårnet slet ingen lyst havde til et længere fangenskab, tilstod, at hele

kunsten beroede på tøflerne, men han fortalte ikke kongen, at man skulle dreje sig tre gange omkring på hælen. Kongen stak fødderne i tøflerne for at prøve dem og fo'r omkring i haven som et galt menneske; hvert øjeblik ville han standse, men han vidste ikke, hvordan man skulle bære sig ad med at få tøflerne til at stoppe op, og lille Muk kunne ikke nægte sig den lille hævn at lade ham løbe, til han segnede afmægtig om.

Da kongen atter kom til sig selv, var han skrækkelig opbragt på den lille Muk, over at han sådan havde ladet ham rende vejret af sig.

"Jeg har givet dig mit ord på at skænke dig liv og frihed, men inden tolv timer skal du være ude af mit land, ellers lader jeg dig hænge."

Tøflerne og stokken lod han lægge ind i sit skatkammer.

Så fattig som nogen sinde vandrede lille Muk ud af landet, idet han forbandede sin dårskab, at han havde kunnet bilde sig ind, at han kunne komme til at spille en stor rolle ved hove. Heldigvis var landet, han blev jaget ud af, ikke stort, så allerede otte timer efter var han ved grænsen, skønt det faldt meget hårdt for ham at gå nu, da han var vant til sine kære tøfler.

Da han var kommet over grænsen, forlod han landevejen og gik ind i skovene for at se at finde et rigtig tæt vildnis; der ville han slå sig ned, for han var vred på alle mennesker. I en stor skov traf han et sted, der syntes ham ganske passende til hans forehavende. En klar bæk omgivet af store, skyggefulde figentræer og et blødt grønsvær vinkede indbydende ad ham, og her lagde han sig ned med den beslutning, at han ingen ting ville spise, men vente på døden. Opfyldt af sørgelige dødstanker sov han ind, men da han vågnede igen, og sulten begyndte at

pine ham, syntes han alligevel, at det var en skrækkelig historie at dø af sult og så sig om for at opdage, om han ikke skulle kunne finde noget, han kunne spise.

Der hang dejlige modne figener på det træ, han havde ligget under; han klavrede op i det for at plukke nogle af dem, og de smagte udmærket. Derpå gik han ned til bækken for at slukke sin tørst. Men hvor forskrækket blev han ikke, da han så sit billede i vandet og opdagede, at han havde fået to vældige øren og en tyk, lang næse. Han greb forfærdet sat i ørene, og ganske rigtigt, de var over en og en kvart meter lange.

"Jeg har fortjent æselører," råbte han, "for jeg har som et æsel trådt min lykke under fode."

Han vankede om imellem træerne, og da han atter blev sulten, måtte han igen ty til figenerne, for der var ikke andet at opdage, som han kunne spise. Medens han var i lav med den anden portion figener, faldt det ham ind, om hans lange ører ikke skulle kunne få plads under hans store turban, for at han ikke skulle se alt for latterlig ud, men da han ville prøve på det, mærkede han, at de lange ører var forsvundet. Han løb straks ned til bækken, og ganske rigtigt, hans ører havde deres forrige skikkelse, og den lange, uformelige næse havde han heller ikke mere. Nu gik det op for ham, hvordan det hang sammen; det første figentræ havde skaffet ham den lange næse og de lange øren, og det andet havde skaffet ham af med dem igen. Han sagde glad til sig selv, at hans gode skæbne atter havde givet ham midler i hænde til at gøre sin lykke. Han plukkede derfor så mange figener af begge træerne, som han kunne bære, og vendte tilbage til det land, han lige havde forladt; men først skaffede han sig i den første by, han kom til, andre klæder, så at

han ikke var til at kende igen, og så gik han til den by, hvor kongen boede.

Det var just en tid på året, hvor modne frugter endnu var temmelig sjældne, og lille Muk satte sig derfor ved paladsets port; for han vidste, fra sidst han var her, at køgemesteren plejede at købe den slags sjældenheder til det kongelige taffel der. Muk havde ikke siddet der ret længe, før han så køgemesteren komme gående over gården. Han mønstrede de varer, som sælgerne mødte op med ved porten, og omsider fik han da også øje på Muks kurv. "Å, sikke sjældne lækkerbiskener," sagde han, "dem vil Hans Majestæt sikkert synes godt om. Hvad vil du have for hele kurven?" Lille Muk nævnede en beskeden pris, og handelen blev hurtigt sluttet. Køgemesteren lod en slave tage kurven, og lille Muk tog benene på nakken, for han var bange for, at når ulykken kom over kongens og hans hofsinders hoveder, ville man søge at få fat på ham, der havde solgt figenerne, og straffe ham.

Kongen var meget munter ved bordet og holdt den ene lovtale efter anden over sin køgemester i anledning af hans gode mad og den omhu, hvormed han altid sørgede for at skaffe ham de sjældneste ting. Køgemesteren, som vidste, hvilken lækkerbisken han havde i baghånden, smilede velbehagelig og lod kun nu og da et lille ord falde, såsom: "Det er ikke dommedag endnu," eller "Når enden er god, er alting godt," så at prinsesserne blev meget nysgerrige og spændte på, hvad der nu ville komme. Men da han lod de dejlige, indbydende frugter sætte frem, sagde alle de tilstedeværende: "Å!"

"Hvor de er modne og appetitlige!" råbte kongen; "du er en udmærket mand, køgemester, og fortjener vor fulde nåde."

Med disse ord uddelte kongen, der plejede at være meget påholdende med sådanne lækkerbiskener, egenhændigt figenerne. Prinserne og prinsesserne fik hver to, hofdamerne, vesirerne og agaerne hver én, resten beholdt han for sig selv, og han tog straks fat.

"Men du gode Gud, hvor du ser mærkværdig ud, fader!" råbte pludselig prinsesse Amarza. Alle så forbavsede på kongen; et par uhyre øren hang ned på siderne af hovedet, og en lang næse hang ned over hagen; så så de på hinanden indbyrdes; de havde alle sammen fået mere eller mindre af denne mærkværdige hovedpynt.

Man tænke sig, hvor forfærdede de blev! Der blev straks sendt bud efter alle byens læger; de kom i massevis og ordinerede piller og miksturer, men ørerne og næserne blev, som de var. En af prinserne blev opereret, men ørerne voksede straks ud igen.

Muk havde hørt hele historien i sit skjul, og nu indså han, at det var tid til at handle. Han havde allerede for de penge, han havde fået for figenerne, skaffet sig en dragt, i hvilken han kunne tage sig ud som en lærd mand, og et langt skæg af gedehår satte kronen på værket. Han gik til paladset med en pose figener, sagde, at han var en fremmed læge, og tilbød sin hjælp. Man var i førstningen meget vantro, men så gav lille Muk en af prinserne en figen at spise, og da han straks fik sine gamle ører og sin gamle næse igen, ville alle kureres af den fremmede læge. Men kongen tog ham stiltiende ved hånden og førte ham ind i sit lønkammer; her lukkede han en dør op, der førte ind til skatkammeret, gav Muk et vink, at han skulle følge med, og sagde: "Her er mine skatte; vælg, du skal få, hvad du vil have,

når du frier mig fra denne forsmædelige ulykke." Det var som liflig musik i lille Muks ører; han havde straks fået øje på sine tøfler, der stod på gulvet, og ved siden af dem lå også hans stok. Han gik nu omkring i salen, som om han beundrede kongens skatte, men næppe var han kommet hen til sine tøfler, før han i en fart stak fødderne i dem, greb sin stok, rev det falske skæg af og viste den forbavsede konge den forstødte Muks vel kendte ansigt.

"Troløse konge," sagde han, "tag din vanskabthed som vel fortjent straf, fordi du lønner tro tjeneste med utak. Behold dine lange ører, for at de bestandig kan minde dig om lille Muk."

Da han havde sagt dette, drejede han sig hurtigt om på hælen og ønskede sig langt bort, og inden kongen kunne råbe om hjælp, var lille Muk flygtet. Siden den tid lever lille Muk her i stor velstand, men ganske ene, for han foragter menneskene. Han er ved de erfaringer, han har gjort, blevet en viis mand, som mere fortjener din beundring end din spot, om hans ydre end er noget påfaldende." –

Således fortalte min fader. Jeg sagde, at jeg fortrød min rå opførsel over for den brave lille mand, og min fader eftergav mig den halvdel af min straf, som jeg endnu havde til gode. Jeg fortalte mine kammerater, hvilke mærkværdige ting den lille havde oplevet, og vi kom til at holde så meget af ham, at ingen af os mere gjorde nar ad ham; vi holdt ham tvært imod i ære, så længe han levede, og bukkede lige så dybt for ham som for kadi og mufti.

De rejsende besluttede at holde rast en dag i karavanseraiet for at styrke dyrene og sig selv til at fortsætte rejsen. Lystigheden fra den foregående dag holdt sig, og de morede sig med allehånde lege. Da de havde spist, opfordrede de den femte købmand Ali Sizah, til at gøre sin skyldighed og fortælle en historie ligesom de andre. Han svarede, at hans liv var for fattigt på mærkelige begivenheder, til at han kunne fortælle noget af det, men han ville fortælle dem

Historien om den falske prins

Der var en gang en skikkelig skræddersvend, som hed Labakan, og som havde lært sit håndværk hos en dygtig mester i Alessandria. Man kunne ikke sige, at Labakan brugte sin nål dårligt, tvært imod, han kunne gøre sit arbejde meget ordentligt. Man ville også gøre ham uret, når man ligefrem sagde om ham, at han var doven, men fyren var dog ikke helt, som han burde være, for medens han tit kunne sy hele timer i træk, så nålen blev gloende, og tråden røg, og det blev arbejde, som ingen kunne levere mage til, sad han til andre tider, og det var desværre som oftest tilfældet, hensunket i dybe tanker, stirrede ud for sig med stive øjne og havde sådan et mærkværdigt væsen og ansigt, at hans mester og de andre svende sagde: "Nu har Labakan igen sit fornemme ansigt på."

Men om fredagen, når andre folk roligt gik hjem fra bønnen for at passe deres arbejde, kom Labakan ud af moskeen klædt i en smuk dragt, han havde anskaffet sig for penge, som han med megen møje havde sparet sammen; så gik han langsomt og med stolte skridt over torvene og igennem gaderne, og når en af hans kammerater sagde: "Fred være med dig," eller "Hvordan går det, kære Labakan?" vinkede han nådigt ad ham eller nikkede i det højeste fornemt. Og når hans mester i spøg sagde: "Der er gået en prins tabt i dig, Labakan," så blev han glad og svarede: "Har I også lagt mærke til det?" eller: "Ja, den mening har jeg selv længe været af."

Således havde det allerede en rum tid stået til med den brave skræddersvend Labakan; hans mester fandt sig imidlertid i hans tåbelighed, fordi han var en brav fyr og en dygtig arbejder.

Så en gang sendte Selim, sultanens broder, som just var i Alessandria på gennemrejse, en festdragt hen til mesteren for at få noget forandret ved den, og mesteren gav den til Labakan, fordi han gjorde det fineste arbejde. Da mesteren og svendene var gået om aftenen for at forfriske sig efter dagens møje, drev en uimodståelig lyst Labakan tilbage til værkstedet, hvor sultanens broders dragt hang. Han stod længe tankefuld og så på den, idet han snart beundrede broderiets glans, snart fløjlets og silkens strålende farver. Han kunne ikke modstå fristelsen, han måtte tage den på, og se, den passede ham så udmærket, som om den var syet til ham.

"Er jeg ikke så god prins som nogen?" sagde han til sig selv, medens han gik op og ned ad gulvet. "Har mester ikke selv sagt, at jeg er født til prins?"

Det lod til, at svenden sammen med klæderne havde iført sig et kongeligt sindelag, for han kunne ikke komme bort fra, at han var en ubekendt kongesøn, og i denne egenskab besluttede han at drage ud i verden og forlade et sted, hvor folk hidtil havde været så tåbelige, at de ikke havde kunnet erkende hans medfødte værdighed under det slør, hans lave stand lagde over den. Han syntes, at den pragtfulde dragt måtte være sendt ham af en venlig fe; han skulle derfor nok vogte sig for at forsmå så kostelig en gave, stak de få rede penge, han havde, i lommen og vandrede begunstiget af nattens mørke ud af Alessandrias porte.

Den nye prins vakte forundring, hvor han kom hen, for den prægtige dragt og hans alvorlige, majestætiske væsen passede slet ikke for en, der gik til fods. Spurgte man ham, plejede han med hemmelighedsfuld mine at svare, at det havde så sine

årsager. Da han imidlertid mærkede, at han gjorde sig latterlig ved sine fodture, købte han for godt køb en gammel hest, der passede godt til ham, da den, sat og sagtmodig, som den var, aldrig satte ham i den forlegenhed at måtte vise sig som dygtig rytter, hvilket slet ikke lå for ham.

En dag, da han fod for fod red hen ad vejen på sin Murva – sådan kaldte han hesten –, sluttede en rytter sig til ham og bad ham om tilladelse til at måtte følges med ham, for vejen gik meget hurtigere, når man havde en at tale med. Rytteren var en munter ung mand, smuk og med et behageligt væsen. Han havde snart knyttet en samtale om dit og dat med Labakan, og det traf sig så, at han også drog ud i verden på lykke og fromme ligesom Labakan. Han fortalte, at han hed Omar, var en brodersøn af Elfi Bey, den ulykkelige bassa af Cairo, og rejste omkring for at røgte et hverv, hans onkel havde givet ham på sit dødsleje. Labakan udtalte sig ikke så åbenhjertigt om sine forhold; han lod ham forstå, at han var af høj byrd og rejste for sin fornøjelse.

De to unge herrer syntes godt om hinanden og vedblev at følges ad. Dagen efter, at de havde truffet hinanden, spurgte Labakan sin rejsefælle, hvad det var for et hverv, han havde at røgte, og han fik da til sin forbavselse følgende at vide: Elfi Bey, bassaen af Cairo, havde opfostret Omar, som aldrig havde kendt sine forældre, fra hans tidligste barndom af. Da Elfi Bey nu var blevet overfaldet af sine fjender og dødeligt såret måtte fly, åbenbarede han sin fostersøn, at han ikke var hans brodersøn, men søn af en mægtig fyrste, der af frygt for sine stjernetyderes spådomme havde fjernet den unge prins fra sit hof og svoret på, at han ikke ville se ham igen før på hans to og tyvende

fødselsdag. Elfi Bey havde ikke sagt ham hans faders navn, men på det bestemteste pålagt ham at indfinde sig ved den berømte søjle El Serujah, fire dagsrejser øst for Alessandria den fjerde dag i ramadan-måneden, på hvilken dag han fyldte sit to og tyvende år. Han skulle række de mænd, der stod ved søjlen, en dolk, som han gav ham, og sige: "Her er den, som I søger," og når de svarede: "Lovet være Profeten, at han har holdt sin hånd over dig," så skulle han følge med dem. De ville føre ham til hans fader.

Skræddersvend Labakan blev meget overrasket over denne meddelelse; han betragtede fra nu af prinsen med misundelige blikke, forbitret over, at skæbnen skænkede ham en fyrstesøns værdighed, skønt han allerede gjaldt for at være en mægtig bassas brodersøn, medens den havde givet ham, Labakan, som den for øvrigt havde udstyret med alt, hvad en prins behøver, en dunkel herkomst og en ganske almindelig livsstilling. Han anstillede sammenligninger imellem sig og prinsen. Han måtte tilstå, at denne havde et meget indtagende ansigt, smukke livlige øjne, en kækt krummet næse, et mildt, forekommende væsen, kort sagt alle de ydre fortrin, der taler til anbefaling for et menneske. Men hvor mange fortrin han end fandt hos sin rejsefælle, var han dog af den mening, at den fyrstelige fader måtte blive meget gladere over en Labakan end over den virkelige prins.

Disse betragtninger forfulgte Labakan hele dagen, og han sov ind med dem, da de gik til ro i deres nattekvarter. Men da han vågnede næste morgen, og hans blik faldt på Omar, der lå ved siden af ham, og som kunne sove så roligt og drømme om sin visse lykke, da opstod den tanke i ham ved list eller magt at søge

at opnå, hvad hans ugunstige skæbne havde nægtet ham. Dolken, den hjemvendende prins' kendingstegn, stak op af den sovendes bælte; han trak den sagte ud for at støde den i dens ejers bryst. Men svendens fredelige sjæl gøs dog tilbage for tanken om at begå et mord; han nøjedes med at stikke dolken i sit bælte, lod prinsens hest, der var raskere til bens end hans egen, sadle til sig, og inden Omar vågnede og så sig berøvet alle sine forhåbninger, havde hans troløse rejsefælle allerede flere mils forspring.

Det var just på den første dag i den hellige måned Ramadan, at Labakan begik sit røveri, og han havde altså endnu fire dage til at nå søjlen El Serujah, som han godt kendte. Skønt der i det højeste kunne være to dagsrejser til det sted, hvor søjlen fandtes, skyndte han sig dog der hen, fordi han stadig var bange for, at den rigtige prins skulle indhente ham.

Hen imod den anden dags aften fik Labakan øje på søjlen El Serujah. Den stod på en lille høj midt på en vid slette og kunne ses en to-tre mil bort. Labakans hjerte bankede højt ved dette syn; skønt han i de sidste to dage havde haft tid nok til at tænke over den rolle, han skulle spille, gjorde hans onde samvittighed ham dog noget ængstelig; men den tanke, at han var født til prins, styrkede atter hans mod, så at han roligere red hen imod sit mål.

Egnen omkring søjlen El Serujah var ubeboet og øde, og den nye prins ville være kommet i forlegenhed med at få noget at leve af, hvis han ikke havde forsynet sig med forråd for flere dage. Han lagde sig ned siden af sin hest i nogle palmers skygge og ventede der på, hvad der ville komme.

Andendagen efter, hen imod middag så han et stort tog af heste og kameler komme over sletten hen imod søjlen El Serujah. Toget standsede ved foden af højen, som søjlen stod på, der blev slået prægtige telte op, og det hele så ud som en rig bassas eller sheiks følge. Labakan anede, at de mange mennesker, han så, havde ulejliget sig hid for hans skyld, og havde gerne straks givet sig til kende for dem som deres fremtidige hersker, men han styrede sin lyst til at optræde som prins, da hans dristigste ønsker jo dog skulle gå i opfyldelse næste morgen.

Morgensolen vakte den lykkelige skrædder til hans livs vigtigste øjeblik, da han fra ringe kår skulle hæves op ved siden af en fyrstelig fader. Det faldt ham ganske vist også ind, da han sadlede sin hest for at ride hen til søjlen, at det var uret, hvad han havde for; han kom ganske vist til at tænke på, hvilken smerte han voldte den i sine skønne forhåbninger bedragne prins, men terningerne var kastede, han kunne ikke mere gøre det skete usket, og hans egenkærlighed tilhviskede ham, at han så anselig nok ud til, at han kunne fremstille sig for den mægtigste konge som hans søn. Opmuntret ved denne tanke svang han sig op på sin ganger, samlede alt sit mod for at sætte den ordentlig i galop, og på mindre end et kvarter nåede han hen til foden af højen. Han stod af hesten og bandt den ved en af de buske, der voksede på højen; derpå trak han prins Omars dolk op af sit bælte og steg op ad højen. Ved søjlen stod der seks mænd omkring en olding, der så kongelig og imponerende ud; en prægtig kaftan af guldmor ombæltet med et hvidt kashmirssjal og den hvide, med funklende ædelstene besatte turban vidnede om, at han var en rig og fornem mand.

Labakan gik hen til ham, bukkede dybt og sagde, idet han rakte ham dolken: "Her er den, som I søger."

"Lovet være Profeten, at han har holdt sin hånd over dig," svarede oldingen med glædestårer; "omfavn din gamle fader, min elskede søn Omar!"

Den brave skrædder var meget rørt over disse højtidelige ord og sank med en blanding af glæde og skamfølelse i den gamle fyrstes arme.

Men kun et øjeblik skulle han uforstyrret nyde den salighed, hans ny stand voldte ham; da han drog sig ud af den fyrstelige oldings arme, så han en rytter komme farende over sletten hen imod højen. Rytteren og hans hest tog sig sælsomt ud; hesten lod ikke til at ville af sted, hvad enten den nu var stædig eller træt; den luntede af sted i en vaklende gangart, der hverken var skridt eller trav, men rytteren bearbejdede den med hænder og fødder for at drive den fremad. Kun alt for snart genkendte Labakan sin hest Murva og den ægte prins Omar, men løgnens onde ånd var nu en gang faret i ham, og han besluttede, hvordan det så end gik, fræk og uforfærdet at gøre den ret gældende, han havde tilranet sig.

Allerede medens han endnu var langt borte, havde man set rytteren vinke, men nu var han til trods for hesten Murvas dårlige trav nået frem til foden af højen, hvor han sprang af hesten.

"Vent," råbte han, idet han stormede op ad højen, "vent, hvem I så end er, og lad jer ikke føre bag lyset af den skammeligste bedrager. Jeg hedder Omar, og ingen dødelig skal vove at misbruge mit navn!"

De omstående satte yderst forbavsede ansigter op i anledning af den vending tingene havde taget, og særlig så oldingen meget forbløffet ud, idet han spørgende så fra den ene til den anden. Labakan svarede imidlertid med en ro, det kostede ham megen møje at tilkæmpe sig:

"Nådigste herre og fader, lad ikke dette menneske gøre jer usikker. Han er, så vidt jeg ved, en vanvittig skræddersvend fra Alessandria og hedder Labakan. Staklen har mere krav på vor medlidenhed, end vi har grund til at være vrede på ham."

Ved disse ord kom prinsen helt ud af sig selv. Skummende af raseri ville han styrte sig over Labakan, men de omstående lagde sig imellem og holdt på ham, og fyrsten sagde:

"Ja sandelig, kære søn, det stakkels menneske er forrykt. Bind ham, og sæt ham op på en dromedar; måske vi kan skaffe den ulykkelige hjælp."

Prinsens raseri havde nu lagt sig, og grædende råbte han til fyrsten:

"Mit hjerte siger mig, at I er min fader. Jeg besværger jer ved min moders minde, hør, hvad jeg har at sige."

"Gud bevar's," svarede fyrsten, "nu begynder han jo at snakke vildt igen! Hvor kan et menneske dog falde på så forrykke tanker!"

Med disse ord tog han Labakan under armen og lod sig føre ned ad højen af ham. De satte sig op på et par smukke heste med kostbare dækkener og red i spidsen for toget over sletten. Men den ulykkelige prins fik hænderne bundet på ryggen og blev surret fast på en dromedar, og to ryttere holdt sig stadig på siderne af ham og passede nøje på alle hans bevægelser.

Den fyrstelige olding var Saaud, wechabitternes sultan. Han havde længe været barnløs, men omsider var der for to og tyve år siden blevet født ham en prins, som han havde længtes så inderligt efter. Stjernetyderne, som han rådførte sig med om drengens skæbne, havde imidlertid spået, at han til sit to og tyvende år var i fare for at blive fortrængt af en fjende. For at være rigtig sikker havde sultanen derfor ladet sin gamle, prøvede ven Elfi Bey opfostre prinsen, og med længsel og smerte havde han i to og tyve år ventet på at få ham at se igen.

Dette havde sultanen fortalt sin formentlige søn, og han havde tillige udtalt, at han var overordentlig glad over, at han så så godt ud og førte sig med så megen anstand.

Da de kom til fyrstens land, blev de alle vegne modtaget med glædesråb, for rygtet om, at prinsen kom, havde som en løbeild bredt sig til alle byer og landsbyer. I gaderne, som de kom igennem, var der rejst æresporte af blomster og grene, husene var pyntet med prægtige tæpper i alle farver, og folket lovede og priste Gud og hans profet, der havde sendt det sådan en smuk prins. Alt dette fyldte skrædderens stolte hjerte med henrykkelse, men så meget ulykkeligere måtte den ægte prins Omar føle sig til mode; han red stadig bundet bag efter toget, hensunket i stille fortvivlelse. Ingen brød sig under den almindelige jubel, som dog egentlig gjaldt ham, det ringeste om ham. Tusinder af stemmer råbte jublende navnet Omar, men den, der med rette bar dette navn, ænsede ingen; i det højeste spurgte en og anden, hvem det var, der således blev ført bundet af sted, og det lød skrækkeligt i prinsens øren, når hans ledsagere svarede, at det var en vanvittig skrædder.

Omsider nåede toget sultanens hovedstad, hvor der var truffet endnu mere storartede forberedelser til deres modtagelse. Sultaninden, en gammel, ærværdig dame, ventede med hele sit hof på dem i slottets prægtigste sal. Gulvet i denne sal var dækket med et umådeligt tæppe, væggene var beklædt med lyseblåt tøj, der med guldsnore og kvaster var hængt op på store sølvkroge.

Det var allerede mørkt, da toget kom, hvorfor der i salen var tændt en mængde kuglerunde, kulørte lamper, der forvandlede nat til dag. Men klarest og mest broget skinnede de i baggrunden af salen, hvor sultaninden sad på en trone. Denne stod på fire trin og var af det pure guld indlagt med store ametyster. De fire fornemste emirer holdt en baldakin af rødt silketøj over hovedet på sultaninden, og sheiken af Medina viftede hende med en vifte af påfuglefjer.

Således sad sultaninden og ventede på sin ægteherre og sin søn; hun havde heller ikke set den sidstnævnte siden hans fødsel, men betydningsfulde drømme havde vist hende den længselsfuldt ventede så tydeligt, at hun ville have kunnet kende ham blandt tusinder. Nu hørte man larmen af toget, der kom nærmere og nærmere, trompeters og trommers lyd blandede sig med mængdens jubelråb, hestenes hovslag drønede i paladsets gård, nærmere og nærmere lød de kommendes fodtrin, salens døre sprang op, og imellem de knælende tjeneres rækker ilede sultanen med sin søn ved hånden hen til moderens trone.

"Her," sagde han, "bringer jeg dig den, du så længe har længtes efter."

Men sultaninden afbrød ham. "Det er ikke min søn!" råbte hun. "Det er ikke det ansigt, profeten har vist mig i drømme."

Lige som sultanen ville til at sætte hende i rette for hendes overtro, sprang salens døre atter op, og prins Omar styrtede ind forfulgt af sine vogtere, som han med opbydelse af alle sine kræfter havde revet sig løs fra; han kastede sig åndeløs ned for tronen.

"Her vil jeg dø," råbte han. "Lad mig dræbe, grusomme fader, for jeg kan ikke længere holde denne forsmædelse ud."

Alle blev bestyrtede over disse ord, man flokkedes omkring den ulykkelige unge mand, og vogterne ville allerede til at gribe ham og atter lægge ham i lænker, da sultaninden, som målløs af forbavselse havde været vidne til dette optrin, sprang op fra sin trone.

"Stop!" råbte hun, "han og ingen anden er den rette; det er ham, mine øjne aldrig har set, og som mit hjerte dog genkender."

Vogterne havde uvilkårligt sluppet Omar, men sultanen råbte opfyldt af rasende vrede til dem, at de skulle binde det vanvittige menneske.

"Det er mig, det tilkommer at dømme her," råbte han med bydende stemme, "og her dømmer man ikke efter kvindedrømme, men efter sikre, usvigelige kendetegn. – Denne er min søn," vedblev han, idet han pegede på Labakan, "for han har bragt mig dolken, kendingstegnet fra min ven Elfi."

"Han har stjålet den," råbte Omar. "Han har benyttet sig af min troskyldige tillid til at forråde mig."

Men sultanen agtede ikke på, hvad hans søn sagde, for han var vant til egensindigt at følge sit eget hoved i ét og alt. Han lod

den ulykkelige Omar slæbe ud af salen med magt, men selv gik han med Labakan ind i sit lønkammer, opfyldt af raseri imod sin hustru sultaninden, mod hvem han dog havde levet i fred og god forståelse i fem og tyve år.

Men sultaninden var opfyldt af sorg over disse begivenheder; hun var fuldkommen overbevist om, at det var en bedrager, der havde fået magt over sultanens hjerte, for mange betydningsfulde drømme havde vist hende, at den ulykkelige Omar var hendes søn.

Da hendes smerte havde lagt sig lidt, tænkte hun på midler til at overbevise sin husbond om, at han havde uret. Det var ganske vist vanskeligt, for han, der gav sig ud for deres søn, havde bragt kendingstegnet og Omar havde, som hun hørte, også fortalt ham så meget om sit tidligere liv, at han kunne spille sin rolle uden at røbe sig.

Hun lod de mænd kalde, der havde ledsaget sultanen til søjlen El Serujah, og lod dem gøre nøje rede for alt, hvad der var sket. Derpå holdt hun råd med sine fortroligste slavinder. De foreslog og forkastede det ene middel efter det andet, men omsider sagde Melechsalah, en gammel, klog tjerkesserinde:

"Hvis jeg ikke har hørt fejl, høje herskerinde, så sagde han, der bragte dolken, at han, som du anser for din søn, hedder Labakan og er en forrykt skrædder."

"Ja, således er det," svarede sultaninden; "men hvor vil du hen med det?"

"Hvad mener I," vedblev tjerkesserinden, "om denne bedrager nu har givet eders søn sit eget navn? – Er det så, ved jeg et udmærket middel til at fange bedrageren, men det vil jeg kun sige jer i dybeste hemmelighed."

Sultaninden rakte øret frem til sin slavinde, og denne gav hende hviskende et råd, som lod til at tiltale hende, for hun rejste sig straks for at gå til sultanen.

Sultaninden par en klog kone, som godt kendte sultanens svage sider og forstod at benytte sig af dem. Hun lod derfor, som om hun gav efter og ville erkende Labakan for sin søn; hun bad kun om lov til at turde stille én betingelse. Det gik sultanen, som var ked af, at han havde været så hidsig over for sin kone, ind på, og så sagde hun:

"Jeg ville gerne stille deres dygtighed på prøve; en anden ville måske lade dem ride, fægte eller kaste med spyd, men den slags ting kan alle og enhver gøre, nej, jeg vil lade dem gøre noget, som der skal skarpsindighed til. Hver af dem skal nemlig lave en kaftan og et par bukser, så vil vi se, hvem af dem der kommer bedst fra det."

Sultanen lo og sagde: "Ej, ej, der har du udspekuleret noget rigtig kløgtigt! Min søn skulle kappes med din vanvittige skrædder, om hvem af dem der kan lave den bedste kaftan! Nej, det duer ikke."

Sultaninden beråbte sig imidlertid på, at han forud havde lovet hende, at den betingelse, hun stillede, skulle blive opfyldt, og sultanen, der var en ordholdende mand, gav omsider efter, skønt han svor på, at selv om den vanvittige skrædder lavede aldrig så smuk en kaftan, kunne han dog ikke erkende ham for sin søn.

Sultanen gik selv til sin søn og bad ham føje sin moder i hendes luner, hun havde nu sat sig i hovedet, at hun endelig ville se ham lave en kaftan. Hjertet hoppede af glæde i livet på

den brave Labakan. Kommer det ikke an på andet, tænkte han, så skal fru sultaninden snart få glæde af mig.

Der blev sat to værelser i stand, det ene til prinsen, det andet til skrædderen; der skulle de øve deres kunst, og hver af dem fik et stykke silketøj, saks, nål og tråd.

Sultanen var meget spændt på, hvordan den kaftan blev, som hans søn lavede, men også sultanindens hjerte bankede uroligt, for hun var spændt på, om hendes list ville lykkes.

De havde to dage til at gøre deres arbejde i; den tredje dag lod sultanen sin hustru kalde, og da hun kom, sendte han bud ind i de to værelser efter de to kaftaner og dem, der havde lavet dem. Labakan trådte triumferende ind og udbredte sin kaftan for den forbavsede sultan.

"Se her, fader," sagde han, "se her, højstærede fru moder, er det ikke et mesterstykke af en kaftan? Jeg tør vædde med den dygtigste hofskrædder om, at han ikke er mand for at lave mage til den."

Sultaninden smilede og vendte sig til Omar.

"Nå, og hvad har du så lavet, min søn?" sagde hun.

Omar kastede harmfuld silketøjet og saksen på gulvet.

"Jeg har lært at tæmme en hest og at svinge en sabel," sagde han, "og mit spyd rammer målet tres gange i træk; men nålen forstår jeg ikke at bruge; den kunst ville også være uværdig for en fostersøn af Etsi Bey, Cairos hersker."

"O, du min herres ægte søn," råbte sultaninden. "O, gid jeg turde omfavne dig og kalde dig min søn. Tilgiv, min herre og husbond," sagde hun, idet hun vendte sig til sultanen, "at jeg har brugt denne list over for jer; indser I endnu ikke, hvem af dem, der er prinsen, og hvem der er skrædderen? Det er

sandelig en dejlig kaftan, eders hr. søn har lavet, og jeg gad nok vide, hvilken mester han har stået i lære hos."

Sultanen sad hensunken i dybe tanker og så mistroisk snart på sin hustru og snart på Labakan, som forgæves søgte at skjule sin rødme og forbløffelse over, at han så dumt havde røbet sig.

"Det bevis forslår ikke," sagde sultanen, "men jeg ved, Allah være lovet, et middel, der nok skal skaffe mig at vide, om jeg er blevet bedraget eller ikke."

Han befalede, at hans hurtigste hest skulle føres frem, svang sig i sadlen og red ind i en skov, der begyndte lidt uden for byen. Her boede, efter hvad et gammelt sagn fortalte, en gammel fe ved navn Adolzaide, som tit havde stået kongerne af hendes slægt bi i nøden med sine råd. Det var hende, sultanen red hen til.

Midt i skoven var der en åben plads omgivet af høje cedre. Der boede efter sagnet feen, og det hændte kun sjældent, at nogen dødelig satte sin fod på dette sted, for en vis sky for det var fra Arilds tid gået i arv fra fader til søn.

Da sultanen var kommet der hen, steg han af hesten, bandt denne ved et træ, stillede sig midt på pladsen og sagde med høj røst:

"Er det sandt, at du i nødens stund har givet mine fædre velmente nåd, så hør deres ætlings bøn, og råd mig i en sag, over for hvilken den menneskelige forstand er for kortsynet."

Han havde knapt udtalt de sidste ord, før et af cedertræerne åbnede sig, og en tilsløret kvinde i lange, hvide klæder trådte frem.

"Jeg ved, hvorfor du kommer til mig, sultan Saaud," sagde hun. "Din vilje er god og ærlig, derfor skal jeg også hjælpe dig.

Tag disse to skrin. Lad de tvende, der gør krav på at være din søn, vælge; jeg ved, at den ægte ikke vil gribe fejl."

Således talte den tilslørede kvinde, idet hun rakte ham to små elfenbens skrin, rigt smykkede med guld og perler. På låget, som sultanen forgæves prøvede på at få op, var der anbragt indskrifter dannet af indfattede diamanter.

Sultanen grublede på hjemvejen over, hvad der vel kunne være i skrinene, som det ikke var ham muligt at få op, hvor megen umag han end gjorde sig. Indskrifterne gav ham heller ingen oplysning, for på det ene stod der *Hæder og Ære*, på det andet *Lykke og Rigdom*. Sultanen tænkte i sit stille sind, at han selv ville have svært ved at vælge imellem de to skrin, hvis indskrifter lød lige tiltrækkende, lige lokkende.

Da han var kommet hjem i sit palads, lod han sultaninden kalde og fortalte hende, hvad feen havde sagt. Hun blev straks opfyldt af et vidunderligt håb om, at den, hendes hjerte drog hende til, ville vælge det skrin, der skulle bevise hans kongelige byrd.

Der blev stillet to borde op foran sultanens trone; på dem satte sultanen med egen hånd de tvende skrin, og derpå satte han sig på tronen og gav en af sine slaver et vink, at han skulle lukke dørene til salen op. En glimrende forsamling af rigets bassaer og emirer, som sultanen havde sendt bud efter, strømmede ind. De tog plads på prægtige hynder, der var anbragt langs med væggene.

Da de alle havde sat sig, gav kongen atter et vink, og Labakan blev ført frem. Med stolte skridt gik han igennem salen, kastede sig ned for tronen og sagde:

"Hvad befaler min herre og fader?"

Sultanen rejste sig og sagde:

"Min søn, der er blevet rejst tvivl om din ret til at gøre krav på det navn, du bærer. Det ene af disse skrin indeholder noget, som vil bekræfte dit udsagn om, at du er min ægtefødte søn. Vælg. Jeg tvivler ikke om, at du vil vælge det rigtige skrin."

Labakan rejste sig og gik hen til skrinene. Han betænkte sig længe på, hvilket han skulle vælge, men omsider sagde han:

"Ophøjede fader! Hvad kan være mere ophøjet end den lykke at være din søn, hvad kan være mere ædelt end den rigdom, det er at have din nåde? Jeg vælger det skrin, der bærer indskriften *Lykke og Rigdom*."

"Det vil senere vise sig, om du har valgt rigtigt; sæt dig nu foreløbig der hen på hynden ved siden af bassaen af Medina," sagde sultanen, idet han gav sine slaver et vink.

Omar blev ført frem; hans blik var mørkt, hans åsyn tungsindigt, og han vakte almindelig deltagelse blandt de tilstedeværende. Han kastede sig ned for tronen og spurgte, hvad sultanen befalede.

Sultanen tilkendegav ham, at han skulle vælge det ene af skrinene. Han rejste sig og trådte hen til bordet.

Han læste opmærksomt begge indskrifter og sagde:

"De sidste dage har lært mig, hvor ustadig lykken, og hvor forfængelig rigdommen er, men de har også lært mig, at æren er et uforgængeligt klenodie, og at hæderens lysende stjerne ikke forgår samtidig med lykken. Selv om det skulle koste mig en krone, terningerne er kastet, *Hæder og Ære*, jeg vælger jer."

Han lagde sin hånd på det skrin, han havde valgt, men sultanen bød ham vente og gav Labakan et vink, at han også

skulle træde hen til sit bord. Labakan gjorde det og lagde ligeledes sin hånd på sit skrin.

Sultanen lod nu sine slaver bringe et bækken med vand fra den hellige brønd Zemzem i Mekka, vaskede sine hænder til bøn, vendte sit ansigt mod øst og bad:

"Hør mig, mine fædres gud, du, som i århundreder har holdt vor stamme ren og uforfalsket, tilsted ikke, at en uværdig skænder Abassidernes navn, hold din hånd over min ægte fødte søn i denne prøvens stund."

Sultanen rejste sig og steg atter op på sin trone. De tilstedeværende var opfyldt af almindelig forventning, man turde næsten ikke trække vejret, og man havde kunnet høre en mus løbe over gulvet, så stille og spændte var alle; de bageste strakte hals for at se ud over de forreste, for alle ville se de to skrin. Så sagde sultanen: "Luk skrinene op," og nu sprang de tvende skrin, som det hidtil ikke havde været muligt at åbne, op af sig selv.

I det skrin, Omar havde valgt, lå der på en fløjlspude en lille guldkrone og et scepter; i Labakans skrin lå der – en nål og en smule tråd. Sultanen befalede dem at bringe ham skrinene. Han tog den lille krone op fra puden, og det var mærkværdigt at se, for medens han holdt den i sin hånd, blev den større og større, til den var blevet så stor som en rigtig krone. Han satte den på hovedet af sin søn Omar, der knælede for ham, kyssede ham på panden og bød ham sætte sig ved hans højre side. Men til Labakan sagde han:

"Det hedder for et gammelt ord: Skomager, bliv ved din læst. Det lader til, at du kommer til at blive ved nålen. Du har ganske vist ikke fortjent min nåde, men en, som jeg i dag ikke kan

nægte noget, har bedt for dig; jeg skænker dig derfor dit usle liv, men vil du lyde mit råd, så skynd dig ud af mit land."

Beskæmmet og tilintetgjort, som han var, kunne den stakkels skræddersvend ikke svare et ord; han kastede sig i støvet for prinsen, og tårerne randt ned ad hans kinder. "Kan I tilgive mig, prins?" sagde han.

"Troskab imod venner og højmod over for fjender er Abassidernes stolthed," svarede prinsen, idet han rejste ham op. "Gå bort i fred."

"O, du, min ægte søn," råbte den gamle sultan rørt og sank til sin søns bryst; emirerne og bassaerne og alle rigets stormænd rejste sig og råbte: "Leve den unge kongesøn!" og under den almindelige jubel listede Labakan sig ud af salen med sit skrin under armen.

Han gik ned i sultanens stalde, sadlede sin hest Murva og red ud af porten ad Alessandria til. Hele hans prinseliv stod for ham som en drøm, og kun det prægtige, med perler og diamanter rigt smykkede skrin mindede ham om, at han ikke havde drømt.

Da han omsider nåede Alessandria, red han hen til sin gamle mesters hus, bandt sin hest ved døren og trådte ind i værkstedet. Mesteren, som ikke straks kendte ham, gjorde stor stads af ham og spurgte, hvad der var til tjeneste, men da han fik set nærmere på den fremmede og genkendte sin gamle Labakan, kaldte han på sine svende og drenge, der som rasende kastede sig over staklen, som ikke havde ventet sig sådan en modtagelse; de stødte og slog ham med pressejern og alenmål, stak ham med nåle og kneb ham med skarpe sakse, til han udmattet segnede om på en bunke gamle klæder.

Medens han lå der, holdt hans mester en straffeprædiken for ham i anledning af den stjålne klædning; det hjalp ikke, at Labakan forsikrede, at han udelukkende var kommet igen for at erstatte ham det tab, han havde påført ham; det hjalp ikke, at han bød ham tredobbelt skadeserstatning. Mesteren og hans svende faldt atter over ham, pryglede ham læsterligt og kastede ham på døren; pjaltet og mør satte han sig op på sin Murva og red hen i et karavanserai. Der lagde han sit trætte, ømme hoved til hvile og anstillede betragtninger over denne verdens genvordigheder, over den miskendelse, der så tit bliver fortjenesten til del, samt over alle glæders intethed og forfængelighed. Han sov ind med den beslutning, at give afkald på al storhed og at blive en agtbar borger.

Og han fortrød ikke sin beslutning dagen efter, for det lod til, at mesterens og hans svendes hårde hænder havde pryglet alle storhedstanker ud af ham.

Han solgte sit skrin til en juvelér og fik det højt betalt, købte sig et hus og indrettede sig et værksted for at drive sin håndtering. Da alt var i orden, og han havde hængt et skilt op, hvorpå der stod: *Labakan, Skrædder*, satte han sig til at lappe på den kaftan, hans mester havde flået så grusomt for ham. Han brugte den nål og tråd, der havde været i skrinet. Så blev han kaldt bort fra sit arbejde, men hvad skildrer hans forbavselse, da han kom ind igen – nålen syede ivrigt videre, uden at nogen førte den, og lavede så fine og nydelige sting, at Labakan selv i de øjeblikke, hvor han stod på højden af sin kunst, ikke kunne lave mage til dem.

Sandelig, selv den ringeste gave fra en god fes hånd er nyttig og kostelig. Men denne gave havde ét fortrin til – den lille ende

tråd slap aldrig op, om nålen end var aldrig så flittig.

Labakan fik mange kunder og var snart den navnkundigste skrædder vidt og bredt; han skar klæderne til og gjorde det første sting med nålen, så arbejdede den selv uafbrudt videre, til klædningsstykket var færdigt.

Mester Labakan syede snart for hele byen, for han arbejdede smukt og overordentlig billigt, og der var kun én ting, som folk i Alessandria rystede på hovedet ad, nemlig at han arbejdede ganske alene og for lukkede døre.

Således gik skrinets forjættelse om lykke og rigdom i opfyldelse: Lykke og rigdom fulgte, om end efter en beskeden målestok, den brave skrædder på hans vej, og når han hørte folk prise den unge sultan Omar, hvis navn var på alles læber, når han hørte, at denne tapre mand var sit folks stolthed og kærlighed og sine fjenders skræk, så tænkte den forhenværende prins:

"Det er dog bedre, at jeg blev skrædder igen, for det er en meget mislig sag med hæder og ære."

Således levede Labakan tilfreds med sig selv, agtet af sine medborgere, og hvis nålen ikke har tabt sin kraft, så syr den endnu fremdeles med den gode fe Adolzaides evige tråd.

Ved solnedgang brød karavanen op, og den nåede snart Birket el Had eller Pilgrimsbrønden, hvorfra der kun var tre mil til Cairo. Man ventede karavanen på den tid, og købmændene havde snart den glæde at se deres venner fra Cairo komme ud for at tage imod dem. De drog ind i byen igennem porten Bebel Falch, for det regnes for heldigst at drage ind ad den port, når

man kommer fra Mekka; det var nemlig den, Profeten holdt sit indtog igennem.

På torvet skiltes de fire tyrkiske købmænd fra den fremmede og den græske købmand Zaleukos og gik så hjem med deres venner, men Zaleukos gav den fremmede anvisning på et godt karavanserai og indbød ham til at spise til middag sammen med ham. Den fremmede takkede og lovede at komme, så snart han havde klædt sig om.

Grækeren havde gjort alt for at beværte den fremmede godt, for han var på rejsen kommet til at holde meget af ham, og da mad og drikke var sat på bordet i tilbørlig orden, satte han sig til at vente på sin gæst.

Han hørte ham komme langsomt og med tunge skridt op ad gangen, der førte til hans værelse. Han rejste sig for venligt at gå ham i møde og byde ham velkommen på dørtærsklen, men han fo'r forfærdet tilbage, da han lukkede døren op, for den forfærdelige mand i den røde kappe stod for ham. Han så endnu en gang på ham, det var ingen fejltagelse, det var den samme høje, imponerende skikkelse, masken, fra hvilken de mørke øjne lynede ham i møde, den røde kappe med guldbroderiet – han mindedes kun alt for vel det alt sammen fra sit livs skrækkeligste timer.

Indbyrdes modstridende følelser satte Zaleukos' hjerte i oprør; han havde for længst forsonet sig med dette minde og tilgivet denne mand, og dog rev synet af ham alle hans sår op igen; alle de kvalfulde timer, han havde tilbragt i dødsangst, al den sorg, der havde forgiftet hans livs glæde, fløj i et øjeblik forbi hans sjæl.

"Hvad vil du, skrækkelige menneske?" råbte grækeren, da skikkelsen blev stående på dørtærsklen uden at røre sig; "skynd dig herfra, ellers forbander jeg dig."

"Zaleukos," lød det med en bekendt stemme fra masken, "Zaleukos, er det således, du tager imod din gæsteven?"

Den talende tog masken af og slog kappen til side; det var Selim Baruch, den fremmede.

Men Zaleukos var endnu ikke beroliget; han gruede for den fremmede, for han havde kun alt for tydeligt genkendt den ubekendte fra Ponte Vecchio. Gæstevenskabet gik imidlertid af med sejren; han vinkede tavs ad den fremmede, at han skulle sætte sig til bords med ham.

"Jeg gætter dine tanker," sagde den fremmede, da de havde sat sig; "dine øjne ser spørgende på mig. Jeg havde kunnet tie og havde aldrig behøvet at vise mig for dit åsyn, men jeg skylder dig regnskab, derfor vovede jeg også at vise mig for dig i min gamle skikkelse med fare for, at du ville forbande mig. Du sagde en gang til mig: "Mine fædres tro byder mig at elske ham; han er vel også ulykkeligere end jeg." Tro, at det er således, min ven, og hør, hvad jeg har at sige til min retfærdiggørelse.

Jeg må gå langt tilbage i tiden, for at du rigtig skal kunne forstå mig. Jeg er født i Alessandria af kristne forældre. Min fader, en yngre søn af et gammelt berømt fransk hus, var sit lands konsul i Alessandria. Fra mit tiende år af blev jeg opdraget i Frankrig hos en morbroder, og først nogle år efter, at revolutionen var brudt ud, forlod jeg mine fædres land for sammen med min onkel, der ikke længere følte sig sikker i Frankrig, at søge tilflugt hinsides havet hos mine forældre. Opfyldt af håb om i mine forældres hus at genfinde fred og ro,

som det oprørske franske folk havde røvet fra os, kom vi til Alessandria, men jeg fandt desværre ikke alt i min faders hus, som det burde være; de ydre storme, som denne bevægede tid var så rig på, var ganske vist endnu ikke nået her hen, men des mere uventet havde ulykken angrebet min slægt i hjertet. Min broder, en ung, håbefuld mand, der var første sekretær hos min fader, havde netop ægtet en ung pige, en datter af en florentinsk adelsmand, der boede tæt ved os; to dage før vi kom, var hun pludselig forsvundet, og hverken vor familie eller hendes fader kunne opdage det ringeste spor af hende. Man troede, at hun på en spadseretur havde vovet sig for langt ud og var faldet i røverhænder. Denne tanke ville næsten have været trøsteligere for min stakkels broder end sandheden, som vi kun alt for snart fik at vide. Den troløse var sejlet bort med en ung neapolitaner, som hun havde lært at kende i sin faders hus. Min broder var i højeste grad oprørt over dette skridt og gjorde alt, hvad der stod i hans magt for at få den skyldige straffet, men forgæves, hans forsøg i den retning vakte opmærksomhed i Neapel og Florents og tjente kun til at gøre ulykken fuldstændig for ham og os alle. Den florentinske adelsmand rejste hjem til sit fædreland under påskud af, at han ville skaffe min broder hans ret, men i virkeligheden for at styrte os alle i undergang. Han fik i Florents standset alle de undersøgelser, min broder havde fået begyndt, og forstod så godt at benytte den indflydelse, han havde skaffet sig på alle mulige måder, at den franske regering fattede mistanke til min fader og broder; de blev fanget på den skændigste måde, ført til Frankrig og halshugget der. Min stakkels moder gik fra forstanden, og først ti lange måneder efter udløste døden hende af hendes

skrækkelige tilstand, efter at hun i sine sidste dage atter var kommet til fuld bevidsthed. Jeg stod nu ganske ene i verden, men kun én tanke opfyldte min sjæl, kun én tanke hjalp mig til at glemme min sorg, det var den mægtige flamme, min moder i sine sidste timer havde tændt i min sjæl.

I sine sidste timer havde hun, som jeg sagde dig, genvundet sin bevidsthed; hun sendte bud efter mig og talte roligt om vor skæbne og sin nært forestående død. Derpå lod hun alle de andre gå ud af stuen, rejste sig højtideligt over ende på sit usle leje og sagde, at hun ville give mig sin velsignelse, når jeg ville gøre noget, hun ville pålægge mig. Grebet af min døende moders ord svor jeg, at jeg ville gøre, hvad hun sagde. Så udbrød hun i forbandelser over florentineren og hans datter og pålagde mig under de frygteligste trusler om, at hun ellers ville forbande mig, at hævne min ulykkelige slægt på ham. Hun døde i mine arme. Tanken om hævn havde længe ligget og ulmet i min sjæl; nu blussede den op i lys lue. Jeg samlede, hvad der var til overs af min faders formue, og lovede mig selv højt og helligt at sætte alting ind på min hævn eller selv også at gå til grunde.

Kort efter var jeg i Florents, hvor jeg opholdt mig så hemmeligt som muligt. Den stilling, mine fjender var i, vanskeliggjorde i høj grad udførelsen af min plan. Den gamle florentiner var blevet guvernør og havde det altså i sin magt at styrte mig i undergang, så snart han anede det mindste. Et tilfælde kom mig til hjælp. En aften så jeg et menneske i et velkendt livré gå igennem gaderne; jeg opdagede snart, at det var den gamle Pietro, en af florentinerens tjenere, som jeg kendte fra Alessandria, og da jeg af hans usikre gang, hans

skumle blik og de eder, han halvhøjt udstødte, skønnede, at han var blevet vred på sin herre, besluttede jeg at benytte mig af hans stemning. Han lod til at blive meget overrasket ved at se mig og klagede sin nød for mig; siden hans herre bar blevet guvernør, kunne han ingen ting gøre ham til pas. Mit guld i forbindelse med hans vrede gjorde ham snart til min forbundsfælle, og dermed havde jeg fået bugt med den største vanskelighed; jeg havde en mand i min sold, som til enhver tid åbnede min fjendes dør for mig, og nu modnedes min hævnplan hurtigt. Den gamle florentiners liv, syntes jeg, havde for lidt at betyde i sammenligning med min slægts undergang; det kæreste, han havde, skulle han forsmædeligt miste, og det var hans datter Bianca. Hun havde jo skændigt forbrudt sig imod min broder og var den væsentligste årsag til vor ulykke. Det kom lige til pas for mit hævntørstende hjerte, at jeg fik at vide, at Bianca netop i de dage stod i begreb med at gifte sig igen; det stod fast: hun *måtte* dø. Jeg gruede imidlertid for selv at fuldføre dåden, og heller ikke Pietro tiltroede jeg kraft nok til det; derfor så vi os om efter en, der kunne gøre det. Jeg turde ikke henvende mig til nogen florentiner, for ingen ville have påtaget sig sligt over for guvernøren. Så faldt Pietro på den idé, som jeg iværksatte, og han foreslog desuden dig som den, der ville være mest skikket til det, da du både var fremmed og læge. Hvorledes det så videre gik, ved du. Det lod til, at det hele ville strande på din store forsigtighed og ærlighed, derfor spillede jeg den komedie med kappen.

Pietro lukkede den lille port i guvernørens palads op for os, og han ville lige så hemmeligt have ført os ud igen, hvis vi ikke var blevet forfærdede over det skrækkelige syn, vi så igennem

dørsprækken, og havde taget flugten. Jeg havde, jaget af rædsel og anger, løbet et par hundrede skridt, da jeg segnede om på trappen til en kirke. Først der kom jeg atter til mig selv, og min første tanke gjaldt dig og den skrækkelige skæbne, der ventede dig, når man traf dig der i huset.

Jeg listede mig hen til paladset, men der var ikke spor at opdage hverken af dig eller Pietro; den lille port var imidlertid åben, så jeg turde i alt fald håbe, at du havde benyttet lejligheden og var flygtet.

Men da dagen brød frem, gjorde min angst for at blive opdaget og en uafviselig anger mig det rent umuligt at blive i Florents. Jeg ilede til Rom, men tænk dig min forfærdelse, da man der næppe otte dage efter fortalte historien alle vegne med den tilføjelse, at morderen, en græsk læge, var fanget. Opfyldt af angst og bekymring vendte jeg tilbage til Florents, for havde jeg hidtil fundet, at min hævn var for stærk, så forbandede jeg den nu, for den var dyrt købt, når den skulle koste dit liv. Jeg kom til Florents samme dag, som du mistede din hånd. Jeg vil ikke tale om, hvad jeg følte, da jeg så dig bestige skafottet og lide så heltemodigt, men da dit blod sprøjtede i vejret, stod den beslutning fast hos mig, at jeg ville forsøde dig resten af dit liv. Hvad der senere er sket, ved du; jeg har kun tilbage at sige dig, hvorfor jeg har gjort rejsen sammen med dig.

Den tanke hvilede på mig som en tung byrde, at du måske endnu stadig ikke havde tilgivet mig, og så besluttede jeg, at jeg ville leve nogle dage sammen med dig og så til sidst aflægge dig regnskab for, hvad jeg har gjort over for dig."

Grækeren havde i tavshed hørt på sin gæst; da denne havde talt ud, rakte han ham med et mildt blik hånden.

"Jeg vidste nok, at du måtte være ulykkeligere end jeg, for hin gruelige gerning vil som en sort sky evigt formørke dine dage. Jeg tilgiver dig af ganske hjerte. Men tillad mig et spørgsmål: Hvorledes går det til, at du færdes i ørkenen i denne skikkelse? Hvad har du taget dig for, siden du købte huset til mig i Konstantinopel?"

"Jeg vendte tilbage til Alessandria," svarede den adspurgte. "Had til alle mennesker rasede i mit bryst, et glødende had, særlig til de nationer, som man plejer at kalde de dannede. Tro mig, jeg følte mig bedre tilpas blandt mine muselmænd.

Jeg havde knapt været nogle måneder i Alessandria, før franskmændene landede i Ægypten. Jeg så i dem kun min faders og min broders bødler; jeg samlede derfor nogle ligesindede unge mænd af mit bekendtskab og sluttede mig til de tapre mamelukker, der så tit indjog den franske hær skræk. Da felttoget var til ende, kunne jeg ikke beslutte mig til at vende tilbage til fredens idrætter. Jeg førte sammen med min lille flok et ustadigt, flygtigt liv, der var viet til kamp og jagt; jeg er glad og tilfreds iblandt disse mennesker, der ærer mig som deres fyrste, for er mine asiater ikke så dannede som I europæere, så er de dog fri for misundelse og bagvaskelse, for egennytte og ærgerrighed."

Zaleukos takkede den fremmede for hans meddelelse, men han lagde ikke skjul på, at han fandt, at det ville stemme bedre med hans stand og dannelse, om han levede og virkede i et eller andet kristent land i Europa. Han greb hans hånd og bad ham om at følge med ham og leve og dø hos ham.

Hans gæsteven så rørt på ham.

"Nu mærker jeg," sagde han, "at du helt har tilgivet mig, og at du har mig kær. Jeg takker dig hjerteligt for det."

Han sprang op og stod i sin fulde højde for grækeren, som næsten blev angst for den krigerske anstand, der var over hans gæst, for hans mørke, lynende øjne og hans dybe, hemmelighedsfulde stemme.

"Dit forslag er smukt," vedblev den fremmede, "og ville måske være tillokkende for alle andre – jeg kan ikke tage imod det. Min hest står sadlet, mine tjenere venter mig; lev vel, Zaleukos."

De to venner, som skæbnen så sælsomt havde ført sammen, omfavnede hinanden til afsked.

"Og hvad skal jeg kalde dig? Hvad hedder min gæsteven, som for evigt skal leve i min erindring?" spurgte grækeren.

Den fremmede så længe på ham, trykkede atter hans hånd og sagde:

"Man kalder mig Ørkenens Herre; jeg er *røveren Orbasan*."

Om "Karavanen"

Forfatter: Wilhelm Hauff (1802-1827).
Org.udgave: *Die Karawane*, i *Märchen-Almanach auf das Jahr 1826 für Söhne und Töchter gebildeter Stände*. J. B. Metzler, Stuttgart, 1825).
Denne udgave efter: *Eventyr af Wilhelm Hauff*. Oversatte af Fr. Winkel Horn. Chr. Steen og Søns Forlag, København 1884.
Oversætter: Frederik Winkel Horn (1845-1898).
Redigeret af: Kim N. Jensen.
Forside: Efter illustration til *Historien om Lille Muk* af Johann Baptist Sonderland (1805-1878)

ISBN 978-87-7628-299-8
2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-523-5 (Ølstykke 2017).

© 2026 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk

Note 1:

Den høje port: Konstantinopel (Istanbul). *Udg. anm.*